

Aliud quod uirtute clauium peccatorum in ecclesia consequitur. Primum est absolutio a reatu ostensio. secundum pene purgatorie in temporalium communiatio. tertium pene temporalium secundum partem relaxatio. Et propter hoc triplex beneficium sancti petri est tripliciter honorandum. Quarto propter debitum quia enim ipse tripliciter pauper et pascat nos scilicet uerbo exemplo et temporalium subsidio siue orationis suffragio ideo obligamur ut ipsum tripliciter honoremus. Quinto propter exemplum ut nullus peccator desperet etiam si terram sicut petrus deum negauerit si tamen eum sicut ipse uelit corde. ore. opere confiteri. Secunda causa institutionis est hec que quidem de itinere clementis est sumpta. Cum enim petrus uerbum dei predicans antiochiam appinquaret omnes de ciuitate illa ei obuiauerunt nudis pedibus pergentes alijque induentes et caput puluere aspergentes. agentes penitentiam quod contra eum simon magus consensissent. petrus uero eorum penitentiam uidens gratias deo egit. Tunc illi obtulerunt omnes uentos languoribus et demombus fatigatos. Quos dum petrus ante se posuisset et super eos nomen domini inuocasset immensum lumen ibidem apparuit et omnes protinus sunt sanati currentes et osculantes uestigia sancti petri. Tunc intra septem dies plus quam decem milia hominum baptismum susceperunt ita ut theophilus princeps ciuitatis illius domum suam in basilicam fecerit consecrari et ibidem petro excelsum cathedram collocari ut ab omnibus uideretur et audiretur. Nec istud contrarium est hijs que superius dicta sunt. potuit enim fieri quod petrus per operationem pauli a theophilo et toto populo magnifice sit susceptus. Sed recedente petro. symon magus populum

conuertit et contra petrum grauiter inuolauit. Postmodum uero penitentiam agens iterum honorabiliter eum recepit. Hoc autem festum de incarnatione beati petri consueuit appellari festum epularum beati petri. et hinc tertia ratio summi institutionis huius festi. consuetudo enim fuit antiquus gentium ut ait magister Jobelech singulis annis in mense februario certo die epulas offerre super tumulos parentum suorum et eos de nocte demones consumebant. Ipsi autem ab aëribus circa tumulos erantibus quasi umbras uocabant vastari putabant. solebant enim antiqui dicere ut idem ait quod quando in humanis corporibus sunt dicunt aë. in inferis manes. spiritus uero uocabant quando ad celos ascendebant. Umbras quando recens erat sepultura siue quando circa tumulos erant. hanc autem consuetudinem de ipso episcopo uix a christianis potuit extirpari quod sancti patres attendentes et petrus hanc extirpare uolens festum de incarnatione beati petri de illa que fuit reuertit de illa que fuit antiochie statuerit illo. scilicet eodem die que talia fiebant uel ab illis episcopis ad hanc ab aliquibus festum episcopi beati petri uocatur. quod instituta est propter reuerentiam corone clericorum. Notandum enim quod iuxta aliquam traditionem corona clericorum hanc primo fuit ieiunium. Ratione dum petrus antiochie predicaret in otumeliam nominis christiani summitate eius capitis abrase erunt. Quod quod pro modo totum clero edicere in hore quod pro christo apostolorum principi in otumeliam fuerat irrogatum. Circa autem ipsa corona clericorum facta attendunt. scilicet capitis abrasio capillorum detractione et forme circulo abrasio autem in superiori capite fit episcopi ratione que duas assignat dyos in ecclesia. Hierarchia dicens detractione capillorum signat mundum et non formabilem uiam ad capillorum detractionem siue capitis abrasionem facta secundum. scilicet in die obuacō deformacō et denudacō

Mundicie cōseruacō qz ex capillis soz-
des ī ca pite aggregant. Deformacō qz
capilli ad ornatum suut significat ergo
tonsura mundā ⁊ non formabilē vitā.
Hoc enī significat qz clerici debent habere
mundiciā mentis interius ⁊ non forma-
bilem idest non exquisitū habitum exte-
rius. Denudacō aut significat qz inter se
et deum nichil debet esse mediū sed in me-
diatē deo debent v̄m̄ri ⁊ reuelata facie do-
mini gloriam speculari. Capillozum de-
truncatio fit vt ex hoc detur intelligi qz
clerici omnes cogitationes supfluas a
mente sua debent abscidere ⁊ ad verbū dei
semp auditū patū ⁊ expeditum habere et
omnia temporalia preterq̄ ad necessita-
tem a se penitus remouere. Fit autem
circularis figura multiplici racōe. P̄mo
qm̄ hec figura non habet finē neqz p̄m-
cipium. Per quod datur intelligi qz
ministri dei sunt clerici qui deus nec ha-
bet p̄m̄cipiū neqz finem. Secundo qm̄
hec figura nullum angulū habet ⁊ signi-
ficat qz clerici non debent habere sordes ī
vitā qm̄ vbi angulus ibi sordes vt dic-
at bñ. Et debent habere veritatē in doctri-
na. qm̄ veritas angulos non amat si-
cut dicit iero. Tercio qm̄ hec figura est
omniū figurarū pulcherrima. Vnde in
hac deus celestes creaturas fecit. Per qd
significat qz clerici debent habere pulchri-
tudinē interius in mente ⁊ exteriū in cō-
uersacōe. Quarto qm̄ hec figura ē oīm
figurarū simplicissima. Nulla enī figura vt
dicit aug. ex vna linea cōsistit. sola cir-
cularis figura est que vna tantū linea
clauditur. Per quod significat qz clerici
habere debēt simplicitatē colūbarū. iuxta
illud. ⁊ simplices sicut colūbe *de s̄o mathia*

Mathias hebreice latine dicitur dōnatus
dñō. v̄l donacō dñi. v̄l hūil siue
paruus. P̄ā donatus a domino fuit qm̄

ipsum de mundo elegit. et inter .lxxij.
discipulos designauit. Donatio domini
fuit quādo sorte electus inter apostolos
nominari p̄meruit. paruus fuit qz ve-
ram semp humilitatem seruauit. Est autē
triplex humilitas sicut dicit ab̄o. P̄i-
ma est afflictionis qua quis dicit humi-
liatus. Secda cōsideracionis que p̄cedit
ex cōsideracione sui. Tercia deuocōnis
que p̄cedit ex cōgnicōe creatoris. P̄iaz
habuit beatus mathias martiriū pacēdo
Secdā seip̄m̄ despiciendo. Tercā maie-
statē dei admirādo. V̄l dicit a manu qd
est bonum ⁊ thesis posicio. inde mathias
bonum positū p̄ malo sc̄z p̄ iuda. Eius
vitā que p̄ ecclesias legitur Beda scrip-
sisse credit.

Mathias apostolus in locū iude sub-
stitutus ē. s̄ p̄mo ortū originē ipsius
iude breuiter videamus. Legit enī ī qua-
dam hystoria licet apocryfa qz fuit qdā
vir in ierusalem nomine rubē. qui alio
nomie dicitur est symō de tribu dan. v̄l
s̄m̄ iero. de tribu ysachar q̄ habuit vxo-
rem que aborea nuncupata ē. Quadā
igit nocte cū sibi mutuo debitum exol-
uissent aborea obdormiēs somniū vidit
qd̄ p̄terita cū gemitibz et suspirijs viro
suo reuult dicens Videbas michi qz filiū
flagitiosū parerē qui tota gentis nostre
causa p̄dicōnis existeret. Cui rubē nefas-
riam inquit rem nec relatu dignam p̄-
fatis ⁊ spiritu ceputo phetomco raperis.
Cui illa. si me concepisse sensero ⁊ filiū pe-
pero absqz dubio non spiritus phetomi-
cus extitit sed reuelacō certa fuit. Proce-
dente igitur tempe cū filium peperisset p̄-
tes plurimū timuerunt. ⁊ quid de eo fa-
cerent cogitare ceperūt. Cūqz filium ab-
horrent occidere nec vellent destructo-
rem sui generis enutrire ipsum in fisco-
la positum mari exponunt. Quē marini

Enutrire ipsum in fiscella positum mari
ri exponunt. Quem marmi fluctus
ad insulam propulerunt. Que schar
rioth dicitur. Ab illa igitur insula
Judas schariottis appellatus est. Re
gina autem illius loci carens liberis
Ad litus maris. Causa spaciandi
processit et fiscellam a marinis fluctu
bus iactari. Videns ipsam aperiri pre
cepit. Inueniensq; Ibi: Puerum eleg
antis forme. Suspirans. Ait. O si
solacii. Tante. Subleuaret sololis
Re Regni mei. Priuaret. Successore.
Puerum. Igitur secreto nutriti fecit
Et se grauidam simulauit. Tandem
se filium peperisse mentitur. Et per to
tum Regnum fama hec. Celebre dis
uulgat. Principes pro suscepta. Sobole
vehementer exultant. Et Ingenti
Gaudio. Plebs letatur. Ipsum igitur
Secundum magnificenciam. Re
giam. Educari fecit. Non post multum
Vero. Temporis. Regina. De rege con
cepit. Et suo. Tempore. Filium partu
riuit. Cum autem. Pueri aliquantulum
Jam creuissent adinuicem. Sepius
colludebant. Et puerum regium. Judas
crebris molestiis. Et Iniurijs. Molestab
bat. Et ad fletum. Sepius. Prouocabat.
Regina. Autem. hoc. Molestie. ferens. Et
Judam. ad se. Non. pertinere. sciens. Ip
sum. crebrius. verberabat. Sed. nec. sic. a
molestia. pueri. desistebat. Tandem. res
panditur. et. iudas. non. verus. regine. fi
lius. sed. inuentus. aperitur. Quod. iudas
ut. conperit. uehementer. erubuit. et. fratrem
suum. putatum. filium. regis. latenter
occidit. ob. hoc. capitale. sententiam. timens.
cum. tributarijs. in. ierusalem. aufugit. se
q; curie. pilati. tunc. presidis. mancipauit.
Et. quoniam. res. similes. sibi. sunt. abiles.
pilatus. iudam. suis. moribus. inuenit. co

gruere. et. ideo. cepit. ipsum. ualde. carum
habere. Vniuersa. igitur. curie. pilati. iu
das. preficitur. et. ad. eius. nutum. omnia
disponuntur. Quadam. igitur. die. pila
tus. de. palatio. suo. in. quoddam. pomeri
um. aspiciens. illorum. pomorum. tanto
desiderio. captus. est. ut. pene. deficere. uide
retur. Erat. autem. illud. pomerium. ruben
patris. iude. Sed. nec. iudas. patrem.
neq; ruben. filium. agnoscebat. quia. et
ruben. ipsum. in. marinis. fluctibus. perisse.
putabat. et. iudas. quis. pater. aut. que.
patria. sua. fuerit. penitus. ignorabat. py
latus. itaq; accersito. iuda. ait. Tanto. il
lorum. fructuum. captus. sum. desiderio.
quod. si. hijs. frustratus. fuero. spiritum. exalar
to. Conatus. igitur. iudas. in. pomerium.
insiliit. et. uelotus. mala. carpit. Interea.
ruben. uenit. et. uadam. mala. sua. carpente.
inuenit. fortiter. igitur. ambo. contendunt.
et. uirga. super. addunt. post. iurgia. sur
gunt. ad. uerba. et. mutuis. se. iniurijs. affe
cerunt. Tandem. iudas. ruben. in. ea.
parte. qua. ceruix. collo. connectitur. la
pide. percussit. pariter. et. occidit. Poma.
igitur. sustulit. et. pilato. quid. acaderit.
enarrauit. Jam. die. inclinante. et. nocte.
superueniente. ruben. mortuus. inuenitur.
et. subitanea. morte. preuentus. esse. puta
tur. Tunc. pylatus. omnes. facultates.
Ruben. iude. tradidit. et. cyboream. ux
orem. ruben. in. coniugem. iude. dedit. Qua
dam. igitur. die. dum. cyborea. grauitur.
suspiraret. et. iudas. uir. eius. quid. ha
beret. diligenter. interrogaret. illa. respon
dit. Deu. infelicissima. sum. omnium. fe
minarum. quia. infantulum. meum. ma
rinis. fluctibus. immerisi. et. uirum. me
um. morte. preuentum. inueni. sed. et. do
lozi. misere. pylatus. addidit. dolorem.
qui. me. mestissimam. nuptui. tradidit.
et. inuitissimam. tibi. in. coniugem. coplauit.

Cūq; illa omnia de illo infantulo enarrasset et iudas illa quae sibi acciderat retulisset inuentum est quod iudas matrem suam in uxorem duxerit quod patrem suum occiderit Penitencia igitur ducitur suadente cyborea dominum nostrum ihesum christum adiit et suorum delictorum veniam impetravit. **D**uc utque in predicatione hystoria apocrypha legitur quod veritas reatada sit lectoris arbitrio relinquatur licet sit potius relinquenda quam asserenda dominus autem suum eum fecit discipulum et de discipulo suo eligit apostolum qui a deo sibi familiaris extitit et dilectus ut eum faceret suum procuratorem quem post modum protulit suum proditorem Portabat enim loculos et ea quae christo dabantur furabatur dolens vero tempore dominice passionis quod unguentum quod tricentos denarios valebat non fuerat venditum. ut illos etiam denarios furaret Abiit et dominum pro xxx. denariis vendidit quod unguentum quod valebat decem denarios vsuales et damnum ungenti trecentorum denariorum reconpescavit vel ut quidam aiunt omnem quae pro christo dabatur decimam partem furabatur et ideo pro decima parte quae in unguento amiserat. scilicet pro xxx. denariis dominum vendidit quos cum pentecosta ducitur retulit et abiens laqueo se suspendit et suspensus crepuit medius et diffusa sunt omnia viscera eius **I**n hoc autem delatum est orationem ne pro os effunderet **R**atio enim dignum erat ut os tam viliter inquirere quod tam gloriosum os. scilicet christi contingerat dignum enim erat ut viscera quae predicationem operantur rupta caderent et gustus a quo vox proditionis exierat laqueo artaret **I**n aere etiam interijt ut qui angelos in celo et homines in terra offenderat ab angelorum et hominum regione separet et in aere cum demonibus sociaret **C**um igitur in ascensione et pentecosten apostoli in cenaculo simul essent videns petrus quod numerus xij. apostolorum erat imminutus quod

cum dominus in hoc numero elegerat ut fidem trinitatis in quatuor mundi partibus predicarent **S**urcepit in medio fratrum dicens viri fratres oportet ut aliquem loco iude substituam quod testetur nobiscum resurrectionem christi quia dominus dixit nobis **E**ritis michi testes in iherosolima et in omni iudea et samaria et usque ad ultimum terrae et quod testis non nisi de hijs qui vidit debet testimonium ferre eligendus est unus ex hijs viris qui nobiscum semper fuerunt et domini miracula viderunt et eius doctrinam audierunt et statuerunt duos de septuaginta duobus discipulis scilicet **J**oseph qui cognoscitur esse iustus pro sanctitate sua qui fuit frater Jacobi alphaei et mathiam decem laude subiectus quod sufficit ei pro laude quod in apostolum est electus **E**t orantes dixerunt **T**u domine qui nosti corda omnium ostende quem elegeris ex hijs duobus unum accipe locum ministerij huius et apostolarum quem **J**udas amisit et datus illis sortibus cecidit sortis super mathiam et anumeratus est cum xii. apostolis **E**t notandum quod exemplo hoc ut ait **J**eromus non est sortibus videndum quod privilegia paucorum communem legem non faciunt **R**ursus etiam sicut ait beda. donec veniret veritas figuram licuit observare **V**era enim hostia in passione fuit immolata sed etiam in pentecosten consummata et ideo in electione mathie sortibus usi sunt ne a lege discreparent. in qua sumus sacerdos sorte querebatur post pentecosten vero iam veritate palata vij. dyacones non sorte sed discipulorum electione apostolorum vero oratione et manus impositione ordinati sunt **C**umque mox autem sortes fuerint due sanctorum patrum extant sententiae **J**eromus enim et beda volunt quod hee sortes tales fuerunt quales ille quare in veteri lege creberimus usus erat **D**yonisius autem qui fuit pauli discipulus irreligiosum existiat hoc arbitrari **A**sserens sibi videri quod illa

forte nichil aliud fuerit nisi quidam splen-
dor et radius diuinitus super mathiam
emissus per quem ipse ostendebatur in-
apostolum assumendus. Sic enim sic in
libro ecclesiastice Hierarchie. De diuina
autem sorte que super mathiam diuinitus
caedit. Alij quidem alia dixerunt non
religiose sicut arbitror. meam aut tibi
ipse intentionem dicam. Videntur enim
michi eloquia sortem nominare thear-
ticum quoddam donum demonstrans il-
li theartico choro a diuina electioe suscep-
tum. Hic igitur mathias apostolus iudeus
in sortem accepit et predicationi ibidem
insistens et multa miracula faciens in pa-
ce quieuit. In nonnullis codicibus legitur
quod patibulum crucis pertulit et tali mar-
tiro coronatus celos ascendit. huius cor-
pus rome in ecclesia sancte marie maior-
is sub lapide porfiratico sepultum esse
dicitur et ibidem caput eius populo des-
monstratur. In quadam vero legenda
alia que treueris inuenitur sicut inter ce-
tera legitur mathias de tribu iuda et ciui-
tate bethleem illustri pro sapia orium-
dus fuit. Qui literis traditus omnem in
breui legem et prophetarum scientiam app-
hendit. lasciuiam quoque abhorrens pue-
riles annos morum maturitate unce-
bat. informatur quod eius animus ad uir-
tutem ut esset ad intelligentiam habilis
ad misericordiam facilis. in prosperis non
elatus. In aduersis constans et intrep-
idus sat agebat ut quod uisu perceperat
opere compleret et oris doctrinam manu
operatione monstraret. Hic cum per iu-
deam predicaret cecos illuminabat. le-
prosos mundabat. Demones expelle-
bat. claudis gressum. surdis auditum
mortuis uitam restituebat. Qui cum co-
ram pontifice accusaretur in multis respo-
dis de obiectis que crimina dicitis non

oportet me multa dicere quoniam christi-
anum esse non est criminis sed glorie
Cui pontifex. Si tibi dantur iudae uis
penitere. et ille. Absit ut a ueritate qua
semel inueni per apostasiam digrediar
Igitur mathias in lege erat doctissimus
corde mundus. animo prudens. in solu-
uendis questionibus sacre scripture acu-
tus. in consilio prouidus. in sermone
aerone expeditus. Qui cum uerbum dei per
deum predicaret multos signis et prodigijs
conuertebat. Unde iudei inuidentes ipsum
in concilio statuerunt. Duo ergo falsi
testes qui ipsum accusauerant. Primo in
ipsum lapides miserunt. Quos lapides
in testimonium illis secum peccit sepeliri.
Qui dum lapidaretur secum more ro-
mano percutitur et extensis in celum ma-
nibus spiritum domino reddidit et sub-
ditur ibidem. Cuius corpus de iudea ro-
mam et inde treuerim est translatum. in
quadam vero alia legenda legitur quod
dum mathias in macedoniam aduenisset
et fidem christi predicaret quandam pocone
toxicata quam uisu cunctos peribat sibi de-
derunt. quam in nomine christi bibit et
nullam lesionem incurrit. Et cum illa
pocone plusquam. cc. l. exccassent ille
singulis manum imponens omnes illu-
minauit. Diabolus autem in similitudine
infantis eis apparens suasisit ut mathiam
ocaderent qui eorum cultum euacuaret
et cum ipse in medio eorum consisteret tribus tri-
diebus eum queres mime inueniunt. tertia autem
die eis se manifestans dixit ego sum. Que
manibus per signum ligatis et fune collo imposito
crudeliter afflixerunt et sic in carcere recluserunt
ubi demones apparetes detestibus in eum fremes-
bant. sed appropinquare non poterant. do-
mum autem cum multo lumine ad eum ueniens
ipsum de terra leuauit et uincula soluens
et dulciter confortans hostium aperuit

Qui egressus urbem domini predicavit
 ut **D**um aut quidam obstinati persisteret
 dixit eis **D**enuncio vobis quod vivum in in-
 fernum descenditis **M**oxque terra se aper-
 ruit et cunctos illos deglutivit reliqui ve-
 ro ad dominum sunt conversi. **De sancto gregorio**

Gregorius dicitur a grex et goro quod
 est predicare siue dicere. unde gre-
 gorius quasi gregis predicator. vel dicitur
 gregorius quasi egregorius ab egregius et
 goro quasi egregius predicator et doctor
 vel gregorius in lingua nostra vigilans
 sonat quod ipse vigilavit sibi deo et gregi
 sibi per mundicie conservacionem. deo
 per internam contemplacionem. Gregi per as-
 siduam predicacionem. Et per hec tria mere-
 tur dei visionem **A**ug. in libro de ordine
Is videt deum qui bene vivit. bene studet
 et bene orat. Cuius vitam scripsit paulus
 longobardorum hystoriographus. quam
 iohannes dyaconus diligencius post
 modum compilavit.

Gregorius senatoria stirpe progenitus
 cuius pater gordianus et mater silvia
 dicebatur. Cum summum patris apicem in ipsa
 sui adolescentia attigisset ac rerum et di-
 uiciarum copia plurimum habundaret cogi-
 tavit tamen hec omnia deserere. et in
 religionem se transferre. Sed dum longius
 conversionem pertraheret et tunc se christo
 famulaturum putaret si sub pretoris ur-
 bani habitu mundo spectentur deseruere ce-
 perunt multa contra eum ex seculi cura
 succrescere ita ut non tam spectem sed in eo
 retineretur et mente. Tandem pater orba-
 tus sex monasteria in sicilia construxit
 septem intra mura urbis in honore sancti
 andree apostoli in proprio domate fabricavit
In quo relictis seriis auro gemmisque
 radiantibus vili monastico habitu te-
 gebatur. Vbi ad tantam perfectionem in bre-
 vi devenit ut in ipso sue conversionis in-

ico posset iam in perfectorum numero computari
 Cuius quidem perfectio ex verbis suis quod
 mihi prologo super dyalogum ponit aliquanti-
 ter appendi potest ubi sic dicit **I**nfelix ani-
 mus meus occupacionis sue pulsatus vol-
 nere meminit qualis aliquando in monas-
 terio fuerit quomodo labera cuncta subtererat
 quantum rebus omnibus que voluit emi-
 nebat. quod nulla nisi celestia cogitare
 consueverat. quod etiam retentus corpore ipsa
 iam carnis claustra contemplacione transibat.
 quod mortem que que pene cunctis pena est
 videlicet ut ingressum vite et premium labo-
 ris sui amabat. **T**anta demum districtione
 corpus suum afflixit ut infirmato stoma-
 cho subsistere vix valeret et inasionem
 vitalium quam greci syncopi vocant patiens
 crebris angustiis per horarum momen-
 ta ad exitum propinquarent. quadam vice
 dum quedam in monasterio suo ubi ab-
 bas preerat scripturaret **A**ngelus domini
 in specie naufragi sibi que misereri lacrima-
 biliter postulavit. **C**ui cum gregorius
 sex argenteos dari fecisset et abisset eadem
 die iterum redijt sequi multa perdidisse pau-
 ca vero recepisse prohibuit. **Q**ui cum ab eo
 totidem argenteos recepisset iterum die ter-
 tia reuersus misereri sibi importunis cla-
 moribus postulabat. **S**ed gre. cum a procuratore
 sui monasterij didicisset nihil dan-
 dum preter scutellam argenteam quam
 mater sua cum leguminibus mittere solebat
 in monasterio remansisse illam statim dan-
 ri precepit quam ille libenter accipiens le-
 tus abscessit. **H**ic autem angelus domini fu-
 it sicut se sibi postmodum revelavit. **Q**ua-
 dam die beatus gre. per forum urbis roma-
 ne transiens cernit quosdam pueros forma
 pulcherrimos vultu venustos capillo-
 rum more perspicuos esse venales. **I**nterrogat
 igitur mercatorem de qua illos patria at-
 tulisset. qui respondit **D**e britania cuius

incole simili candore refulgent Interrogat iterum si cristiani sunt. Cui mercator non sed pagani erroribus implicati tenentur Tunc gregorius accit i gemiscens heu. proch dolor iqt q splēdidas faces pnceps tnebray nunc possidet. Interrogat insuper quod esset uocabulū gentis illius Cui ille Anglia uocantur Bene inquit anglia quasi angelica qz et angelicos uultus habent. Interrogate iterum eo quod nomen haberet illa prouincia ait mercator. Prouiciales illi dei uocantur. et gregorius bene iqt dei. quia de ira sunt eruendi Rursus de nomine regis interrogante ait mercator qz aelle diceretur. Et gregorius bñ aelle quia alleluia i partibus illis decantari oportet Qui mox ad summū pontificē accedens cum mltā istāca r pabuy obtinuit ut ad illos conuertendos mitteretur. Cumqz iam iter arripuisset Romam de eius absentia plurimum perturbati papam aduunt. et eum taliter allocuntur. petrum ostendisti. Romam destruxisti. gregorium dimisisti Sicz papa pteritus ad eū reuocādū otinuo nuncios destinauit Cumqz gregorius iā iter trium dierum peregisset et in quodā loco diuertens qdam ceteris qescentibz lectitaret. Locusta superueniens eum coegit a legendo quiescere. et ex consideratione sui nominis docuit eum in eodem loco stare debere. Quod ille spiritu pphético discens statim comites ad hortatur ut velocius debeant proficisci Sicz superuentibus apostolicis nuncijs redire compellitur licet de hoc plurimum tristaretur Tunc papa ipsum a monasterio suo abstraxit r suum dyaconē cardinalem ordinauit Quodam tēpore tybris fluuius alueum suum egressus instantum exereuit ut sup muros urbis i

flueret et plimias domos euerteret. Tūc etiam per tyberim fluuuii mltitudo serpenteum cum dracone magno i mare descendit Sed a fluctibus pefocati et ad litus plecti totum aerem sua putredie corruerunt. Sicz plaga pessima quā inguamiam uocant secuta est. ita ut etiam copozali usfu sagitte celitus uirre et singulos qsqz percutre uiderentur Quepmo omnū pelagium papa pculit et sine moza extinxit. Pmodū uro ita mi reliquū uulgu deseur ut subtrac tis habitatoribus domus plimas uacuas i urbe reliquerit Sed quia ecclesia dei sn Rectore ee non poterat gregorium licz totis uiribus remitentem plebs oīs elegit. Cum ergo benedicta deberet et lucas populum deuastaret sermonē ad poplū fecit processionem faciens letamias instituit. et ut omnes deum attentius exorarent admonuit Cū igitur deum omnis congregatus popul⁹ exoraret in tantū lucas ipsa deseur ut i una hora lxxx. homies spm exalarent. sz neqz cessauit poplū admonere ut ab orōe nūqz desisterent donec peste ipaz dma ppulsarz miseraco. finita pcessiōe fugere uoluit sz nequit. qz die noctuqz portas urbis ppē cū iugiles obseruabāt Tādē mutato habitu a qbda negotiatoribz obtinuit ut i qda dolio sē qdzigā de urbe educeret. q mox siluā expecijt cauernay latibz requiuit. ibiqz tē diebz latuit. vztū dū solliate qzere colūpna luas perfulgida a celo dependens super locum in quo latitabat apparuit. i qua colūpna aglos descendentes et ascendentes quidam reclusus asperit. Moxqz ab vniuerso populo capitur trahitur. Et summus pontifex consecratur. Quod uro ad hoc honozis culmen inuitus ascenderit. qui urba sua legit patenter aduerit

Nam in epistola ad narsum patricium sic
 ait Dum contemplationis alta describitis
 ruine mee michi gemitum renouatis . qz
 audiu quid intus pdidi . du foras ad
 culmen regiminis imeritus ascendi Ta
 to autem me merore percussum cognoscite
 ut vix loqui sufficiam . Polite ergo me
 vocare noemi idest pulchrum sed voca
 te me mara qz amaritudine plenus sum
 Item alibi qd me ad episcopatus ordme
 cognoscitis puenisse . Si me diligitis
 plangite . qd et ego incessanter defleo .
 atqz ut deum p me exoretis rogo . In
 plogo qd sup dyalogum sic ait ex oc
 casione cure pastoralis animus meus secu
 larium hominum negocia patit . et post
 tam pulchra sue quietis speciem terrena
 actus puluere sedatur ppendo itaqz qd
 tolero ppendo qd amisi Dūqz mitueor il
 lud qd pdidi fit hoc grauius qd porto .
 Ecce enim nūc magis maris fluctibus q
 dicit atqz in nauu mentis tempestatis vali
 de pcellis illidit . et cū prioris vite reco
 lo quasi post tergum ductis oculis vi
 so littoze suspiro Sz qz adhuc romam
 dicta pestis vastabat more solito pcessi
 onem cū letanias p ciuitatis arcantum
 quodam tempe pascale ordinauit in qua
 ymaginem beate marie semp virginis
 que adhuc ut auit est rome in ecclesia
 que dicitur sancta maria maior qd lucas
 arte medicus et pictor egregius formasse
 dit . et eadem virgo similima p oia phis
 betur ante pcessionem reuerenter portar
 ri fecit . Et ecce tota aeris infectio et
 turbulencia ymagini cedebat ac si ipsam
 ymaginem fugeret et eius presentiam ferre nō
 posset . sicqz p ymaginem mira serenitas
 et aeris puritas remanebat Tūc mi aere
 ut refertur iuxta ymaginem audite sunt
 voces angeloz canentium Regna celi le
 alleluia . qz qd me . por . all . re . si . di . al .

itatimqz beatus gregorius . qd sequitur aduix
 it Ora p nobis deū rogamus aliter Tunc
 beatus gregorius . vidit supra castrum crescens
 eius angelum domini qui gladium cruenta
 tum detergens in vaginam remittebat In
 tellexitqz gregorius . qd pestis illa cessasset . Et
 sic factum est . Dñi et castrum illud castrum
 angeli deinceps vocatum est Tandem ut de
 siderauerat augustinus mellinum . et iohannes . cū quibusdam
 alijs in angliam misit et eos suis precibus et
 meritis ad fidem conuertit Tante etiā humi
 litatis beatus gregorius extitit ut se laudari
 nullo modo permitteret Nam stephano epi
 scopo qui cū in suis epistolis laudauerat
 ita scripsit Multa michi et ultra qd
 audire debui indignus fauorem in ves
 tris epistolis demonstratis Et tamen
 scriptum est . Ne laudes hominem quod diu vi
 uit . tamen et si audire talia dignus non
 fui orationibus vestris peto ut dignus
 efficiat ut si bona ideo in me dixistis . qz
 non sunt ideo sicut qz dixistis Item in epi
 stola ad narsum patricium . qd cause et no
 minis similitudinem faciendo p scripturas
 clausulas declamationesqz formatis cer
 te frater karissime simeam leonem vocas qd
 eo modo hos agere conspiciamus qd scabiosos
 catulos sepe pardos vel tygres vocamus
 Item in epistola ad anastadium patriarcham
 antiochenum . qd vos me os dñi qd lu
 cernam dicitis qd loqui edo multum prodesse
 multisqz posse lucere prohibetis . existima
 tionem meam fatcor michi indubitationem
 maximam produxistis Considero namqz qui
 sum et nichil me ex huiusmodi bono signo
 deprehendo . Considero autem qui estis et
 vos metrum posse non arbitror . Cū ergo crede
 re volo qd dicitis contradicat michi in
 firmitas mea Cū disputare volo qd in
 laude mea dicitur contra dicit michi sancti
 tas vestra Sz queso vir sancte nobis ali
 quid de hoc certamine nostro conueniat

ut si non quod dicitis ita est sit ita quod
dicitis. vocabula etiam iactantia vel utilitatem
sonantia omnino respuebat. Unde eulogio pa-
triarche alexandrino qui eum vniuersalem
papam uocauerat ita scribit in prefatione
epistole quam ad me direxistis superbe
appellacionis uerbum vniuersalem me papam
dicentes imprimere curauistis. Quod pe-
tro dulcissima sanctitas uestra ultra non
faciat. quia uobis subtrahit quod alteri plus
quam ratio exigat prebetur. Ego enim uerbis
prosperari non quero sed moribus nec honorem
esse deputo in quo fratres honorem suum perdere
cognosco. Recedant ergo uerba que uari-
tatem inflant. caritatem uulnerant. hinc
est quod cum Iohannes episcopus constantinopolitanus
hoc uocabulum uanitatis sibi usurparet
et se vniuersalem papam uocari fraudu-
lenter a synodo obtinuisset inter cetera
Sic de eo scribit gregorius. Quis est
iste qui contra statuta euangelica contra canonum de-
cretum nouum sibi nomen usurpare pre-
sumit ut uel sine diminutione sit unus qui
esse appetit vniuersus. Verbum etiam
uisionis sibi a coepiscopis dicit uolebat
Unde ait in epistola ad eulogium epis-
copum alexandrinum. uestra michi cari-
tas loquitur dicens sicut uisionis quod uerbum
uisionis petro a meo auditu remoueri
quod scio quod sum et quod estis. loco enim michi
fratres estis moribus patres. Insuper
ob nimiam humilitatem quam erat perditus no-
lebat quod matrone se ancillas suas dice-
rent. Unde rusticane patrie scribens
ait Unum in tuis epistolis egre suscepi quod
quod semel esse poterat sepius dicebat an-
cilla uestra et ancilla uestra. Ego enim qui
per episcopatum onera omnium seruus sum
factus qui ratione te michi ancilla dicitur cuius
ante episcopatum susceptum propter sum et ideo
rogo per omnipotentem deum ne hoc uerbum
aliquando ad me in scriptis tuis inueniam

Primum in suis epistolis se seruus seruorum dei
nominauit et alios nominari instituit
Libros suos dum adhuc uiueret ob mi-
miam humilitatem publicari uolebat
et in aliorum conperatione suos nihil
ualere estimabat Unde innocencio pres-
fecto affrice sic scribit Quod expositio-
nes scilicet Job uobis transmitti uolueris
uestro studio congaudemus Sed si deli-
cioso cupitis pabulo saginari. Beati
augustini conpatriote uestri opuscula
legite et ad conperationem illius similitudinis
nostre futuram non queratis. Neque enim
uolo dum in hac carne sum siquid dixisse
me contigit ea facile hominibus innotesci
Legitur quoque in quodam libro de greco in
latinum translato quod quidam sanctus presbyter nomine
abbas Iohannes cum romam ad uisitanda apo-
stolorum limina uenisset et beatus gregorius pa-
pam per medium ciuitatis transire uideret
uoluit ei occurrere ac ut decebat reueren-
tiam exhibere Cernens uero beatus gregorius
quod se in terram uellet prosternere festinauit
et primo se coram ipso in terram prostravit nec
inde surrexit quod ad usque abbas primo sur-
rexit in qua maxima eius humilitas ostendit
tate autem largitatis eleosiarum exstitit unum
solum presentibus sed etiam longe positus et in
monte synay moachis necesse ministraret
Nam omnium indigentium nomina scripta habebat et
eis liberaliter subueiebat. moasterium Jeroso-
lis instituit et dei famulis illic degentibus nec-
mittere pecunia. tribus quibus milibus ancillis dei
per cotidianis stipendiis octoginta libras
auri annualiter offerebat. Cotidie etiam ad
suam mensam peregrinos quoslibet iuuitabat In-
ter quos die quadam uenit accessit in eius manibus dum
ipse ex humilitate aquam fundere uellet conuenit
urceum accepit sed repente eum in eius manibus
aquam fundere uolebat non inuenit
Cumque hoc factum secum ipse miraretur
eadem nocte dormiens per uisionem ei dixit

Ceteris diebus me in membris meis hereterno die me in me metipso suscepisti. Alio quoque tempore precepit cancellario ut xij. peregrinos ad praedium inuitaret qui p[ro]gens iussa compleuit. Dum autem simul discubarent intuens papa tredecim numeravit et accersito cancellario cur com[un]e suam iustionem tredecim inuitare pre[sum]pserat inq[ui]sit. Quos cancellari[us] numerans et tantum xij invenies ait. Crede michi pater non sunt nisi xij. ai aduertit. Gregori[us] viru[m] p[ro]p[ri]u[m] discubentem uultu crebro mutare et nuc[un]c adolescentem nuc[un]c vero sibi utulu[m] veneranda[m] q[ui]dam camiae simulare. finito igit[ur] com[un]io illum in cubiculo duxit vehementer adiurans ut ei se nomineq[ue] suu[m] p[ro]dere dignaret. Qui Respondens ait et cur interrogas de nomine meo q[uo]d e[st] mirabile veritatem scito q[uia] ego su[m] naufrag[us] ille cui scutella argentea[m] tribuisti qua[m] tibi miserat cu[m] leguminib[us] mater tua et hoc tibi p[ro]certo sit cognitum quia ab illo die quo michi dedisti destinavit te domi[n]u[m] fieri ecclesie sue p[re]sul[em] et petri ap[osto]li successor[em]. Qui Gregori[us] et tu q[ui]modo hoc nosti q[uia] tunc me dominus p[re]esse sue ecclesie destinaverit. At ille q[ui]am angelus ei[us] su[m] et me tibi dominus nuc[un]c remisit ut te semp[er] debeam p[ro]tegere et omne q[uo]d p[er]ceteris p[ro] me apud ip[su]m valeas impetrare. Statimq[ue] ab eo dispavit. Eo t[em]pore fuit q[ui]dam heremita vir magne virtutis qui omnia p[ro]pter deum reliquerat et nichil p[re]ter vnam cattam possidebat. Quia bladiensis crebro quasi cohabitricem in suis gremijs refouebat. Orauit igit[ur] ad deum ut sibi ostendere dignaretur cum q[ui] future remuneraco[n]is maiorem sperare debuisset qui illius amore nil ex diuitijs hui[us] seculi possideret. q[ui]da[m] igit[ur] nocte sibi reuelat q[uo]d cu[m] gregorio Romano p[ro]tifice mansionem sibi sperare

deberet at ille fortiter ingemiscens parum sibi voluntaria[m] paupertate[m] p[ro]fuisse putabat si cu[m] eo remuneracionem reciperet q[ui] tantis mundialib[us] diuitijs habundaret. Cu[m] g[er] Gregorij diuitias sue paupertati die noctuq[ue] suspirando conferret. Alia nocte audiuit d[omi]n[u]m sibi dicentem. Cu[m] diuitem non possessio diuitiar[um] sed cupiditas faciat. cur audes paupertatem tua[m] gregorij diuitijs co[m]pare qui magis illam cattam quam habes cottidie palpando diligere comprobaris q[uam] ille tantas diuitias quas non amando sed ostendendo cunctisq[ue] liberaliter largiendo dispergit. Itaq[ue] solitari[us] deo g[ra]tias retulit et q[uo]d meritum suu[m] decreuisse putauerat si gregorio conferretur orare cepit ut cu[m] eo mansionem q[ui]q[ue] pape mereret. Cu[m] apud mauricium Imperatorem et filios eius super morte cui[us]dam episcopi falso accusaret. Sic ait in epistola quam apocrifario mittit vnum e[st] q[uo]d breuiter suggeras dormis meis q[uia] si ego seruus eor[um] in morte longobardor[um] vel damnu[m] me miscere voluissim hodie longobardoru[m] gens nec regem nec ducem nec comites haberet atq[ue] in sua confusione e[ss]et. Sed q[uia] deum timeo in morte cui[us]libet hominis me miscere formido. Ecce quante humilitatis exstitit q[uia] cum esset sum[us] pontifex Imperatoris se seru[u]m vocabat d[omi]n[u]m suu[m] cu[m] appellabat. Ecce quante innocencie q[uia] in mortem inimicor[um] suor[um] consentire nolebat. Cum mauricia[m] imperator gregorium et ecclesiam dei p[er]sequeret. Inter cetera sic ei scripsit gregori[us]. Quia enim peccator su[m] credo q[uo]d omnipotentem deum tanto vobis amplius placatis q[ui]to me ei male seruientem affligitis. Quadam igit[ur] vice q[ui]da[m] monastico habitu indutus spatam euaginatam dextera tenens coram imperatore intrepidus astitit et contra eum vibrans

illum gladium moriturum p̄dixit. **T**er-
ritus mauritius a persecutione gregozij
cessavit et ut pro se orare deberet instan-
ter petijt q̄tē ip̄m̄ i hac vita de mal' fuis-
deus puniret et nō puniendum extremo
examini reserualet. **Q**uadam igitur vi-
ce vidit se mauritius ante tribunal Ju-
dias stare. **E**t Judicem proclamare
Date mauritium. **E**t capientes eum mi-
nistri ipsum ante Judicem posuerunt
Cui ille. **U**bi vis ut reddam tibi ma-
la q̄ in hoc seculo perpetrasti. **I**lle Respō-
dit. **H**ic primo ea domine michi et nō
in seculo futuro retribuere. **S**tatimq; di-
uina vox iussit tradi mauritium vxor-
em filios et filias foce militia occiden-
dos. **Q**uod et factum est. **P**ost m̄-
tum enim temporis focus quidam mis-
les eius ipsum cum tota familia sua gla-
dio occidit et ei in imperio successit. **C**ū
apud sanctam mariam maiorem in die
pasche missam celebraret et pas̄ domini
pronunciaret angelus domini alta uoce
respondit et cū spiritu tuo. **U**nde papa
apud illam ecclesiam i die pasche stac-
onem facit nec sibi cū dicit pas̄ dñi i h̄
miraculi testimoniū r̄ndet. **Q**uodam tē-
pore Traian⁹ imperator roān⁹ ad quōdā
bellum uehementissime festinabat. **C**ui uir-
dua quedam flebiliter occurrit dicens
Obsecro ut sanguinē filij mei innocen-
ter perempti uindicare digneris. **C**umq;
traianus si sanus reuertretur uindicas-
re se testaretur uidua dixit et quis michi
hoc prestabit. **S**i tu in prelio mortu⁹
fueris Traianus dixit. **I**lle qui post me
imperabit. **C**ui uidua. **E**t tibi quid pro-
derit. **S**i alter michi iusticiam fecerit tra-
ianus dixit. **U**tique nichil. **E**t uidua nō
ne inquit meli⁹ ē tibi ut michi iusticiā
facias et pro hoc mercedem accipias q̄
alteri hanc transmittas. **T**unc traianus

pietate cōmotus de equo descendit et ibi-
dem innocentis sanguinem uindicauit.
Fertur q; q̄cum quidam filius traiani
per urbem eq̄tādo nimis lasciuie discurre-
ret filium cuiusdam uidue interemit
quod cum uidua traiano lacrimabili-
ter exponeret ipse filium suū qui hoc fecerat
uidue loco filij sui defuncti tradidit et
magnifice ipsam dotauit. **D**um igitur
quodam vice diu iam defuncto traiano
gregozij per forum traiani transiret et
huius mansuetudinē iudicis recordatus
fuisset ad sancti petri basilicam peruenit
et ibidem pro eius errore amarissime fle-
uit. **T**unc sibi diuinitus est responsum.
Ecce petitōnē tuā compleui et traiano pe-
nam eternam peperci. **D**e cetero aut dilige-
ntissime caueas ne pro dampnato ali-
quo preces fundas. **D**ama⁹ autem in-
quodam suo sermone narzat q̄ gregor-
ius p̄ traiano oracōnē fūdens audiuit
uocem sibi diuinitus illatā. uocem tuā
audiui et ueniam traiano do. **C**ui⁹ rei ut
ibi dicit testis ē or̄ēs om̄s et occidēs.
Sup̄ h̄ dixerunt quidam q̄ traianus re-
uocatus fuit ad uitam ubi gr̄a conser-
uit⁹ ueniā meruit et sic gloriā obtinuit
nec erat in inferno finaliter deputatus
nec s̄ma diffit̄ a dāpnat⁹ alij q̄ aīa tra-
iani n̄ fuit simp̄ a reatu pene eterne abso-
luta s; ei⁹ pena usq; ad t̄p̄. s. vs; ad diē
iudicij fuit suspensa. alij qd̄ p̄a q̄ ad lo-
cū p̄ modū aliquē torm̄ti s; odicōe fuit
taxata donec orate gre. p̄ xp̄i gr̄a loc⁹
p̄ mō⁹ aliq̄s mutaret. alij ut io. dyaco⁹
q̄ h̄ac legēdā opilat⁹ q̄ nō legit orasse
s; fleuisse. et frequēt dñ⁹ miser⁹ occidit
qd̄ hō q̄uis desiderās petere n̄ p̄sumit. et
q̄ ei⁹ aīa n̄ ē ab inferno liberata et i para-
diso reposita s; simpliciter ab inferni c̄atib;
liberata. ual; ei ut dicit aīa et i inferno exi-
stere et inferni c̄atib; p̄ dei miām n̄ sentire

Alij q̄ pena eterna consistit i duob; se; in
pena sensus ⁊ in pena damni que est ca
renca visionis diuine **P**ena igit̄ eterna
quātū ad primū est sibi dimissa sed quā
tū ad secundū retenta. **F**ert̄ q̄ ⁊ q̄ ange
lus istud adiecerit. q̄ em̄ p̄ damnato
rogasti duorum tibi datur op̄cio **A**ut
em̄ in purgatorio duobus diebus cruci
aberis. **A**ut certe toto tempore vite tue in
infirmis ⁊ doloribus fatigaberis. q̄
p̄celegit toto tempore vite sue doloribus
cōcuti q̄ duob; diebus in purgatorio
cruciari **V**nde factū est q̄ semp̄ deinceps
Aut febribus laborauit **A**ut podagre
molestia press̄ fuit **A**ut validis dolori
bus equassat̄ **A**ut dolore stomachi mira
biliter cruciatus. **V**nde in quadam epis
tola sic loquit̄ dicens **T**antis podagre
tantis molestiar̄ doloribus premor. vt
vita mea michi grauissima pena sit. coe
tidie em̄ in dolore deficio ⁊ mortis reme
dium expectādo suspiro **I**te alibi dolor
meus interdum michi lentus est. interdū
nimis sed neq̄ ita lentus vt recedat. ne
q̄ ita nimis vt interficiat **V**nde fit vt
qui cotidie i morte sum repellat a mor
te **S**ic aut̄ me infectio noxi humoris
imbibit vt viuere michi pena sit ⁊ mor
tem desideranter expectē. quā gemitibus
meis solā credo esse remediū. **M**atrona
quedam sigulis diebus dominicas be. gre.
panes offerebat **Q**ui cū post missar̄ so
lemniam corpus domini offerret. ⁊ diceret
corpus domini n̄i ihu cristi cu. te. in. vi
eterna **L**asciua subziit. **I**lle continuo
dextera ab eius ore cōuertens partem illā
dominici corporis sup̄ altare deposuit.
Postmodū corā populo interrogauit
quā ob causam ridere p̄sumpserit. **A**t
illa. q̄ panē quem pp̄rijs manib; fecerā
tu corp̄ dominici appellabas **T**ūc gre.
p̄ incredulitate mulieris se i oratione

p̄stravit ⁊ surgens partem illā panis
mst̄at digiti carnem factam reperit. et
sic matronam ad fidē reduxit. **O**rauit
it̄cū ⁊ carnē illā in panē ouersam vidit.
et matronam sumendū tradidit. quib; dā
primarijs aliquas preiosas reliquias
petentib; aliquātulū de. s. i. euangeliste
dalmatica tribuit. **Q**d illi suscipientes
tanq̄ viles reliquias cū indignacōe mi
nima eidē reddiderūt. **T**ūc beatus grego
rius oratione facta cūtellū percussit et pannū
illū pupugit **D**e cui; p̄ctiōib; sanguis
p̄tinuus emanauit **S**icq̄ q̄ preiose es
sent reliquie diuinit̄ est oñsū. **Q**uidā
diuitum romanor̄ relicta diuige fuerat
a pontifice omumione priuat̄. **Q**d ille
molestissime ferens sed autoritatē tanti
pontificis euacuare nō valens magor̄
suffragia requisit qui se suis carminib;
agere p̄miserunt vt imisso demōe
tam diu caball̄ pontificis vexaret quō
usq̄ cū sessore suo p̄clitaret **C**ūq̄ gre.
aliquā sup̄ caballū transiret imisso demo
ne magi eius equū tam fortiter vexari fe
cerunt vt nequa q̄ ab aliquo teneri va
leret **T**ūc gregorius reuelate spiritu dya
bolica submissionem cognoscens facto
crucis signaculo tam caballum a preser
te rabie liberauit q̄ maleficos p̄petua ce
citare multauit **Q**ui reatū suū offit̄es
ad sacri baptismi gratiam postmodū per
uenerūt **Q**uibus lumen ne artem magi
cam relegerent reddi noluit. eos tamē
ecclesiastico subsidio nutriti p̄cepit.
Legitur quoq̄ in libro qui a grecis ly
mō dicit̄ q̄ abbas q̄ p̄erat monaste
rio sancti gregorij eidē nūciavit q̄ qdā
monachus penes se numismata tria ha
beret. **Q**uē gregorius ad aliorū terrore
excomunicauit postmodū tempore
frater moritur sancto gregorio nesciente
Qui iratus q̄ sine absolucione mortu;

fuerat orationem in epistola scripta qua
eam ab excommunicationis vinculo absol-
uebat. Dedit eam vni dyaconorum prece-
piens ut eam super foueam fratris defuncti
legeret quo iussa complere sequenti nocte
qui defunctus fuerat abbati apparuit et se
vsque modo in custodia detentum. sed heri
absolutum fuisse prohibuit officium et can-
ticum ecclesiam nec non et scola cantorum instituit
et per hoc duo habitacula unum iuxta basili-
cam. per. alterum iuxta lateranensem ecclesiam
fabricauit ubi vsque hodie lectus eius qui
recubans modulabatur et flagellum eius
quo pueris minabatur cum antiphona. au-
tentico ueneratione congrua reseruantur
In canone apposuit diesque nostros in
tua pace disponas atque ab eterna dam-
natione nos eripi et in electorum tuorum iu-
beas grege numerari. Tandem beatus greg-
orius cum sedisset annis xiiij. mensibus vi.
et diebus x. plenus operibus tomis migra-
uit a corpore. In eius tuba hinc vsque scripti
sunt. Suscipe terra a tuo corpore de corpore
sumptum. Reddere quod ualeas uiuificante
deo. spiritus astra petri leti nil uira noce-
bunt. Cui uirtute alterius mortis magis ip-
sa uia est pontificis summi. clauduntur
membra sepulchro. Qui in numeris semper
uiuit ubique tomis. Fluxerant autem anni
ab incarnatione domini dc. vi. sub foce
impatore. Post mortem beati gregorii
regionem totam maxima fames inuasit.
Unde pauperes quos liberaliter gregorius
pascere solebat ad successorem suum ue-
nientes dicebant. Domine quos pater
noster gregorius solebat pascere tua san-
ctitas fame non sinat perire. Quibus
uerbis papa indignatus semper taliter
respondit. Si gregorius ad famam sine
laude cunctos populos curauit suscipere
nos autem non possumus pascere et sic
eos sepe uacuos remittebat. Dominus sanctus

gregorius ter ei apparuit et tunc blande
de sua tenacia et detractioe redarguit
sed ille se de nullo emendare curauit
Unde illi quarto terribiliter apparens il-
lum corripuit et in capite letaliter per-
cussit. Cuius dolore uexatus in breui
uitam finiuit. Dum autem adhuc pre-
dicta fames instaret quidam inuidi
gregorio ceperunt detrahere asseren-
tes quod totum thesaurum ecclesie tanquam
uir prodigus consumpsisset. Unde ob huius
uindictam ad comburendos libros suos ce-
terorum animos inclinauerunt. Quorum dum
quosdam iam combussissent et ceteros con-
burere uellent petrus dyaconus eius fami-
liarissimus cum quatuor libris dyalogorum
disputauerat traditur uolentissime
me restitisse. Asserens hanc ad eius delendam
memoriam nil ualere cum in diuersis mun-
di partibus exemplaria tenerentur aduer-
gens immane sacrilegium esse tantum patris
tot et tales libros exurere. super cuius capite
ipse spiritum sanctum in similitudine
columbe frequentissime prospexisset. Tan-
dem eos in hanc sententiam adduxit. ut
si illud quod dixerat iureiurando confir-
mans mori continuo meruisset ipsi a li-
brorum exustione desisterent. Si uero mo-
ri non meruisset sed superstes sui testimonij
extitisset ipse quibus combustoribus manus
daret. Fertur enim gregorius sibi dixisse
quod si miraculum de uisione columbe pub-
licaret. propter hoc uiuere non ualeret. Itaque
cum apparatu dyaconi euangeliorum librum bas-
tilias uenerabilis leuita per. adueniens
moritur ut tactis sacrosanctis euangelij
gregorius sanctitati testimonium prohibuit a
dolore mortis exire. spiritum sanctum in uerba uere
confessionis efflauit. Quidam monachus mo-
nasterij sancti gregorii quoddam penes se peculi-
um congregauit. Beatus autem grego-
rius alteri monacho apparens dixit ut

sibi denuncaret quod peculium dispergeret et penitentiam ageret quia die tertia esset moriturus quod ille audiens vehementer expavit penitentiam egit et peculium reddidit moribus febris adeo correptus est ut a diluculo diei tertiae usque ad horam tertiam pro nimio incendio linguam ab ore patiens ultimum flatum emittere videret. Sed cum circumstantes monachi coram ipso psalleret psalmodiam tandem interruptentes eum detrahere ceperunt. Ille autem continuo reviviscens et oculos subridendo concilians ait parcat vobis dominus fratres quia michi de trahere voluistis. Nam in periculum michi non modicum generastis quia tam a vobis quam a dyabolo sub uno tempore accusatus nesciebam cui calumnie premiterem. Sed si quando quemlibet migrantem videritis eidem non detractorem sed compassionem impendatis ut prope quod ad tam districti iudicis cum criminate suo iudicium vadit. Nam ad iudicium cum dyabolo stetit et adiuvante sancto gregorio cunctis suis obiectioibus benedicti tantum de una obiectioe convictus erubuit pro qua ut vidistis taliter sum veratus et adhuc me non potui liberare. Cumque de ea fratres requirerent ait non audeo dicere quia cum ad vos a beato gregorio iussus sum venire dyabolus de hoc plurimum est conquestus putans quod me ad penitentiam agenda pro causa illa deus remitteret. Quapropter beatum gregorium vadem dedi ne commotam calumniam cui libet revelarem. Moribus clamans dixit. O andrea andrea hoc anno percas qui me pravo consilio ad hoc periculum compulisti. Et statim reuolutis terribiliter oculis expiravit. Erat autem in urbe quidam nomine andreas qui eodem momento quo ei monachus moriens periculum fuerat imprecatus in tam suam

morbum decidit ut defluentibus carnibus summi posset mori aut non posset. Tunc monachis monasterii sancti gregorii convocatis confessus est quod cum predicto monacho quosdam monasterii cartulas rapisset ac susceptis precibus extenuis edidisset. Moribus hijs quod dudum mori non poterat inter verba sue confessionis spiritum exhalavit. Eo tempore ut in vita sancti eugenii legitur dum ad huc ambrosianum officium magis quam gregorianum ab ecclesijs servaret Romanus pontifex nomine Adrianus Concilium convocavit ubi statutum est ut gregorianum officium deberet univociter saliter observari. Cuius rei karolus imperator executor existens pro diversis discursibus puicis minis et supplicijs omnes clericos ad hoc ipsum coegit et libros ambrosiani officii ubique comburebat. multosque clericos rebelles in carceribus. proficiscens autem beatus eugenius episcopus ad concilium inuenit ipsum saltum per triduum iam solutum. suaque prudentia dominum papam sic induxit quod omnes prelatos qui concilio interfuerant et iam per tres dies recesserant reuocavit. concilio igitur convocato omnium patrum hec sententia una fuit ut missale ambrosianum et gregorianum super altare beati petri apostoli ponerentur et fores ecclesie optime clauderentur ac plurimorum episcoporum sigillis diligentissime munitur. Et ipsi tota nocte orationi insisterent ut dominus pro signum aliquod revelaret quod horum ab ecclesijs magis servari vellet. Sicque per omnia ut ordinuerant facientes manerant ecclesie aperuerunt. et utrumque missale super altare aptum inuenierunt. Ut ve alij asserunt. Missale gregorianum penitus dissolutum et huc illucque dispersum inuenierunt. ambrosianum autem solummodo apertum super altare in eodem loco quod posuerunt

repererunt q̄ signū diuinitis sunt edoc̄ti
vt gregorianum officium d̄beret per m̄
dum totum dispergi. Ambrosianum
autem tantum in sua ecclesia obseruari
Sicq̄ sancti patres vt diuinit̄ edoc̄ti
fuerāt statuerūt ⁊ sic vsq̄ hodie obserua
tur. **N**arat iohannes dyacon⁹ qui us
tam beati gregozij compilauit q̄ dum
vitam eius conscriberet et compilaret
quidam vir sacerdotaliter insignitus et
dormienti et ad laternam vt sibi uidebat̄
scribenti assistit. **C**ui desuper candidissima
et adeo tenuissima uestis erat vt eius t̄ri
tate nigredo subterioris tunice appareret
hic pp̄ius accessit et inflatis buccis risū
continere non potuit. **C**umq̄ **J**ohānes
eum interrogar̄ cur vir ḡuozis officij
sic dissolute rideret ait. **Q**uia tu scribis
de mortuis quos uiuentes nūquam uis
disti. **C**ui **J**ohannes **E**t si illum non
nouerim face tamen de illo scribo que
didia lectione at ille **T**u inquit ut uis
deo sicut uoluiti fecisti et ego que face
re poterō non cessabo. **M**oxq̄ illi lumen
laterne extinxit et adeo ipsū perterruit
ut uolēnter exclamans putaret se ab
illo gladijs uigulatum. **A**oxq̄ grego
rius affuit comitante secum dextrosū
beato nicholao. **S**inistrosum uero petro
dyacono eiq̄ dixit. **M**odice fidei
quare dubitasti. **C**umq̄ post cortinam
lecti aduersarius latitaret. gregorius ex
manu petri dyaconi magnam facem
quam tenere uidebatur arziptens eiusq̄
flammis os faciemq̄ ipsius aduersarij
exurens. ad instar ethiopsis demigrauit.
Quedam autem sentilla paruissima
cadens in eius uitem candidam ipsam
dicto citius conflagrauit et sic nigerz̄
totus apparuit. **D**ixitq̄ beatus petr⁹ gre
gorio satis demigrauimus eum. **C**ui gre
gorius nos illum non demigrauit sed

migrānt fuisse demonstrauim⁹ sicq̄ ibidē
multo relicto lumine abierunt.

De lacto longino

Longinus fuit quidam cen
turio qui cum alijs milite
bus cruce deo astans iussu pylati latus
dñi lancea perforauit. **E**t **V**idens signa
que fiebant. solem scilicet obscuratum
Et terremotum. **I**n cristum credidit.
Maxime ex eo q̄ quidam dicunt q̄ eū
ex infirmitate uel senectute eius oculi
caligassent de sanguine cristi. **P**er lan
ceam decurzente fortuitu oculos suos
tēgit. **E**t protinus clare uidit. **V**nde re
nunciāns milicie. **E**t ab apostolis instr
ct⁹. **I**n cesaria capadoce uigintiocto ānis
monasticam uitam duxit. **E**t uerbo et ex
emplo. **A**d fidem multos cōuertit. **C**um
autem a p̄sidente tentus fuisset. **E**t facis
ficare onlet. **I**ussit p̄ses omnes den
tes eius excuti. **E**t linguam abscidi. **L**on
gin⁹ tñ ex hoc loquelam non perdidit.
Sed accepta securi omnia ydola con
minuit et fregit dicens. **S**i dij sunt u
debimus. **D**emonēs autem de ydolis ex
euntes in p̄sidentem. **E**t in omnes soci
os eius intrauerunt. **E**t insidentes et las
trantes se. **L**ongini pedibus prostrauer
unt. **E**t ait longinus demombus cur
habitatis. **I**n ydolis. **Q**ui responderunt
vbi non nominat crist⁹ et eius signum
nō ē positū ibi est hitatio nostra. **C**ū ḡ
p̄ses insamret et oculos amisisset dixit et
Longinus. **S**ato quia sanari. **N**on por
teris. **N**isi quando me occideris. **Q**uam
cito. **E**nim a te mortuus fuero. **P**ro te
orabo et sanitatem tibi corporis et anim
me impetrabo et statim eum decollari ius
sit. **P**ost hoc abiit. **A**d corpus eius. **E**t
prostratus cum lacrimis penitentiā egit.
Et continuo **V**isum. **E**t sanitatem res
cepit. **E**t i bonis operibus uitam finuit.

Benedictus dicitur est **U**l qz multa bene dixit. **U**l qz in hac vita multas benedictiones habuit **U**l qz omnes bene dicebant de eo **U**l qz eterna meruit benedictionem habere. Cuius vitam sanctus gregorius scripsit. **De sancto Benedito**

Benedictus ex nursha punita ortus cum rome liberalibus studiis tractatus esset in ipsa sui infancia literas deseruit et desertum petere decreuit. Quae nutritrix sua que eum tenerissime diligebat. usque in quendam locum qui dicitur eside secuta est. ubi ad purgandum triticum mutuo capisterium petijt sed super mensam incaute ponens cum corruisset in duabus partibus fractum uidit. quam benedictus flere aspiciens pres capisterij accepit et ab oratione surgens integre solidatum inuenit. Postmodum nutritricem nocte fugiens in quodam locum venit. ubi tribus annis hominibus incongnitus mansit excepto quodam monacho romano nomine qui sibi sedule necessaria ministrabat. cum vero ad specula romani monasterii iter non esset panem in longissimo fune ligabat et sic eum deponere consueuerat. Tintinabulum etiam ipsi corde inseruit. ut ad eius somitum vir dei cognosceret quoniam sibi romanus panem preberet quem exiens acciperet. Sed antiquus hostis vniuersae caritati et alterius inuidens refectioni lapidem iactauit et tintinabulum fregit. Sed tamen romanus ei ministrare non desijt. Post hoc cuiusdam presbitero refectionem sibi in paschali solemnitate paranti domus per visum apparuit dicens. Tu tibi delicias preparas et seruus meus illo in loco fame cruciatur. Qui peritus surzeijt. et cum difficultate in agna eum inueniens dixit Surge et sumamus cibum quia hodie pascha domini est. Cui benedictus. Scio quia pascha est quia videre te merui. Longe quippe ab hominibus positus quia die eadem paschalis esset

solemnitas ignorabat. Cui presbiter tractat hodie resurrectionis dies dominice est abstinere te non conuenit. quia ob hoc ad te missus sum sicut deum benedicentes super se sunt cibum. Quada die auis quedam nigra que merula vocatur importune circa eius faciem volitauit ita ut ab eo manu capi potuisset. Sed signo crucis edito auis recessit. Porro dyabolus quada femina quam aliquando viderat ante eius oculos mentis reduxit eiusque animum tanto igne in specie illius accendit. ut pene heremum voluptate victus deserere deliberaret. Sed subito diuina gratia ad se reuersus continuo se exiit et in spiritibus et vepribus que ibi aderant se adeo volutauit. ut toto corpore inde vulneratus exiret et per cutis vulnera mentis vulnera educeret. uictusque peccatum quod mutauit incendium. Ab illo autem tempore uulla postmodum temptatio in eius corpore pullulauit. Crebrescente itaque eius fama cum abbas monasterii cuiusdam obiisset tota ipsius monasterii congregatio ad eum venit et ubi presesse deberet eis petijt. Qui dum negando distulit suis illorumque fratrum moribus se conuenire non posse pre dixit. Sed tandem uictus assensum dedit. Cumque regulam illic districtius seruari preceperet sanetipros reprehendebant quod ipsum sibi presesse poposcerant quorum scilicet torritudo in norma eius rectitudinis offendebat. Cumque sibi cum eo aspicerent illicita non licere et sedule assueta relinquere unum vino miscuerunt et sibi recumbent obtulerunt. Sed benedictus signum crucis edidit et quasi iactu lapidis vas illud vitreum fregit. Intelligens igitur quia potum mortis habuerat quod portare non potuit signum vite illico surzeijt et placido uultu dixit. Misereatur vestri omnipotens deus fratres. nunquid non dixi vobis

quia vestris ac meis moribus non conuenire. Tunc ad locum derelictae solitudinis rediit ubi crebrescentibus signis claruit et multis ad eum uenientibus duodecim monasteria construxit. In uno autem illorum quodam monachus erat qui ad orationem diu stare non poterat sed orantibus aliis mox foras exibat et aliqua terrena et transitoria agebat. Quod cum abbas illius monasterii beati benedicti narzasser uisit illuc et vidit quod illum monachum qui manere in oratione non poterat quidam inger paruulus per uestimenti fimbriam foras traheret. Dixitque abbati. In monasterio et mauro monacho. Nunquid non aspiciatis quis est qui eum trahit. Cuius respondissent non. ait. Oremus ut uos etiam iudeatis. Orantibus illi mauros uidit sed abbas uidere non potuit. Die igitur alia expleta oratione uir dei moachum foras reperit quem pro sua cecitate uirga percussit et ex tunc immobilis in oratione permansit. Sicque antiquus hostis dominari non ausus est in eius cogitatione ac si ipse percussus fuisset ex uerbere. Ex hijs monasterijs tria sursum in rupibus montis erant que deorsum cum magno labore aquas hauriebant. Cuius fratres illi uir dei sepe rogarent ut monasteria sua mutaret quada nocte cum quodam puero motem ascendit ubi diutius orans tres petras in eodem loco pro signo posuit. Cumque mane ad domum redissent et fratres pro eadem causa ad eum uenissent dixit. Ite et illam rupem in qua tres petras posuistis inuenistis. In modico cauate. Valet enim domus inde uobis aquam producere. Qui euntes et iam illam rupem sudantem inuenientes concauum locum fecerunt et mox aqua repleti uiderunt. Qui usque nunc tam sufficienter emanat ut ab illo montis cacumine

usque ad inferiora descendat. Quadam uice dum circa monasterium uiri dei quidam cum falcastro uirpes abscederent feruam de manubrio prosiliens in quendam lacum profundum cecidit. cumque de hoc ille miris angustiaret uir dei manubrium in lacu posuit. et mox suum ad feruum manubrium usque enatauit. Placidus puer. Et Monachus ad hauriendam aquam egrediens. In flumine cecidit. Et mox ipsum unda rapuit. Et pene. In unius sagitte cursum a terra. Introitus traxit. Vir autem dei. In cella consistens hoc in spiritu statim nouit. Et maurum uocans quod de puero acciderit indicauit. Ac ut ad ipsum eripiendum pergeret imperauit. Accepta benedictione conatus mauros precepit per terram se ire existimans super aquas usque ad puerum uenire eumque per capillos tenens de aqua extraxit. Qui ad uirum dei ueniens retulit quid acciderat. Sed ipse hoc non suis meritis sed eius obediencie deputauit. Presbiter quidam florentius nomine uirum dei inuidens ad ad tantam deuenit maliciam ut panem ueneno infectum uirum dei tanquam pro benedictione transmitteret. Quem sanctus gratanter accepit. Et coruus qui de manibus eius panem accipere consueuerat ipsum proiecit dicens. In nomine ihesu cristi tolle hunc panem et eum in tali loco ubi a nullo homine sumi ualeat proice. Tunc coruus aperto ore expansis alis circa eundem panem cepit discurrere atque crocitate ac si aperte diceret et obedire se uelle et tamen iussa implere non posse. Cui Sanctus iterum atque iterum precepit dicens. Leua. leua eum securus atque ipsum ut dixi proice. Qui tandem eum tollens. Post tres dies rediit. Et de manu eius annonam. Quam consueuerat accepit. Videns autem florentius

qz corp⁹ magistri necare nō potuit se
 ad extinguendas discipuloz animas ac
 cendit ita vt septem nudas puellas in
 orto monasterij ludere et cantare faceret
 et sic monachos ad libidinem inflāma:
 ret. **Q**uod sanct⁹ vir de cella pspiciens
 lapsum discipulis ptimecēs inuidie lo
 cum dedit et qbusdam secum assumptis
 fratrib⁹ ipse habitacionē mutauit. **S**
 florentin⁹ cum in solario cōsistens eum
 recessisse conspiceret et gauderet repente
 solarium cecidit et ipsū ptnus extinxit
Tūc maurus post virum dei curzēs ait
 Reuertere qz qui te psequēbat⁹ extinctus
 est. **Q**d ille audiens vehemiter igemuit
 vel quia inimicus occubuit vel quia de
 inimica morte discipul⁹ exultauit. **Q**ua
 de re factum est vt eidem penitentiā in
 diceret quod mandans talia gaudere
 de inimica morte presūpisset. **I**psē autē
 ad alia migrās locū nō hostē mutauit.
Nā ad mōtē cassinū venit et tēplū apol
 limis quod ibi situm erat in sancti ioh
 hannis baptiste oratorium fabricauit
 et circumadiacentem populum ab ydo
 latria conuertit. **S**ed hoc antiquus ho
 stis grauitet ferens. corporalibus eius
 oculis tētrim⁹ apparebat et in eum ore
 oculisq; flāmantib⁹ visibiliter seuebat
 atq; dicebat **B**ndicte **B**ndicte sed cum
 ille nichil sibi rñdēz dicebat maledicte
 maledicte n̄ bndicte qd me psegris. qz
 dam die lapidē quendā in terra iacen
 tem fratres in edificium leuare volebāt
 sed nequaquā ualebant. **C**umq; viroz
 multitudo adesset et ab eis leuari nō pos
 set adueniens vir dei benedictionē dedit
 et tūc maxima celeritate leuat⁹ est. ex q
 ppenditur qd dyabolus illi infidebat qui
 eum moueri non pmittebat. **C**umq; fra
 tres pietem paulo altius edificarent an
 qu⁹ hostis viro dei apparuit et qz ad

laboz antes fratres pgeret indica uit qui
 ptn⁹ eis p nuncium misit. fratres caute
 vos agite qz ad vos spirit⁹ malignus
 venit. **V**ix aut nunc⁹ verba compleuit et
 ecce pietem antiqu⁹ hostis euertit et quē
 dam puerum monachum ruina struit.
Hz vir dei puerum mortuū et laceratū
 in sacco ad se adducit fecit et oracōe sua
 ipsū resuscitans opi predicto restituit.
Layc⁹ quidā honeste vite singulis ani
 mis ad visitandum viz dei ieiunus veni
 re consueuerat. **Q**uadam igitur die dū
 illuc iret se illi aliter viator aduixit qui
 fumēdos ī itinere abos portabat. **C**ūq;
 iam tardior hora excreuisset dixit veni
 frater fumam⁹ abum ne lassemur in via.
Quo rñdente q nullatenus abum in
 via gustaret ad horam ille sbituit p
 modum ad hoc ipsū mutauit sed ille
 cōsentire noluit. **D**emq; cum hora iam
 preterisset et eos lōgū fatigasset iter pra
 tum et fontem et quecumq; poterant ad
 reficiendum corp⁹ delectare inuenerunt.
Tūc viator hoc ei ostendēs rogauit vt
 paululū gustaret et ibidem qesceret. **C**ū
 igitur verba aurib⁹ et loca oculis blan
 dirent eidem consensit. **C**ūq; ad benedic
 tum venissent dixit ei vir dei ecce frater
 malignus hostis semel tibi psuadere nō
 potuit. **S**ecdo non valuit sed tercio sup
 auit. **T**ūc ille pedibus eius aduolutus
 se deliqsse igemuit. **T**hotila rex gothoz
 experiri volens vtz vir dei pphete spiri
 tum haberet cuiusdam suo spatario vesti
 menta regalia tribuit. **C**umq; cū omni
 apparatu regio ad monasteriū destinauit
 quem ille venientem conspiciens dixit
 pone fili pone. hoc quod portas nō est
 tuum. **Q**ui ptnus in terram cecidit et qz
 tanto viro illudere presumpisset expas
 uit. **C**leric⁹ qdā q a dyabolo vexabatur
 ad virum dei vt sanaretur adductus est

Cumq; ab eo dyabolū expulisset ait
vade et de cetero carnes nō comedas nec
ad sacros ordines accedas. Quacumq;
autē die ad sacros ordines accedere p̄sūpse-
ris iuri dyaboli mācipaberis. Cū vero hoc
aliquo tēpore custodisset. sed minores
suos sibi p̄poni in sacris ordinib; cer-
neret verba viri dei q̄si ex lōgo tempore
oblitis postposuit atq; ab sacz ordinez
accessit. Quem mox his q̄ eum reliq̄rat
dyabolus tenuit eumq; uexare quousq;
animam eius excuteret nō cessauit. Nō
longe ab eius monasterio due sancti-
moniales femine ex nobili genere erant
que linguam non restringebant. sed cū
qui eis p̄erat incautis. sermomb; sepe
ad iracūdiā prouocabāt. Qui cū hoc
viro dei retulisset mandauit eis dicens.
restringite linguam vestram alioqui ex-
communicabo vos. Quā excommunicatōis
sententiā non p̄ferendo intulit sed inten-
tando. Ille autem nichil mutare ī pau-
cos dies defuncte sunt et ī ecclesia sep̄te.
Vbi dum misse celebrarent et dyaco⁹
ex more diceret qui non omūicat exeat
foras nutrit earum que pro eis semper
oblationem offerebat eas de sepulchris
suis progredi et exire ecclesiam videbat.
Cumq; sancto benedicto nūciatum
esset ille manu sua oblationem dedit di-
cēs. Ite et hāc oblationem p̄ eis offerte
et ulterius excommunicate nō erunt. Qd
cum factum fuisset et dyaconus ex more
clamaret ab ecclesia de cetero exire v̄ise
non sunt. Quidam manachus ī monas-
terio manere non valens viro dei tan-
tum īstitit donec ip̄sū iratus ab ire per-
misit. Qui mox vt de monasterio exiit
aperto ore draconem in itinere inuenit.
Quem cum deuorare uellet clamauit di-
cens. Currite currite quia draco iste me
uult deuorare. Currentes autem fratres

draconem minime inuenēturē. sed tres
mentem atq; palpitantē monachum ad
monasterium reduxerunt. Qui statim
promisit se nunquam de monasterio re-
cessurum. Quodam tempore dum totā
illam prouinciā fames valida occu-
paret et vir dei omnia que inuenire por-
tuerat egentibus tradidisset ita qd nichil
in monasterio preter modicum olei in
uase uitreo remansisset iussit cellerario
vt illud modicum olei cuidam egenti
daret. Ille vero imperantem audiuit.
sed implere contempsit eo qd nichil olei
fratribus remanebat. Qd vt vir dei cō-
perit vas vitreum cū oleo per fenestram
proia iussit ne quid in monasterio per
inobediētiā remaneret. Proiectum
itaq; cum super ingentia saxa cecidisset.
Nec vas fractum. Nec oleum est effusū.
Quod ille leuari iussit et dari in integz
postulanti. Monachum autem illum
de iobediētiā et diffidētiā increpans se
in orationem dedit et continuo quoddā
magnum dolium quod ibi erat oleo ple-
num fuit quod adeo excreuit vt per pas-
uimentum effluere videretur. Quadam
vice ad visitandum sororem suam des-
cenderat. Cum autem ad mensam sederet
rogauit eum vt secum illa nocte ma-
neret. Cui cum ille nullatenus acquies-
ceret illa caput in manibus dominū ro-
gatura inclinauit. Cumq; caput leua-
set tanta coruscacōis et tonitruū virtus
tantaq; inundatio pluue erupit vt nec
quidem pedem mouere potuisset cum tas-
men ante serenitas mira esset. Illa enim
quia lacrimaz fluuios fudit serenitatez
aeris ad pluuiā cōuertit et traxit. Cui vir
dei tristat⁹ ait. peccat tibi oīpotes de⁹ so-
ror qd est qd fecisti. Cui illa rogauit et
audire noluit. Rogauit dominum. Et
exaudiuit me. Modo qd egredere si potes. *licet factū est*

ut totam illam noctem puigiles duce-
 rent atq; p sacra eloquia sese vicaria re-
 lacione facerent Tunc ecce post tridu-
 um cum ille ad monasteriū redisset ele-
 uatis oculis animam sororis sue in spes-
 cie columbe celi secreta penetrantē aspexit
Cui mox corpus eius ad monasteriū
 iussit deferri et i monumento qd sibi pre-
 parauerat collocari. Die qua vir dei bene-
 dictus de hac vita migrauit ad cristū
 duo fratres iuderunt viam lucidam ac
 innumeris coruscant lampadib; a cel-
 la beati benedicti versus orientē ad celū
 tendentem Cui venerando habitu vir des-
 sup clarus assistens cuius esset via quā
 cernerent inquisiuit Qui cum nescire se
 dicerent ait Hec est via quā dilectus vir
 dei benedictus celum ascendit. Sepultus
 vero est in oratorio sancti iohannis ba-
 ptiste quod destructa ara apolinis ipse
 construxit. Floruit circa annos domini
 d. xvij. tanpere iustini senioris.

De sancto patrio

Patrius qui cepit circa annos do-
 mini. cc. lxxx. dum scotorum regi
 de cristi passione predicaret. stans ante
 eum et appodians se ferula quam manu
 tenebat et casu pedi regis superposuerat
 cū a culeo pedem pforauit. Rex vero cre-
 dens sanctum episcopū ex industria hoc
 facere et se aliter fidem cristi non posse sus-
 cipere nisi similia p cristo pateretur pa-
 ciente sustinuit Sanctus h tandem intel-
 ligēs obstupuit et precib; regē sanauit
 ac toti punae obtinuit q nullū vene-
 nosum animal ibidē possit viuere. Qd
 non solum obtinuit imo etiam ligna
 et coria illius regionis contraria ut di-
 cit sunt veneno. Quidam viz ouem vi-
 ci sui furatus fuerat et comederat et cum
 vir sanctus sepius hortaretur satisfacere
 furem quicūq; ille esset et nullus opare

ret dum totus populus ad ecclesiam cō-
 uenisset in virtute ihesu cristi precepit.
 ut in cuius ventrem ovis intrasset. corā
 omnibus balatum daret. Quod factū
 est et egit reus penitenciam. et alij a furi-
 tis sibi cauebant. Erat ei cōsuetudo omis
 cruces quas videbat deuote venerari sed
 ante quandam crucem magnam et pul-
 chram inuisam preterijt. A suis autem
 socijs amonitus cur illam non viderit et
 inclinauerit. Dum precebus a domino
 requireret cuius esset audiuit vocem de
 sub terra. Non vidisti quia ego hic se-
 pultus sum paganus et signo crucis in-
 dignus Unde fecit crucem illam ab in-
 de tolli. Cū beatus patrius p hyberniā
 predicaret et fructū ibi pmodicū faceret
 rogauit dominum. ut aliquod signum
 ostenderet p quod vel tertii peniterent.
 Iussu igitur domini in quodam loco cir-
 culum magnum cū baculo designauit.
 Et ecce terra intra circulū se aperuit Re-
 uelatumq; est beato patrio. q ibi qdā
 purgatorij locus esset i quē quisq; vel-
 let descendere alia sibi penitencia non re-
 staret nec alium p peccatis purgatorij
 sentiret Pleriq; autē in non redirent.
 Et qui redirent eos a mane vsq; in ses-
 quēs mane ibidem moram facere oport-
 eret Multi igitur ingrediebantur qui
 decetero non reuertebantur post longū
 igit tempus mortuo patrio vbi qdā
 nobilis noie Nicolauis q peccata multi-
 ta omiserat cum eum dilectorum suorum
 peniteret et purgatorium sancti patrii
 sustinere vellet cum antea quidecā die-
 bus ut omnes faciebant se ieiunijs ma-
 cerasset apud hostio cū clau que in qdā
 abbatia seruaf in ipsam speluncam des-
 cendit et quoddā hostiū a latere ipsius
 inuenit In quod ingrediens cum quod-
 dā ibi oratorij reperisset quidā monachi

u est

albis induit oratorum interueniunt et officium facientes nichilao dixerunt vir constans est quia multa dyaboli temptamenta cum percurrere oporteret. Cum ille perquireret quod adiutorium contra hoc habere posset dixerunt. Cum te penis affligi senseris protinus exclama. et dic **I**hesu criste fili dei viui miserere michi peccatori. Recedentibus igitur predictis viris continuo assunt demones et ut reuertatur et sibi obediat primo blandis promissionibus persuadent. Asserentes quod eum custodient et ad propria incolumen perducent. Sed cum eis ille nollet obedire uellet protinus diuersarum ferarum audiuit uoces pariter et mugitus. ac si omnia elementa trerentur. Ad quod cum ille terrore horribili palpitaret **I**hesu criste fili dei viui miserere michi peccatori protinus exclamauit et statim omnis ferarum illarum tumultus terribilis conquieuit. Ductus est inde ad alium locum et ibidem adest demonum multitudo dicentium sibi. putas quod manus nostras euaseris nequaquam. sed nunc potius incipies affligi et torqueri. Et ecce quidam maximus ignis et terribilis ibidem apparuit. Dixeruntque ei demones nisi nobis consenseris in ignem te iactabimus comburendum. Quod cum ille renueret ipsum acceperunt et in illum ignem terribilem proiecerunt ubi dum cruciaretur protinus exclama. **I**hesu criste ne statimque ignis extingatur. Ad alium demum locum ductus uidit quosdam uiros in igne uiuos cremari et laminis ferreis candentibus a demonibus usque ad uiscera flagellari. Aliosque uires habentes deorsum terram pro dolore morderi et clamare parce. parce quos tunc demones grauius flagellabant. Aliosque uidit quorum membra serpentes uocabant et bufones ignitis aculeis eorum uiscera

extrahere. Qui enim eis assentire nollet in eundem ignem et penas proieatur et eisdem laminis et penis flagellatur. Sed cum ille exclamasset **I**hesu criste ne a pena predicta protinus liberatus est. De inde ducatur ad quendam locum ubi homines in sartagine frangebantur ubi rota maxima erat unam ferreis ignitis plena in quibus per diuersa membra homines erant suspensi. Que tam uoluer batur quod globum igneum emittebat post hoc uidit maximam domum habentem foueas metallis bullientibus plenas. In quibus alij unum pedem alij duos habebant. Alij ibi erant usque ad genua alij usque ad ventrem. alij usque ad pectus alij usque ad collum. alij usque ad oculos. Sed haec omnia percurreres nomen dei iuocabat. Proceffit itaque et quendam latissimum puteum intravit de quo fumus horribiliter et ferociter intolerabilis exibat. indeque homines ut ferre candentes in modum fauillarum exibat sed demones eos reipigebant dixeruntque ei demones. locus ille quem respicis est infernus in quo domus noster belzebub habitat. In ipsum igitur puteum te iactabimus si nobis assentire recusas. Propter autem illuc iactatus fueris nullum inde remedium euadendi obtinebis. Quos dum ille audire contempneret ipsum arripientes in predictum puteum iactauerunt quod tanta uehementi dolore absorbitus est ut ferre oblitus fuerit nomen domini iuocare. sed dum ille ad se rediens ihesu christe ne exclamasset corde quod uoce non poterat protinus inde illesus exiit et omnis demonum multitudo tanquam uicta euaniuit. Ductus igitur ad locum alium uidit quendam puteum si quem eum transire oportebat. Qui quidem erat strictissimus et istar glaciei politus et lubricus sicut quod fluuius ignis sulphureus et igneus fluebat. Super quem transire dum se posse omnino desperaret tamen recordatus uerbi quod eum de tot malis eripuit confidenter accessit et

unum pedem sup pontem ponens ibesit
 cristi etc. dicere cepit. Validus autē cla
 mor adeo eum terzuit vt subsistere vix
 valeret sed predictum verbum ptulit et
 securus mansit Deinde alium pedem po
 suit et eadem verba iteravit ad quemlibz
 etiam passum eadem verba ptulit. et sic
 securus transiit Cum ergo transisset. i
 quoddā p̄atum amēssimum deuenit.
 vbi diuersorum florum mira suauitas
 redolebat. et ecce duo speciosi iuuenes ei
 apparuerunt. qui ipsum vsqz ad quanz
 dam ciuitatem speciosissimam ex auro et
 gemmis mirabiliter rutilantē pduxerūt
 De cuius porta odor mirabilis emana
 bat. qui illum adeo recreauit qd nullū
 dolorem vel ferorem sensisse videbatur.
 Dixeruntqz ei qd illa ciuitas paradysus
 esset In quem cum nicho? intrare vellet
 dixerunt ei predicti iuuenes qd primo
 ad suos rediret et p̄ loca p̄ que venerat
 eum redire oporteret Demones tamen
 eum non lederent sed eo viso terziti fuge
 rent et qd post triginta dies in pace qui
 esceret et tunc illam ciuitatem cuius ipe
 tuus introiret Tunc nicho. inde ascendēs
 in loco p̄ quem ascendit se restitutum in
 uenit et omnia omnibus que sibi contig
 erant narzans post triginta dies i do
 mino feliciter requieuit.

De annūciatōe dīna

Annūciatio dominica dicitur quia
 in tali die ab angelo aduent⁹ fil
 lij dei in carnem fuit annūciatus Cōgruū
 em̄ fuit vt incarnationē precederet an
 gelica annūciatio triplia ratione P̄rio
 ratione ordinis cōnotandi vt scz ordo
 reparacionis responderet ordinī p̄uari
 cacionis Vnde sicut dyabolus tēptauit
 mulierem vt eam p̄traheret ad dubita
 tionem et p̄ dubitacionem ad consensū
 et p̄ osensum ad lapsū sic angelus nun
 ciavit virgini vt nunciādo exataret ad

fidem et p̄ fidem ad consensū et p̄ consensū
 ad concipiendum dei filium. Secundo
 ratione ministerij angelici qz em̄ angel⁹
 est dei minister et seruus. et beata virgo
 electa erat vt eēt dei māi cōgruū ē mimi
 strum domine famulari. conueniens fuit
 vt beate virgini amūciatio p̄ angelum
 fieret Tercio ratione lapsus angelici re
 pandi Quia em̄ incarnatio non tantū
 faciebat ad reparacionem humani lapsus
 sed etiā ad reparacionem rume angelice
 Ideo angeli non debuerunt excludi vn̄
 sicut sexus mulieris non excludit a cō
 gnatione misterij incarnationis et resur
 rectionis Sic etiam nec angelicus nū
 cius. Immo deus vtrumqz angelo medi
 ante nūciat mulieri scilicet incarnatōz
 virgini marie et resurrectōz magdalene
 Cū ḡ virgo beata a tercio anno etatis
 sue usqz ad quattumdecimum annum in
 templo cum alijs virginibus extitisset
 et votum de seruanda castitate emisisset
 nisi de⁹ aliter disponeret eam ioseph de
 sponsauit dño reuelāte et ioseph virga
 frondente sicut in hystoria de natiuitate
 beate virginis plenius continetur et i
 bethleē vnde oriūnd⁹ erat necessaria nur
 picis p̄uic⁹ iuit Ipsa vero i nāareth
 in domum parentum redijt. Nāareth
 interpretatur flos Vñ dicit bñ. qd flos
 nasci voluit de flore. i florem. et floris
 tempore Ibi igitur ei angelus apparuit
 et ipsam salutauit dicens. Ave gracia
 plena dominus te. b. tu i. m. Dñ. Inui
 tat nos ad marie salutacionem gabrie
 lis exemplum iohannis tripudiū et resal
 utacionis lucrum. Sed hic primo viz
 dendum est qre dominus matrem suā
 voluit desponsari Sup̄ h assignat bñ.
 tres rationes dicens. Necessario despon
 sata est maria ioseph quando p̄ hoc mis
 terium a demonibz abscondit et a spōso

virginitas comprobatur et virginis tam
uerecundie quam fame preuidetur. Quarta
ratio est ut ab omni gradu mulieris ob-
probrium tolleretur scilicet a coniugatis
virginibus et uidiuis. Unde ipsa uirgo
in hoc triplici statu fuit. Quarta ut uiri
misterio utretur. Sexta ut matrimonij
bonum comprobaretur. Septima ut
per uirum genealogie series texeret. Dixit
ergo angelus aue gratia plena. Ber-
nardus in uentre gratia deitatis. in corde
gratia caritatis. in ore gratia affabilita-
tis in manibus gratia misericordie et lar-
gitalis. Idem uere plena quia de pleni-
tudine eius capiunt uniuersi capiunt res-
demptionem. tristes consolationem. pec-
catores ueniam. iusti gratiam. angeli le-
ticia. denique tota trinitas gloriam filius
hominis humane carnis substantia. do-
minus tecum dominus pater tecum qui
genuit quem concipis. et dominus spiri-
tus sanctus de quo concipis et dominus
filius quem carne tua induis sicut di-
cit Bernardus. Benedicta tu in mulieribus
id est super omnes mulieres. quia scilicet
eris mater uirgo et mater dei. Tripliciter
maledicto mulieres subiecte erant scilicet
maledicto obprobrij quo ad non concipi-
entes. Unde dixit Rachel abstulit deus ob-
probrium meum. maledicto peccati quo ad
concupientes. Unde psalmus. Ecce in iniquita-
con. sum. et. Maledicto supplicij quo
ad parurientes. Unde genesis in dolore
paries et. Sola autem uirgo maria be-
nedicta est inter omnes mulieres cuius
virginitati fecunditas additur et fecun-
ditati in conceptu sanctitas et sanctitati
in partu iocunditas. Dicitur ergo gratia
plena sicut dicit Bernardus. propter quatuor que
fulserunt in eius mente que fuerunt de-
uocō humilitatis. reuerēcia pudoris. mag-
nitude credulitatis. martirium cordis

Dicitur dominus tecum propter alia quatuor
que ei fulserunt e celo sicut idem dicit que
fuit marie sanctifica cō angelica saluatio
spūs. s. supuencō. filij dei incarnacō. Dis-
citur etiam benedicta tu propter alia quatuor
que sicut idem dicit fulserunt in eius carne que
scilicet fuit uirginitatis primicia. sine cor-
ruptōe secūda. sine gūdie grauida. Et
sine dolore puerpa. que cū audisset ebata
ē in ser. eius et co. q. e. i. sa. Hic appar-
et laus uirginis in auditu. in affectu et cogitatu.
In auditu laudat modestia que audit et
tacet. in affectu uerecundia. unde ebata est.
In cogitatu prudētia. Turbata est autē
de angeli sermone nō de eius uisione quā be-
uigo angelos sepe uiderat sed nūquā talia
loquentes audierat per rauen. venerat
inquit angelus blandus in spē sed in sermone ter-
ribilis. unde quā lenit sollicitauit uisum
mū turbauit audire. Bernardus. Quod ebata
ē fuit uerecundie uirginis. quod nō perturbata
fortitudinis quod tacuit et cogitauit prudē-
cie et discrecōis. Et tūc angelus confortans
eam dixit ne timeas. iue. n. g. a. d. Bernardus.
quā gratiam dei et hominū pacē. mortis de-
structionē. uite reparacōis. Ecce uenit et pa-
fi. et uo. n. e. i. id est saluatorē que saluum
faciet populum. hic erit magnus et fi-
al. vo. Bernardus. hic ē ille que ē magnus deus fu-
turus ē magnus scilicet magnus homo. magnus
doctor. magnus propheta. Dixit autē maria
ad angelum quomodo fiet. i. q. v. n. ugnos-
seo id est me non propono cognituram. Et
ita fuit uirgo in carne proposito sed ecce
maria interrogat et qui interrogat dus-
bitat. Cur ergo solus zacharias plagas
tacemittis incurrit super hoc petrus rauen-
sis assignat quatuor rationes. Dicens
Ille peccatorum cognitor non uerba sed
corda prouidit. Non quod dixerint sed
quid senserint indicauit. Erat enim in-
terrogacō causa dissimilis spes diuersa

Hic contra naturam credidit ille dubi-
 tavit p natura **H**ic integre ordinē que-
 rit **I**lle que deus vult fieri nō posse pre-
 scribit **I**lle impellentibz exemplis non
 ascendit ad fidē. **H**ic sine exemplo pres-
 currit ad fidē. **H**ic miratur de partu vir-
 ginis **I**lle de conceptu disputat cōiuga-
 li. **N**on ergo dubitat de facto sed mo-
 dum querit ⁊ ordinem. **P**ā cum triplex
 sit modus cōcipiendi naturalis spiritus
 alis ⁊ mirabilē q̄ istoz cōcipiat sciscitaf
Et rñdens angel⁹ dixit ei. **S**pirit⁹. s.
 supueniet in te qui ipsum tuum concep-
 tum efficiet **U**nde ⁊ dicit de spiritu. s. cō-
 ceptus et hoc ppter quatuor raciones. **P**ri-
 mo ppter ostensionem eximie caritatis
 vt scilicet ostendatur q̄ ineffabili deli-
 caritate verbum dei caro factū est. **i**obis
 tercio sic deus dilexit mundū ⁊c. **E**t hec
 ración est magistri sententiarum **S**ecūdo
 ppter ostensionē gracie absq; meritis ut
 p hoc q̄ dicit cōceptus de spiritu sancto
Ostendat q̄ sit ex sola gracia quā nul-
 la hominum precesserunt merita **E**t hec
 est ración augustini. **T**ercio ppter virtutē
 oporationis. qz scilicet oporatione ⁊ vir-
 tute spiritus sancti cōceptus est **E**t hec ē
 ración ambro. **Q**uarto ppter motuū con-
 ceptionis **E**t hec ración est hugo. de sanc-
 to victore **M**otuū vt ait ad concepti-
 onem naturalē est amor viri in mulierē
 et amor mulieris in virū **H**ic in virgi-
 ne inquit qz in eius corde amor spiritus
 sancti singulariter ardebat ideo ī carne ei⁹
 amor spiritus sancti mirabilia facebat
Et virtus altissimi obumbrabit tibi hoc
 secundū glosam sic expomē vmbra a lu-
 mine ⁊ corpore obiecto solet formari et
 virgo sicut ⁊ purus homo plenitudinē
 diuinitatis capere nequibat. **S**z virt⁹
 altissimi obumbrabit tibi. dum in ea in
 corpea lux diuinitatis. corpus suscepit

68
 humanitatis vt sic possit deum pati. hāc
 expositionē videt tangere **H**ic. **Q**ui sic
 ait. quia deus spiritus est nos vero vni-
 bza corporis sui. tempauit se nobis vt
 p obiectum viuifice carnis videam⁹ ver-
 bum in carne. solem in nube. lumen in
 testa. cereum in laterna. **H**ic. sic expo-
 nitur quasi dicat **I**llum modum quo de
 spiritu sancto cōcipies dei virtus crist⁹
 in suo secretissimo consilio obumbrādo
 occultabit vt sibi tantum notum habea-
 tur et tibi **A**c si dicat. quid a me queris
 quod in te mori experieris. **S**cies scies et
 feliciter scies sed illo doctore quo aucto-
 re. **E**go nunciare missus sum virginale
 conceptum non creare. **V**t obumbrabit
 idest a viciatorum estu refrigerabit **E**t ec-
 ce **E**lyza. co. t. ⁊c. **E**cce dicit vt ostēdat
 hoc esse magnum. nouum. vianū. **Q**ua-
 tuor de causis conceptus elizabeth marie
 nunciat⁹ **H**ic. **P**rima est cumulus
 leticie **S**ecūda pfectio sciencie. **T**ercia pfe-
 ctio. doctrine **Q**uarta obsequiū miseris
 cordie. dicit em sic iero. steril⁹ vgnate cō-
 cept⁹ marie nūctat vt dū miraculū mi-
 raculo addit. gaudio gaudiū cumulet
Vt ideo quia pfecto decebat vt verbū
 mori diuulgandū vbiq; sciret **P**ri⁹ vir-
 go p angelum q̄ audiret ab homie ne
 mater dei a cōsilijs filij videretur amota
 si eorum que ī terzis tam ppe geruntur
 remansisset ignara. **V**t ideo poa⁹ vt dū
 tūc saluatoris nūc precursoris edocet ad-
 uentus rerum tempus et ordinē tenens
Ipsa postmodum scriptozibz atq; pre-
 dicatozibus reseruet veritatem. **V**t ideo
 vt audiens vetulā et grauidam cognar-
 tam cogitet iuuenula de obsequio vt sic
 puulo ppe det locus obsequendi dño
 et mirabili⁹ miraculū fiat de miraclo **I**te
 bñ. **P**a virgo responsū festinat. **O** do-
 mina responde verbum. ⁊ suscipe verbū

profer tuum et suscipe diuinum. Emitte
transitorium et amplectere sempiternum
surge. curze. aperi. surge p fidem. Curze
per deuotionem aperi per confessione. tuc
maria expanfis manibus et oculis ad
celum leuatis ait **E**cce ancilla domini fi
at michi scdm verbum tuu. **H**erū. alijs
in ore alijs in aure alijs in manu verbū
dei factum fuisse memoratur. **M**arie autē
factum est in aure per angelicā salutacō
onem in corde per fidem in ore per cons
fessionem in manu p orredtaconez. in
ventre p incarnationem. in gremio per
sustentacōnem. in brachijs per oblacō
nem. **F**iat michi scdm verbum tuum be
rū. **N**olo vt fiat michi aut declamato
rie predicatum aut figuratiter significatū
aut ymaginatioe sompniatum sed silē
ter inspiratum. personaliter incarnatum
corporaliter inuisceratum statimq; filius
dei in vtero illius conceptus est pfectus
deus pfectus homo et in ipsa pma die cō
cepconis tante sapiencie ac potencie ex
stitit quante in xxx. anno fuit. **T**unc sur
gens maria abiit in mōtana ad elizabet et
cum eam salutasset **J**o. in eius vtero ex
ultauit glosa. **Q**uia lingua non pote
rat animo exultante salutat et sue precu
sionis officium inchoat. **F**uit autē in eius
obsequio tribus mensib; donec **J**o. nas
ceretur quem in ambus suis de terra le
uauit sicut in libro iustorum legitur
in hac die vt dicitur p multa tempoz
curricula deus multa operatus est. **Q**ue
quidam sic egregijs versibus sic declara
uit. **S**alue festa dies que uulnera nos
tra coherces. **ā**gelus ē missus est passus i cō
pūs. ē adā factus et eodē tpe lapsus. ob meri
tū decime cadit abel fr̄is ab esse. **O**ffert me
lechisedech ysaac suppositus aris. **E**st decolla
tus xpi baptista beatus. **E**st petrus ereptus ia
cobus sub herode peremptus. **C**orpora

sanctorum cum cetero in terra resurgunt
Latro dulcē tamen p cristum suscipit
amen. **M**iles quidam diues ac nobilis
seculo abrenunciavit et ordinem aster
censum introiit et quia literas nescie
bat erubescens monachi tam nobilem
psonam inter laycos deputari dederunt
ei magister si forte modicum addiscere
posset et sibi hac occasione inter moachos
permaneret. **S**ed cum diu cū magistro
fuisse et nichil omnino preter hec duo
uocabula aue maria discere potuisset sibi
tam aude restituit vt quocumq; de
bularet quicq; ageret ea incessanter ru
minaret. **T**andem moritur et in amiterio
cum alijs fratribus sepelitur. **E**t ecce sup
eius tumulum speciosū excreuit lilium
et quodlibet folium aue maria literis
aureis habebat inscriptum. **C**urientes
omnes ad tam grande spectaculum ter
ram de tumulo effoderunt et radicem li
lij de ore defuncti procedere repperunt.
Intellexerunt ergo cum quanta deuoti
one illa duo verba dixerat quem domi
tanti honore prodigij illustrauit. **Q**ui
dam miles quoddam in via castri habe
bat et omnes transeuntes sine misera
one aliqua spoliabat. **V**irginem tamē
matrem dei cotidie salutabat nec pro
aliquo impedimento emergenti ab ipsa
saluacione aliqua die cessare uolebat.
Accidit autem vt quidam vir religio
sus et sanctus inde transitum faceret et
ipsum predictus miles continuo ex
poliari iuberet. **V**ir autem sanctus ro
gauit predones ut ipsum ad domi
num suum deducant quia ad ipsum
habet secreta que perferat. **A**dductus
autem rogauit militem vt omnes de fa
milia sua sua et castro congregari fi
ceret vt eis verbum domini predicaret.
Cum autem cōgregati fuissent **I**lle ait

Nequaquam hic estis omnes. sed aliquis ad huc deest Cui cum omnes se ibidem esse assererent aiebat. Diligenter perquirite et aliquem inuenietis abesse. Tunc unus exclamans dixit quoniam solus canaarij illuc non venisset Ille autem dixit Vere ipse est qui solus deest. Pro eo igitur cito mittitur et in medium deducit Cum autem virum dei vidisset reuolutis terribiliter oculis caput instar insani agitabat nec propius accedere audebat Vir autem sanctus dixit ei. Adiuro te per nomen domini nostri ihesu christi ut quod sis nobis edisseras. et ob quam causam huc ueneris palam pandas. Cui ille respondit. Heu aduratus perdere cogor inuitus Ego enim non sum homo sed demon qui formam hominis accepi et triis. annis cum hoc milite sic permansi. Nam noster princeps me huc misit ut die qua hic sue marie salutacionem non diceris diligencius obseruarem ut in eum potestate accepta ipsum continuo strangularem et sic in malis operibus vitam firmiens noster esset Quacuq; enim die illam salutacionem dicebat in eum potestate habere non poteram. Ecce autem de die in die diligencius obseruauimus. et nullum qui eam salutauerit pretermisit Hec miles audiens uoluntate obstupuit et ad pedes uiri dei se proiciens veniam postulauit et in melius deinceps vitam mutauit Vir autem sanctus dixit demoni. Precepit tibi demon in nomine domini nostri ihesu christi ut hinc abscedas et talem hactenus locum possideas ubi nulli gloriosam dei genetricem inuocanti nocere presumas. Hec ubi uisita dedit demon abscedens euauit. Et miles uirum sanctum cum reuerentia et gratiarum actione liberum ab

Sancti thimotei *Timotheus* promissit. Sone celebratur natalis qui ab aethiopia romam ueniens sub mel

chiade papa a siluestro presbitero qui postea episcopus urbis effectus est. susceptus est officio quod facere tunc temporis etiam ipsi pontifices formidabant Siluester uero non solum hospitio eum recepisse gaudebat Sed etiam timore abiecto tam vitam quam doctrinam eius laudabat Qui per unum annum et menses tres docens christi ueritatem. cum multi per eum populi conuersi fuissent. dignus martirio tenetur a populo paganorum et traditus tarquinio urbis prefecto tormentis plagarum et carceris longa custodia maceratus. Cum sacrificare nolisset ydolis quasi bonis adletha dei. tercio cesus inter homicidas decollatus est Quem sanctus siluester nocte ad domum suam tulit ibique sanctum melchiadem episcopum uisitare fecit. Qui cum omnibus presbiteris et dyaconibus per totam noctem in laudibus permanens eius martirium dedicauit. Quedam autem christianissima mulier nomine theone in orto suo iuxta sepulchrum pauli apostoli rogauit memoratum papam ut suo superposito sepulchrum edificans sancti thimotei corpus exaperet. Quod factum placuit omnibus christianis. ut huius nominis martir id est thimoteus paulo apostolo pro eo quoniam discipulum quondam habuit in sepultura adhereret. *De passione dm*

Passio christi fuit ex dolore amara. ex illusionem despecta. et ex utilitate multiplici fructuosa. Dolore autem causabatur ex quibus primo ex eo quod ipsa passio fuit ignominiosa et hoc propter ignominiosum locum quod in caluarie ubi malefactorum puniebatur propter ignominiosum supplicium quod morte spissima condemnatum est Crux enim supplicium erat latronum. et licet crux tunc esset multe ignominie nunc est immense glorie. Unde aug. Crux que erat supplicium latronum nunc transit ad frontes

impatorum **S**i nū hōzē de? otulit suppli-
cao suo qd oferet fuofuo ppē ignomīo
fū ofozū qz cū sceleratis deputat? ē idest
cū latroibz q pīo erāt scelerati. s3 postea
vni? ouersus ē. s. dīsmas q erat adextis.
sicut dīat ī eu. āgelio nicodei et ali? dāps
nat? .s. gesmas q erat a sinistris. **V**ni g
dedit regnū alteri dedit supplicū. **A**m-
brofio auctoz pietatis ī cruce pendēs in
singlīs negocijs pietatis offīca diuide-
bat. psecucōez apłs. pacē discipulis.
corp? iudels. patri spm vgi paranīphū
latrom paradifū pctōzibz īfernū. crucez
xpīamis pētētibz dīdabat **E**cce testamē-
tū qd fecit xps ī morte pēdens in cruce
Sedō ex eo qd fuit īiusta. qz peccatū nō
fecit et nō ē īuent? dol? ī ore ei? .et ideo
q vmit īdigne pena dolēda vmit. **D**e tri-
bz ei īiuste pāpue eū accusabāt videlicz
qz tbutū reddi phibebat qz se regē dice-
bat. et quia se filiū dei dicebat p facebat
Cōtra has tres accusacōes dīat? ī pasce-
ue ī psona saluatoris tres excusacōes
pple me? qē vbi ex pbrat xps tria bene-
fīca eis collata scilicet liberacōnem ab
egipto. regimen in deserto. plantacōez
vinee in loco optimo quasi dīcat crist?
Accusas me de reddicōe tributi potius
grāas agere deberes qz liberaui te a tbuto
Accusas me quia dīxi me regem potius
deberes grāas agere quia regaliter pas-
ui te in deserto. accusas quia me filium
dei dīxi potius grāas agere quia te in-
vīcam meam elegi et in loco optimo
plantavi **T**ercio ex eo qd fuit ab amicis
tollerabilior enim esset dolor si pateretur
ab hīs qui aliqua de causa deberent esse
eius inimici **V**el ab hīs qui essent alieni
vel extranei. uel ab hīs quibus aliqua
incomoda intulisset sed tamen patit ab
hīs qui deberent esse sui amici **I**tem a
přimis idest ab hīs de quoz stirpe na-

et ē **D**e hīs duobz dīat ī psalmo amica
mei et přimi mei qē **J**ob xxx. nott mei
qsi alieni re a. m. **I**te ab hīs qbz mltā
bona otulerat **J**o. viij mltā bona opat?
qē **B**erñ. **O** bone ihesu qd dulat cū hoībz
ouersatus es qd magna et hndātissima
largit? eis es. qd dura et aspera pro eis
pass? es dura verba duriora vbera. dnrī
fīma cruas tormēta **Q**nto ex rōe tenere-
tudīs corporis. vñ in figura dauid dī-
at ij re. pen? qsi tenerimus ligni var-
miculus **B**erñ. **O** iudei lapides estis la-
pidem percussis molliorē de q resonat
tinmitus pietatis et ebullit oleū caritatis
Ite **J**ero tradit? ē ihes? militibz uerberas-
dus et illd sacřissimū corp? pect? qz dei car-
pax flagella seuerūt **Q**nto ex eo qd fuit
vniuersal? qz p omnes ptes et oēs sensus
přimo ei fuit b dolor ī oclis. qz lacris-
mat? ē sic dī hebz. v **B**erñ. ascēd? ī altū
vt lōgī? audiret. fortiter clābat ut nō
l? excusaret clāoz lacrimas addid? ut hō
opateret **A**lias etiā bis lacrimas fudit
s. ī resurrectōe lazari et sī irēm. **I**taqz
přime lacme fuerūt amoris. vñ et qdaz cū
uidissent cū lacrimārez dixerūt. ecce quō
aābat eū. scde fuerunt opassiois. sed hee
facie fuerūt doloris. scdo fuit ī auditu cū ei
s. ob pbrā et blasphemie irrogate sūt
xps. n. spealē iij. hūit ī qb? ob pbrā
et blasphemias auduit. **H**abuit em ex-
cellentissimā nobilitatē. qz qntū ad dīnaz
naturā fuit etm regis fili? et qntū ad hu-
manā de regia stirpe gemit? ita etiā ī qz-
tū hō fuit rex regū et dō? dominacū. ha-
buit ineffabilez veritatē qz ipse ē via ve-
ritas et vita. vñ de se itez dīat. s. mo tu-
us ueritas ē **F**ili? em ē s. mo siue uerbū
přis. hūit īsupabile pātēz qz oīa p ip-
sū scā sūt et sī ipō scm ē mecl. **H**ūit ī
singularē boītatē qz nōo bo? nō sō l? dē?
ī hīs xps audī? ob pbrā et blasphemias

Primo quide quo ad nobilitatem. **M^o** **xxij.** Rone hic est fili⁹ fabri none mat eius dicitur maria **1°.** Secudo quo ad potestate. **M^o.** **xxij.** hic no erat demonia nisi in principe demomozum **Item M^o** **xxvij.** **A**lios saluos fecit se ipsum non potest saluum facere. **E**cce dicunt ipsum impotentē cū tñ adeo potēs exatit q̄ p̄se cutores suos sola uoce p̄strauit **S**am cū interrogasset quē queritis et illi rñdissēt ihm nazarenū 7 ipse dixisset ego sū cōt̄ nuo ceadēt in fram. **A**ug⁹ vna uox ē bam odijs ferocē armis tribilē sine ul: lo telo percussit repulit strauit uirtute latētis diuinitatis. qd̄ iudicaturus faciet qui iudicand⁹ hoc fecit quid regnatur⁹ poterit q̄ moriturus hoc potuit. **T**ercio quo ad ueritatem **Jo. viij.** Tu de te ipso testimoniu perhibes testimoniu tuum nō est uerum. **E**cce qz dicunt eum mēdacē cum tamen ipse sit uia ueritas et uita hanc ueritatem pylatus scire ul' audire non meruit quia ip̄sū secundū ueritatē nō iudicauit. **I**nchoauit q̄ppe iudiciū a ueritate sed non in ueritate p̄mansit et ideo de ueritate q̄stionē meruit inchoare sed non meruit solutionē audire. ratio alia est scdm̄ augustinū q̄re solutionē non audiuit qz cum illam questionem fecisset subito uenit illi i mentē cōsuetudo iudeozū q̄ solebat vn⁹ dimitti in pascha et ideo statim exijt et solucōz non exspectauit **T**ercia ratio est scdm̄ Crisostomū quia sciebat qz questio tam difficilis indigebat multo tpe et multa discussione 7 ipse ad liberationē cristi p̄perabat 7 iō statim exiuit. **L**egitur tam̄ in euangilio nichodemi qz cū pylatus ihesum interrogasset quid est ueritas ihesus ei respondit ueritas de celo ē **E**t pylat⁹ i terris nō est ueritas. dicit ei ihesus quomō potest ueritas esse i terris que iudicat ab hjs

qui potestate habent in terris. **Q**uarto quo ad ueritatē. dicebant enī ip̄sū esse peccatorem in corde **Jo. ix.** **N**os scimus quia h̄ homo peccator est seductor est in sermone luce **xxij.** **C**ommouit populū docens p̄ ueritatē iudeā inaprens a galilea usqz huc legis p̄uaricatos in opere **io. ix.** **N**on est hic homo a deo qui sabbatū nō custodit **T**ercō fuit in odoratu qz magnum fetorem sentire potuit in loco caluarie ubi erant corpora fetida mortuoz unde dicit i scolastica historia qz caluaries pp̄rie ē os capitis humani unde 7 qz ibi decollabāt rei 7 multa ossa capitem ibi aspersa erant dicebatur caluarie locus ul' caluarium **Q**uarto fuit in gustu unde cū clamaret fito dederunt ei acetū cum mirra et felle mixtū ut ex aceto acus moreret et ip̄s custodes a custodia acus liberarentur. **D**icitur enī crucifixos acus mori si acetum bibāt et ex mirra patres olfact⁹ et ex felle gustus **A**ug⁹ p̄ mero replet sinceritas aceto. inebriatur felle dulce do adicitur innocentia teo. moris uita pro mortuo **Q**uinto fuit in tactu qz in omnib⁹ ptib⁹ corporis. a planta enim pedis usqz ad verticē non fuit i eo sanitas de hoc aut̄ qliter in omnib⁹ sensib⁹ dolorem habuit dicit bern. **C**aput anglicis tremendū spiritib⁹ densitate spinarū pūgitur facies pulcra p̄e filijs hominū sputis iudeoz deturpat oculi lucidiores sole caligant in morte aures q̄ audiunt angelicos cantus audiunt peccatorum insultus os quod docet agrilos felle et aceto potat pedes quoz scabellum adoratur q̄miam sanctū est crua clauo affiguntur man⁹ q̄ formauerūt celos sunt in cruce extense 7 clauis affixe. corpus uerberatur latus lancea pforat. **E**t quid plura nō remansit in eo nisi lingua ut

p peccatoribus exoraret et inter discipulos
comendaret. Secundo eius passio fuit ex
illusione despecta. iiii. ei viabz fuit sibi il-
lusus. Primo in domo ane ubi recepit spu-
ta. alapas. uelacionem oculorum.
Herū. uultū tuū bone ihesu desiderabilez
in quē desiderāt āgeli pspicere sputis inqz
nauerunt. maibz pculserunt uelo p des-
lusione opuerunt. nec amaris uulneri-
bz peccerunt. Secūdo in domo herodis q
eum fatuū et nō sane mentis estimās ex
eo q nullū ab eo respōsum habere pos-
tuerat p derisione eum veste alba induit
Herū. tu homo es et hēs ferrū de floribz
et ego deū? hēo coronā de spinis. tu hēs
cyrtobetas in maibz et ego hēo clauos
defixos. Tu in albis vestibz tripudias et
ego p te derisus fui ab herode in veste
alba. Tu tripudias cum pedibus et ego
laboraui cum meis pedibus. Tu in cho-
reis brachia extēdis in modum crucis in
gaudium et ego ea in cruce extēsa habui
in obpbriū. Ego in cōe dolui et tu in cru-
ce exultas. Tu hēs lat⁹ aprū et pectus
in signū uane gl'ie. Et ego lat⁹ effossum
hui p te. tñ reuertere ad me et ego susci-
piam te. Sed qre domini? tpe sue passi-
ōnis tacebat h⁹ triplex est racō. Prima
racō ē qz nō erāt digni audire suā rñso-
nē. Secūda qz eua peccauerat p loqatāte
et ideo cristus uoluit satil facere p taci-
mitatē. Tercia qz qrdō rñdebat totū calū-
pniabāt et deprauabant. Tercio in domo
pylatti ubi milites clamidem coctineam
circumdederunt ei. arundinem in ma-
nu dixerunt. et coronam spineam super
caput eius posuerunt et genu flexo dice-
bant. **A**ue rex iudeorū. Illa autem spin-
nea corona dicitur fuisse de iuncis mar-
rimis quorum acies non min⁹ spina dur-
ra est et penetratiua. vnde et sāguinem
de capite creditur illa corona spinea ex-

traxisse. Vnde **H**erū. caput illud diuinū
multiplica spinaz densitate usqz ad cere-
brum confixum est. De anima sunt tres
opimiones ubi scilicet anima principas-
lem habeat sedem scilicet uel in corde pp̄
illud. De corde exeunt cogitationes
male et cetera. Vnde in sāguine pp̄ter illud leui-
tia anima omni⁹ carnis in sanguine est.
Vnde in capite pp̄ter illud. Inclinato ca-
pite tradidit spiritum et cetera. Hanc triplicem
opimionem iudei saltem ipso facto uiden-
tur scuisse. Nam ut eius animam a cor-
pore euellerent q̄serunt ipsam in ca-
pitate cū spinas usqz ad cerebz infixerūt. Que-
sierūt in sanguine cū ei⁹ uenas in manibz
et pedibz aperuerunt. Quiesierūt in corde cū
eius latus perforauerunt. Contra has
tres illusiones in pasceue p̄mittimus
ante reuelacionem crucis tres adozaco-
nes dicentes. **A**gyos et cetera quasi ter hono-
rantes ter illusum pp̄ter nos. Quarto in
cruce mathei xxvij. Principes sacerdotū
illudentes cum senioribus et scribis di-
cebant. Si rex israhel est descendat nūc
de cence et credamus ei. **B**ernardus sup
hunc locum. Interim pacienciam mar-
gis exhibet humilitatem commendat
obedienciam implet caritatem perficit.
In hijs nempe virtutū gemmis quatuor
crucis cornua ornantur et supereminēt
eoz caritas. **A**dextris obediencia. **A**li-
nistris paciencia. Radix omnium vir-
tutum. humilitas in profundo. **H**ec
omnia que cristus passus ē. **H**erū. bre-
uit̄ recolligit dicens. memor ero q̄d iu-
vixero laborum quos pertulit. ni predi-
cando fatigationum. in discurrendo. vir-
gillarum. in orando tēptacionum in ietu-
nando. lacrimaz in compacendo. in sis-
diarum. in colloquendo postremo cō-
uidorum. sputorum. **C**olaphorum
sub sannacionum clauoz ex p̄bracionū

Tercio passio fuit utilitate multiplici fructuosa. Cuius utilitas potest esse triplex scilicet peccatorum remissio. gratie collatio et glorie exhibitio. et hec tria notantur in titulo crucis quod ihesus quo ad primum Nazarenus. quo ad secundum rex iudeorum quo ad tertium quod ibi erimus omnes reges. De eius utilitate dicit aug. Culpam deluit christus presentem preteritam et futuram. preterita peccata tulit ea remittendo. presentia homines ab eis retrahendo. futura gratia qua vitarentur conferendo. De eius etiam utilitate dicit aug. Admiramur gratulamur. laudemus adoremus quoniam per redemptoris nostri mortem de tenebris ad lucem. de morte ad vitam de corruptione ad incorruptionem de exilio ad patriam de luctu ad gaudium vocati sumus. Quam utilis autem modus redemptionis nostre fuerit patet ex iij. rationibus videlicet quia fuit acceptissimus ad placandum deum congruentissimus ad curandum morbum. Efficacissimus ad attrahendum genus humanum. Prudentissimus ad expugnandum humani generis inimicum. Primo ergo fuit acceptissimus ad placandum et reconciliandum deum quod sicut dicit anselmus. in libro. Cur deus homo. Nichil asperius et difficilius potest homo pati ad honorem deus pro se et non ex debito quam mortem. Et nequaquam magis homo potest se dare deo quam cum se morti tradit ad honorem ipsius. Et hoc est quod dicit epiphanius. iij. tradidit se metipsum oblationem et hostiam deo in odorem suavitatis. Qualiter autem fuit sacrificium nos deo placans et reconcilians dicit aug. in libro de trim. quod tam grate suscipi potest quam caro sacrificij nostri corpus effectum sacerdotis nostri. Et quoniam iij. considerantur in omni sacrificio cui offeratur. Quid offeratur. Pro quibus offeratur. Et quis offerat. Idem ipse unus

utriusque mediator per sacrificium pacis reconcilians nos deo unum cum ipso maneret cui offerebat unum in se faceret per quibus offerebat unus ipse esset qui offerebat et quod offerebat. De hoc autem etiam quod per christum sumus reconciliati dicit idem. aug. quod christus est sacerdos et sacrificium deus et templum. Sacerdos per quem sumus reconciliati. Sacrificium quo sumus reconciliati. Templum in quo sumus reconciliati. Unde quibusdam hanc reconciliationem suspenderit. Aug. in persona christi exprimit dicens. Cum essem inimicus patri meo reconciliaui te per me. Cum esses longe ego veni ut redimerem te. Cum inter omnes montes et silvas errares quasi te. inter lapides et ligna inveniri te et ne luporum ferarumque rapido ore lamareris collegi te. humeris meis portavi te. patri meo reddidi te. laboravi. sudavi caput meum spinis opposui manus in clavis obieci. lancea lateri aperiri tot non dicam iniurijs sed asperitatibus lamatus sum. sanguinem meum fudi. animam meam posui. ut conuigerem te michi. et tu divideris a me. Secundo fuit congruentissimus ad curandum morbum. congruitas autem attenditur ex parte temporis. ex parte loci. ex parte modi. Ex parte temporis quia adam factus fuit et peccavit in mense marzo et hora vi. et ideo christus pati voluit in martio quod in die qua fuit annunciatus fuit et passus. In feria vi. et hora sexta. Secundo ex parte loci. quoniam locus sue passionis tripliciter considerat. scilicet aut communis aut specialis aut singularis. Locus communis fuit terra promissionis. Specialis caluarie locus. Singularis crux. In loco autem communi primus homo fuit formatus quod in partibus illis iuxta damascum in agro damasceno dicitur fuisse formatus. In loco speciali fuit sepultus. quod ibidem

ubi cristus passus est adam dicitur fuisse
sepultus licet autenticum non sit **Cum**
secūdu Jero. adā ī ebzon monte sepul-
tus fuerit . sicut etiam i osue . xiiij . exp̄sse
habetur **In** loco singulari fuit deceptus
non q̄ in illo ligno in q̄ crist⁹ passus
est adam fuit deceptus . sed pro tanto
dicitur quia sicut adam deceptus fuit in
ligno . ita cristus passus fuit in ligno
In quadam tamen hystoria grecorum
dicitur q̄ in eodem **Tercō** ex parte mōi
curandi . qui quidē modus fuit per simi-
lia et per contraria **Per** similia quomiaz
sicut dicit augustinus in libro de doctri-
na cristiana per femina deceptus . per
feminam natus . homo hominē . mortalē
mortales morte mortuos liberauit . am-
brosius **Ex** terza virgine adam . cristus
ex virgine . **Ille** ad ymaginem dei hic
ymago dei . per mulierem stulticia . per
mulierem sapientia . nudus adam . nud⁹
cristus . mors per arborem . vita per cru-
cem . in deserto adam ī deserto crist⁹ . **Per**
contraria quomiam prim⁹ homo scdm
gregoriū peccauerat p̄ supbiam ī obediē-
tiā et gulā . voluit em̄ assilari deo p̄ scie-
silitate . nāsgredi p̄cepti dei silitate
et gustare pomi suauitate . et qm̄ curacō
habet fieri p̄ contrariū **Ideo** iste modus sa-
tisfacēdi congruentissim⁹ fuit . q̄ fuit p̄ hu-
miliacōnem . diuine voluntatis imple-
tionem et afflictionem **De** hijs tribus
ad phil . iij . humiliavit semetip̄m quo
ad primū . factus obediēs quo ad se-
cundū . vsq̄ ad mortem quo ad tertiū
Tercō fuit efficacissimus ad trahendum
genus humanum **Quoniam** enim sal-
uo libertatis arbitrio magis ad amorē
suū et fiduciam genus humanum at-
trahere potuit **Qualiter** autem per hoc
ad amorē nos attrahit dicit **Bern⁹** . su-
per omnia reddit te amabilem bone ihesu

calix quē bibisti op⁹ redēpcōis nostre
Hic oīno amorē nr̄m facile uēdicat to-
tū tibi . hic ē q̄ nr̄m amorem et bladi⁹
alliat et iusti⁹ exigit et citius stringit et
vehemēt⁹ affiat **Et** em̄ vbi te exinamisti
vbi te naturalib⁹ radijs exulti . ibi pietas
magis emicuit . ibi caritas pl⁹ effulsit
ibi gr̄a ampli⁹ radiavit **Qualiter** autē ad
fiduciam dicit . ro . viij . q̄ etiā p̄o filio . s .
n . pe . s . p . n . o . ē . illum qm̄ n̄ etiā oīa
cū illo nobis donauit **De** h̄ etiā **Bern⁹** .
Quis nō rapiat ad spem īpetādi fidu-
ciā q̄ ei⁹ attendit corporis disposicōne
videlicet caput iclīatū ad osculū . brachia
extensa ad amplexum . manus p̄forata
ad largiendū . lat⁹ ap̄tū ad diligēdum
pedis affixioēs ad nobiscū emanēdum .
corporis extensioēs ad se totū nobis im-
pendendū **Quarto** fuit prudētissim⁹ ad ex-
pugnādū humani generis inimicū **Job .**
xxv . prudentia ei⁹ percussit supbū et ultimo
Quāt poteris cape leuata hamo . crist⁹
em̄ hamū sue ditatis abscōderat sibi esca
humanitatis **Et** dyabol⁹ capere uolens
escā carnis capt⁹ est ab hamo ditatis
De hac prudēt capcōe dicit augu⁹ venit
redēptor et uict⁹ ē deceptor et qd̄ fecit res-
dēptor captiātori nr̄o . tēdit muscip̄lāz
cruce suā posuit ī ea escā sanguinē suū
Ipsē autē voluit fūdere sanguinē nō de-
bitoris p̄p̄ qd̄ recessit a debitorib⁹ h̄mo-
di debitū apostol⁹ uocat cyroḡphū qd̄
qd̄ cristus tulit et cruce affixit de q̄ cyro-
ḡpho dicit augustin⁹ **Eua** p̄t̄m dyabolo
mutauit cyroḡphū scripsit . fiduciosē
dedit . et usura posteritati creuit . tūc em̄
a dyabolo p̄t̄m mutauit qm̄ oē p̄ceptū
dei sue prauē uisionē l̄ fugestiom̄ ōsensit
cyroḡphum scripsit quando manum
ad pomum vitium porrexit . fiducio-
sionem dedit quando adam peccato cō-
sētre fecit et sic usura pei p̄teritati creuit

Contra igitur contempnentes hanc redemp-
 tionem qua nos de inimica potestate res-
 duxit. **Uñ.** ex pbrado dicit in psona cri-
 sti popule meus ait dominus quid tibi
 facere potui et non feci. quid cause est qd
 inimico meo magis libet seruire quam
 michi. nec ille creauit uos sed nec pauit
Si pua hec uidentur ingratis non ille
 sed ego redemi uos. qd precio. Non utiqz
 auro corruptibili ul' argento no' sole aut
 luna. non saltem angeloz aliquo. sed
 pprio uos cruore redemi. **C**eterz si neqz
 ta' multiplici iure debitum a uobis est
 elicere famulatum ommissis omnibz mecu
 saltem ex denario diurno couenite. **E**t qz
 in morte cristum tradiderunt. iudas per
 auariciam iudei p mundiam pylat9 per
 timore' ideo uide'dum esset de pena a deo
 hijs inflicta merito huius peccati. **S**z
 de pena et origine iude inuenies in legen-
 da sancti mathie. De pena et exadio iude
 oz in legenda sancti iacobi minoris.
De pena aut' et origine pylati i quoda
 historia licet apocrypha sic legitur. **F**uit
 quida rex nomine titus qui quida pu-
 ellam nomine pylam filiam cuiusdam
 molendinarij noie atus carnaliter cog-
 nouit et de ea filiu' generauit. **P**yla autē
 ex nomine suo et nomine patris sui qd
 dicebatur athus unu' nomen sposuit et
 nato puero imposuit nom' pylat9. **C**u
 autem pylatus iij. annos haberet ipsu
 pyla ad regem trasmisit. habebat autem
 rex filiu' de regina coniuge sua qui fere
 pylato coetaneus uidebat isti du' annos
 discretionis attigissent sepius luctamie
 pugne et funda ad inuicem colludebat.
Sed regis legitimus filius ut genere
 erat nobilioz sic i omni loco pylato in-
 ueniebatur strenuioz et oi genere certis-
 simis aptioz. **O**bhoc pylat9 inuidie li-
 uore comot9 et felleo dolore stimulat9

fratrem suu' latenter occidit. **Q**uod rex
 audiens uehemēter doluit et daone con-
 uocata qd de scelerato et homicida factu
 sit filio' reqsiuit. **Q**ui oēs reum mortis
 esse unammīter acclamauerūt **R**ex autē
 ad se reuersus iniquitate iniquitate no-
 luit duplicare. sed ipsu' p tributo quod
 annuatim debebat romanis obside' misit.
 tum uolens innoxius esse ab occasione
 filij. tum a tributo romanorum cupiens
 liberari **T**unc enim temporis erat rome
 filius regis france que' similiter rex mis-
 serat roma' pro tributo. hunc pylatus
 associatus cu' se ab eo moribus et indu-
 stria precelli uideret cum inuidie stimulo
 agitat9 occidit. **S**ed cu' romani quid
 de eo faciendū esset inquirerēt dixerunt.
Uic si superuixerit qui fratrem necauit
 obsidem iugulauit reipublice plurimu'
 utilis erit et colla fororum hostium feror
 ipse domabit. **D**ixerūt ergo cu' re9 mor-
 tis habeatur in pontos insulam gentibz
 illis q' nullu' pacuntur iudice' iudex pre-
 fidatur. **S**i forte eius neqz. a ipsoz co-
 tumacia edomet si no' qd meruit pacat
Missus igit' pylatus ad gentem ferocē
 et suoz iudicum p empiricē non insci9
 ad quos missus sit et quam pendula uite
 sue sentētia taate rem considerans uitam
 seruare uoluit et gentē neqz ipse nimis
 et pmissis supplicio et precio penitus sub-
 iugauit. **Q**ui igit' ta' dure gētis uictor
 exiit a pontos insula poncus pylat9
 nomen accepit. **H**erodes autē hominis
 illi9 industriam ut audiuit versucijs ei9
 congaudens ipse uersut9 eum ad se mi-
 neribus et inuincijs inuitauit et sup
 iudeam et iherusalem potestatem et uicē
 suam tradidit. **Q**ui cum pecuniā inu-
 merabilem cōgregasset nesciente herode
 romam adijt et infinitā pecuniā tiberio
 imperatori obtulit et ab eo sibi dari qd

ab herode tenebat munibus iptrauit
huiusmodi causa facti sunt inimici pyla-
tatis et herodes. quo ad usque tempore pas-
sionis domini eum sibi reconciliavit eo
quod dominum ad se misit. **Alia** causa inimi-
cicie assignatur in hystoria scolastica.
Quidam enim se filium dei faciens multos
de galileis seduxerat quos cum in gaziri
deduxisset ubi dixerat se ascensurum in celum
superueniens pylatus ipsum cum omni-
bus occidit timens ne similiter iudeos
seduceret. **Ob** hoc facti sunt inimici quia
herodes presidebat galileis et utraq; cau-
sa potuit esse vera. **Cum** autem pylatus
dominum iudeis crucifigendum tradidisset.
timens tamen offensam tyberij. ces-
sarijs eo quod condemnasset sanguinem
innocentem quendam sibi familiar-
em pro sui excusatione ad cesarem desti-
navit. **I**nterea cum tyberius morbo gravi
teneretur. nuntiavit eidem quod Ierosolis quidam
medicus esset qui omnes morbos solo verbo
curaret. nesciens quod eum pylatus et iu-
dei occidissent. **D**ixit itaque volusiano
sibi privato. vade attus transpres ma-
ritimas dicecesque pylato ut hunc medicum
michi mittat qui me pristinae sanitati re-
stituatur. **Cum** autem ille ad pylatum ve-
nisset et mandatum imperatoris exposuisset
eidem. tenuit pylatus xiiii. dierum inducias
postulavit. **I**nfra quod spacium dum volusianus
quandam matronam que fuerat famili-
aris ihesu nomine veronica ubi nam
cristus ihesus inveniri posset interrogasset
ait. **H**ec dominus meus et deus meus
erat quem pylatus per iudiam traditum
condempnavit et crucifigi precepit. **T**unc
ille inmis dolens ait. vehementer doleo
quia quod michi dominus meus explere
iussit non valeo. **Cui** veronica. **D**omi-
nus meus cum predicando arceveret et
ego eius presenciam nimis invidere carerem

volui michi ipsius depingi ymaginem ut
dum eius presenciam presenciam michi saltem presenciam
solacium ymaginis sue figura. **Cum**que in-
pictori deferre pingendum dominus michi ob-
tulit et qui tederet requirit. cui cum via cau-
sam aperuisse a me percipit pannum et ipsum
michi venerabili sua facie reddidit. **I**sig-
nitum ymaginis ergo habet aspectum si domini tui
deuote intueberis continuo sanitatis beneficio
poteris. **Cui** ille. **E**st ne huiusmodi ymago
auro vel argento operabilis cui illa non. sed pio
affectu deuocionis. **T**ecum igitur proficiat
et videnda cesari ymaginem deferat et reuer-
tar. venit igitur volusianus cum veronica ro-
mam. dixitque tyberio imperatori ihesum a te
diu desideratum pilatus et iudei iniuste morti
condiderunt et per iudiam casus patibulo affixerunt.
Verit igitur matrona quidam mecum ipsius ihesum
ymaginem deferens quam si deuote prospexeris
moros sanitatis tue beneficium obtinebis. **C**es-
sar igitur pannis serias viam sterna fecit et
ymaginem sibi presentari precepit. qui moros ut
ea fuit intueatur sanitatem prestam esse assecutus
bonis igitur pilatus ipso cesaris capite et
romam producit. **A**udies cesar pilatum adue-
nisse nimio furore esse eum repletus eum ad se
adducit. pilatus autem tuicam domini ihesu
tulit secum detulit quam inducit coram imperatore
portavit. moros ut imperator eum vidit omnes
ira deposuit et ei pertinere assurrexit nec sibi
dure in aliquid loqui preualuit. et qui in eius ab-
sentia iudebat tam terribilis et ferus nunc in eius
presencia iueitur quod amonem mansuetus. **Cum**que eum
licensisset. moros esse eum terribilis excederet
se miser clamans quod ei furore sui peccatoris
nimis ostendisset. statimque eum reuocari fecit
at iurans et testans quod filius mortis est nec
falsus sit eum viuere super terram. **Q**ui ut eum
vidit continuo eum salutavit et omnes animi fe-
rocatem abiecit. mirans omnes mirabatur et ip-
se quod sic esse pilatum dum abest excederet
et dum presens esset nihil ei asperere loqui posset

Tandem diuino nutu vel forte alicuius
 cristiiani suasu ipsū illa tunica exspoliar
 ri fecit et contra illū pristinā aī ferocita
 tem resumpsit. Cumq; de hoc imperator
 plurimū miraretur. dictū est sibi q; illa
 fuisset domini ihesu. Tūc imperator ipsū
 in carcere reapi iussit donec sapientum
 consilio deliberaret qd de eo fieri oportet
 ret. Data est i pylatum sentētia ut mor
 te turpissima dampnaretur. Audies hoc
 pylatus cultello pprio se necauit et tali
 morte vitā finiuit. Cognita cesar mor
 te pylati dixit Vere mortuus est morte
 turpissima cui manus ppia non peperat
Mole igitur ingēti alligat et in tibiū in
 fluuū immergit. Spiritus vero maligni
 et sordidi corpori maligno et sordido cō
 gaudentes et nunc i aquis. nūc in aere
 rapiētes mirabiles inundaciones i aq; s
 mouebant et fulgura tēpestates tonitrua
 et grandines i aere terribilit generabāt
 ita vt cuncti timore horribili tenerētur.
Qua ppter romani cum a tibiis fluuio
 extrahentes derisionis causa. ipsū uen
 nam de portauerunt et rodano fluuio
 immerferunt. Vienna em̄ dicitur qsi via
 iebenne qz erat tūc loc; maledictionis.
Vel poaus dicitur bienna eo q; ut dicit
 biennio sit cōstructa. Sed ibi nequā
 spiritus defuerunt ibidē eadem operātes
Domines ergo illi tantam infestacōnē
 demonum non ferentes vas illud male
 dictionis a se remouerūt et illd sepelien
 dum i osanne ciuitatis fritoio omiserūt
Qui cum nimis p̄fatis infestacōnib;
 grauarentur ipsum a se remouerūt et in
 quodam puteo montibus circumsepto
 immerferūt vbi adhuc relacōe quorūdā
 quedā diabolice machinacōes ebullire
 uident hucusq; in p̄dicta historia
 apocryfa legūtur. Que utrū reatanda
 sint lectoris iudicio relinquatur. Nota

tamen q; i historia scolastica legitur q;
 pylatus a iudeis accusat; ē apud tiberiū
 de violenta innocentum interfecōne et
 iudeis reclamantib; ymagines gentiliū
 in templo ponebat et qz pecuniā repos
 sitam i corbanam i suos redigeret vsq;
 inde faciens aque ductū i domum suam
 et p; hijs omnib; deportatus ē in exiliū
 lugduni unde oriundus fuerat ut ibi in
 opprobriū gētis sue moreretur. Potuit
 esse si tamē illa historia cōtinet veritatē
 qz primo iā edictū dederat vt lugdunū
 iam in exiliū portaret et q; ante reuerſi
 onem uolusiā ad impatorē deputat;
 ibi fuerit deputatus. Sed postmodum
 tiberius audiens qualiter cristū occidiss;
 ipsū de exilio educt et ad se romā addu
 ci fecit. Eusebius aut et beda in suis ceo
 micis non dicunt ipsū i exilio relegatū.
 sed tm̄ q; in multas calamitates incidēs
 propria manu se pemit.

Quod de festiuitatib; q; occurrunt
 infra tempus deuacōnis qd ince
 pit ab adam et durauit usq; ad moyſē
 quod tēpus representat ecclesia a septus
 agesima usq; ad pascha. Sequit uideri
 de festiuitatib; que eueniunt infra tēpus
 reconciliacōnis quod tempus represen
 tat ecclesia a pascha usq; ad octauam
 pentecostes. *De resurrectione domini*

Resurrectio cristi tertia die apa
 sione ipsi; facta ē. Circa ipā;
 resurrectionem dominicā. vij.
 p ordinem sunt consideranda.
Primo qualiter vix sit q; trib; diebus et
 tribus noc; tibus in sepulchro iacuit et in
 die tertia resurrexit. **S**ecundo quare
 non statim ut mortu; est resurrexit sed
 vsq; in diem tertiū expectauit. **T**ertio
 qualiter resurrexit. **Q**uatto quare rez
 surrectionē suā accelerauit nec usq; ad
 generalē resurrectionē distulit. **Q**uinto

pp̄t q̄d resurrexit **Sexto** resurgēs q̄aē
apparuit **Septid** q̄lit sanctos patres
q̄ erāt in limbo inde eduxit et q̄d ibi egit
Circa p̄mū notādū q̄ crist⁹ trib⁹ dieb⁹
et tribus noctib⁹ in sepulchro fuisse di
ctur sc̄dm augustinum p̄ sinodothen ut
prima dies accipiatur sc̄dm partē suā
extremam . sc̄da dies sc̄dm se totam et
partem suā integram **Tercia** sc̄dm partē
suā primam . et sic erunt tres dies et quis
libet . horum dierum suam noctem ha
buit precedentem . **Tunc** enim sc̄dm **Be**
dam mutatus est hic ordo et cursus die
rum ac nocturnum **Antea** enim dies pre
cedebant et noctes sequebantur . Post
passionem autem hic ordo mutatus est
ita q̄ noctes precedunt ⁊ dies secuntur
et hic misterio cōgruit qm̄ homo p̄mo
de die gracie cecidit in noctem culpe . per
cristi autem passionem et resurrectionem
de nocte culpe rediit ad diem gracie
Circa sc̄dm sciendum est q̄ conueniēs
fuit ut nō statim quando mortuus fuit
cristus resurgeret . sed vsq̄ in diē tertiū
expectaret . p̄pter quinq̄ rationes **Primo**
p̄pter significacōnem ut sc̄licet ex hoc sig
nificaretur q̄ lux sue mortis curauit no
stram duplam mortem . et ideo vna die
integra et duabus noctibus iacuit ī se
pulchro ut per diem intelligatur lux sue
mortis per duas noctes nostra duplex
mors . et hanc rationem assignat glosa
super illud luce xx . oportuit cristū pati
⁊c̄ **Secundo** p̄pter probacōnem . quia
sicut in ore duorum vel trium testium
stat omne verbum **Sic** in tribus dieb⁹
experitur quis omne factum . et ideo ut
mortem bene probaret et se probasse
ostenderet tribus diebus iacere uoluit
ī sepulchro **Tercio** p̄pter sue potestatis
ostensiones . quia si statim resurrexisse
nō videret̄ p̄tātē h̄e ponēdi animam

suā sic resurgendi . Et h̄ rō videt̄ . i . cor .
xv . sup̄ illo qm̄ xp̄s mortu⁹ ē ⁊c̄ **Ideo**
mōt de morte p̄mittit̄ ut sic vera mors
ostēdit̄ . ita vera resurrectō ostēdat̄ **Qu**
to p̄t̄ restauracōz p̄figuracōz . h̄c rōz
assignat̄ p̄ . rauen . dicens tres dies uoluit
ēē sue sepulture q̄ ī celo fuit reuatur⁹ q̄
ī t̄ra repatur⁹ q̄ ap̄d īferos redēpturus
Quinto p̄t̄ ēplias stat⁹ iustoz rep̄sēta
cōz . h̄c rōz assignat̄ gregori⁹ sup̄ eze . di
cēs vi . feria xp̄s pass⁹ ē . sabbato q̄euit ī
sepulchro . domico aut̄ die resurrexit a
morte . p̄sens aut̄ vita adh̄ nob̄ sexta fe
ria ē . q̄ ī angustijs et dolorib⁹ cruciani
Sed sabbato . q̄ ī sepulchro q̄escim⁹ q̄
requiem aie p̄ morte iuemin⁹ . domico au
tē die a d̄dicōe viij . cū corpore a morte
resurgimus et ī glōria amittē etiā cū car
ne gaude⁹ **Dolor** ḡ nos ī vi . requies in
vij . et glōria exapit ī octaua . h̄ gregor
ri⁹ **Circa** t̄cū . s . q̄lit resurrexit **Notādū**
q̄ p̄mo surrexit potēt q̄ v̄tute p̄p̄a **Jo**
ix . p̄t̄atēz h̄eō po . a . m . et i . su . eā **Itē** sol
uite tēplū h̄ ⁊ ī t̄b⁹ dieb⁹ ⁊c̄ . sc̄do felicit̄
q̄ deposita oī miseria **Jo** . xxvi . p̄ q̄ aut̄
resurrexero p̄cedā uos ī galileā . galilea
it̄p̄t̄at̄ n̄āsmi ḡcō . xp̄s ḡ qm̄ surrexit ī
galileā p̄cessit q̄ de miseria ad glōriā . de
corruptōe ad īcorruptōz n̄āsiuit . **Leo**
papa p̄ passioēz xp̄i ruptis v̄ic̄lis mor
tis . īn̄mitas ī v̄tute . mortalitas ī efn̄i
tate . otumelia n̄āsiit ī glōriā **Tercō** v̄t̄
lit̄ q̄ capta p̄da **Iere** . iij . ascēdit leo de
cubili suo ⁊ p̄do ḡc̄tū se leuauit **Itē** io .
Cū exaltat⁹ fuero a t̄ra oīa traham ad
meipsum . cū exaltat⁹ fuero a t̄ra aīaz . s .
educēdo de libo et corp⁹ de sepulchro oīa
ē . ⁊c̄ **Quarto** mirabiliter . quia reman
ente clauso sepulchro sic eī existēte cla
uso matris v̄tero exiuit et ad discipulos
ianuis clausis intrauit . sic inmirum exi
stente clauso sepulchro inde exire potuit

Unde legitur in historia scolastica quod quidam
 monacho .s. laurēto ex muzos anno ab
 incarnatione dñi millesimo .c. xi. miranti
 de angulo suo quo acant⁹ erat in soluto
 pieto ante illum vox in aere est facta
Sic potuit crist⁹ clauso exire sepulcro
Quinto veracit⁹ quod in corpore vero ⁊ ppo
Sex modis se vix resurrexisse pbavit
Primo per angelum qui non mentitur
Secundo p frequentem apparitionem.
Tertio p comestionem .p quod pbavit
 quod non arte magica . **Q**uarto p palpa
 tionem p quod pbavit quod in vero corpe
Quinto p aiatricū ostensionem per quod
 pbavit quod in eodē corpore in quod mortuus
 fuit . **S**exto p domus clausis ianuis in
 gressionem p quod ostendit quod glorificatus
 surrexit . **H**ec enim omnis dubitacō:
 nes circa cristi resurrectionem videtur
 fuisse in discipulis . vij . surrexit immor
 taliter quod nunquā de cetero moritur⁹ Ro
 vi . cristus resur . ex mor . iam nō moriē
Dixit tamē diomisius in eplā ad demo
 philum cristum etiam post ascensionem
 cuiusdam sancto viro noīe carpo dixisse
 paratus sum rursus p hominibus saluan
 dis pati . p quod videtur si possibile eēt
 adhuc p hominibus mori paratus esset .
 Retulit enim predictus carpus uir mire
 sanctitatis beato diomisiō ut in eadē eplā
 continet quod cum quidam infidelium fidele
 quemdā puertisse adeo carpus moleste
 tulit ut ex h infirmitatē incureret . **T**an
 te autē sanctitatis erat ut nunquā cele
 baret quoniam sibi celestis visio inferetur
Sed cum p vtriusque cōuersione ozare
 deberet deum tamen cottidie exorabat ut
 combustione quadam amborū simul in
 misericordie abrumperet vitas . **E**t ecce
 circa noctis mediū dū euigilaret ⁊ hāc
 orationem faceret subito domus in qua
 erat in duo diuisa fuit et quedā fornax

in mēsa ibidē apparuit respiciēs quod rursū
 vidit celum apertum . et ibidem ihesum
 circumdatum multitudinem angelorum .
Deinde iuxta fornacē predicti duo uiri
 tremuli stare cernuntur qui a serpētibus
 de fornace pcedentibus moribus et inuolu
 tionibus violenter in fornacē traherentur
 necnon a quibusdā alijs uiris impin
 gebantur . **H**ec videns carpus adeo in
 istoz vindieta delectabatur ut superiorē
 quidem visionem intueri cōtempneret
 et in hoz vindieta tot⁹ intent⁹ maneret
 ita quod plurimū moleste ferebat quod in for
 nacem non cito cadebant . **T**andem cū
 difficulter in celum resperisset ⁊ predictā
 visionem ut prius vidisset ecce ihesus
 hominum illoz misertus ex super celesti
 throno surrexit et usque ad illos cū mlti
 tudine angelorum descendens manū ex
 tendit ⁊ ipsos eripuit **D**ixitque ihes carpo
 manu exstenta pcutit me contra de cetero
 paratus sum enim rursus pro hominibus
 saluandis pati . et hoc michi amicū non
 quod alij peccent hoīes . **H**anc autē visiōez
 quam recitat diomisi⁹ grā huius verbi
 posuimus . **C**irca quartū quare nō ex
 pectauit cū alijs resurgere quādo .s. fiet
 generalis resurrectio sciendū est quod ppe
 tres racōes noluit differre . **P**rimo ppe
 corporis dignitatem . **C**um enim illud
 corpus esset dignissimū ex eo quod erat dei
 ficatum siue diuinitati vnitum nō fuit
 decens ut tamdiu sub puluere iaceret .
Unde psal . non dab scēm . t . vi . cor . id .
 est corpus sanctificatū id est . deificatum
 videre corrupcōz **J**er . psal . **S**urge dōie
 in re . t . t . 7 . ar . s . t . et vocat archa san
 ctificationis corp⁹ illud quod fuit cō
 tentuum diuinitatis . **S**ecundo ppe dei
 firmitatem si enim tunc non surrexisset
 fides pisset nec verum deum aliquis cre
 didisset quod patet ex hoc quod in passione

excepta bñā vñe oēs fidē amiserūt **S**z
cognita resurrectōe ipsaz recupauerunt
i. cor. xv. **S**i crist⁹ nō resurrexit va:
na ē fides nostra **T**ercō pp̄e nostre resur:
rectōis exēplaritatē raro eī iuenies q̄ re:
surrectōez futurā speraret nisi eā ī exem:
plo p̄cessisse uideret et pp̄e h̄ dicit ap̄tus
qz si xp̄s resurrexit et nos resurgem⁹ qz
ei⁹ resurrectō ē cā exēplaris n̄re resur:
rectōis. gregori⁹ **E**xēplo dō⁹ mōstrat
qđ p̄misit ī p̄mio vt sic oēs ipsum re:
surrexisse fideles cognoscerēt ita ī seip̄s
in fine mundi p̄mia resurrectionis spe:
rarent **I**te non plus q̄ triduanam esse
mortem voluit ne si in illo resurrectio
differretur ī nobis omnino desparetur
Ideo habem⁹ spem resurrectōis nostre
considerata gloriā capitis nostri **C**irca
quantum scilicet pp̄e qđ resurrexit **S**c̄i
endū qz pp̄e q̄tuor magnas utilitates
nostras surzexit **E**st enī eius resurrectio
opans iustificacōez peccatorū. docēs no:
uitatem morum generans sp̄e de redemp:
tōe remunerādoz et causans resurrecti:
onē om̄ium de p̄mio ramonoz **q**uarto
tradit⁹ est pp̄ter delicta nostra et re. pp̄e
iusticiā. n. **D**e ij. ro. vi. **S**icut crist⁹
resurrexit a mortuis per gloriā pat:
ris ita et nos in nouitate uite ambu:
lem⁹ **D**e. iij. i. pe. ij. **Q**ui pp̄ter magnā
miām suam resuscitauit nos in spem
uite. p̄ resurrectionem cristi a mortuis
De quarto. i. cor. xv. crist⁹ domi⁹ re:
a. mor. p̄mi. doz. q. q. ph. mors et per:
ho. re. mor. **E**t notandū qz sicut patet
per predic. xi. crist⁹ ī sua resurrectione
q̄tuor hūit pp̄a **P**rimū ē qz nostra res:
urrectio vsqz in finē differtur sua vñ:
ro die tercia celebrata ē **S**edm qz nos
per illum resurgim⁹ ille vñ per se vñde
ambrosi⁹ qmō potuit adiutoriu suū cor:
poris q̄zere suscitandū q̄ alios suscita⁹

Terciuū ē qz nos in aueramus sed corp⁹
ei⁹ manerari nō potuit **Q**rtū est qz sua
resurrectio ē n̄re resurrectōis cā efficiēs
exemplaris et sac̄mētalis. de p̄ma cā glo:
sa sup psal. ad vesp̄m demorabit flet⁹
q̄. resurrectō xp̄i ē cā efficiēs resurrecti:
ōis aīe ī p̄senti et corporis ī futuro **D**e
sc̄da i. cor. xv. si xp̄s resurrexit q̄. **D**e:
t̄cia Ro. vi. vt qmō xp̄s q̄. **C**irca sextū
f. q̄cēs resurgēs apparuerit notādū ē qz
ipsa die resurrectōis apparuit quibz vi:
tibz et alijs diebz sequētibz etiā quibz vi:
tibz p̄mo enī apparuit marie magdale:
ne **J**o. xx. itē **M**⁹ vlti. surgēs ih̄el⁹ ma:
p̄. sab. ap. p̄mo m. magdalene q̄ q̄ ty:
pū gerit p̄itēciū. voluit aut p̄mo appa:
rere marie magdalene. v. de causis p̄mo
qz ardēa⁹ diligebat luce. vij. dimissa sūt
ei pec. m. q. d. m. sc̄do vt ostenderet se
mortuū p̄ pet̄ribz **M**⁹ ix. nō vi vo:
iū. s. p. ad. p. **T**ercō qz meretrices p̄c̄:
dūt sapiētes ī regno celoz **M**⁹ xxi. amē
dico vob qz. m. q̄. **Q**rtō vt sic m̄lier
fuit nūcia mortis ita ēet nūcia uite s̄m
glo. **Q**nto ut ubi h̄nda⁹ delictū s̄h̄nda:
ret et ḡda sic dicit Ro. iij. sc̄do apparuit
m̄lieribz redeūtibz a monum̄to qñ dixit
ei⁹ auete ⁊ accesserūt ⁊ tenuerūt pedes ei⁹
M⁹ vlti. et tipū gerunt humiliū q̄bz dō⁹
apparet. tū rōe sex⁹. tū rōe affcūs qz te:
nuerūt pedes ei⁹ **T**ercō apparuit symoi:
s; ubi aut qñ nescit n̄ forte qñ redibat
a monum̄to cū iohāne potuit ei ēē qz pe:
tr⁹ a io. alicubi diuert⁹ ⁊ ibi dō⁹ sibi appa:
ru⁹ luce vlti. p̄ forte qñ ad monum̄tū so:
l⁹ iēuit sic d̄z ī hystoria sco. vñ forte ī
cauea siue spelūca d̄z ei ī eisdē hystorijs
qz qñ xp̄m nega⁹ fug⁹ ī caueā q̄ mō d̄z
gallicāt⁹ ī q̄ ut d̄z p̄ tres dies fleuit ex
eo qz xp̄m nega⁹ et ibi xp̄s sibi apparuit
⁊ eū confortat⁹ pe. aut ī p̄taf obediēs ⁊ ge:
rit typum obediēciū qz ill⁹ dō⁹ apparet

Quarto apparuit discipulis in emaus. quod interpretatur desiderium consilij et significat pauperes cristi q̄ uolūt illud cōsiliū adimplere uade et uende omnia que habes et da pauperibus etc. **Q**uinto apparuit discipulis congregatis in vñū et significat religiosos cum foribus. v. sensuum clausos. **J**o. xx. hee. v. apparitiones ipsa die resurrectionis facte sūt et has representat sacerdos in missa quinques se uertens ad populum. **S**exta uersio ē cum silencio qz significat terciā apparitionem factam petro que nescitur ubi uel quādo facta fuerit. **S**epto apparuit. viij. die discipulis cōgregatis presente thoma. q̄ dixerat se non credere nisi uideret et significat hesitantes ī fide. **J**o. xx. **S**eptimo discipulis piscantibus. iō. ultimo et significat predicantes q̄ sunt piscatores hominum. **O**ctauo discipulū in monte thabor. m. vlti. et significat contemplatiuos qz in predicto mōte transfiguratus fuit. **N**ono xi. discipulū recumbentibus in cenaculo. ubi incredulitatem eorum et duriciam cordis expressit. m. vlti. p̄ q̄s intelligim⁹ peccatores ī undenario transgressionis positos quos dominus aliquā uisitauit misericorditer. **D**ecimo et ultimo apparuit discipulis existentibus in monte oliueti. i. ultimo p̄ quos significatur misericordes et misericordie oleum diligentes. **D**e hoc loco ascenditur ī celū qz pietas ad omnia ualeat p̄missionem habens etc. i. thi. iij. **S**unt et alie tres apparitiones que referuntur ī ipsa die resurrectionis facte sed tamen hoc ex textu non habet. **P**rima q̄ apparuit sa. iusto. i. ia. alphei de apparitione inuenies in legenda ipsi iacobi. **A**lia ipsa die apparuisse dicitur ioseph sicut legitur in euangilio nichodemī. **P**am cū audissent iudei p̄ ioseph

corpus ihesu a pylato petisset et ipsū in monumento suo posuisset indignati aduersus eum ipsum ceperunt et in q̄dam cubiculo diligenter clauso et sigillato recluderunt. post sabbatū eū occidere uolentes et ecce ihesus in ipsa nocte resurrectionis suspēsa domo a quatuor anglis ad eum inrauit et faciem eius extersit et osculum dedit et inde saluus sigillis eum educēs ī domū suam ī arimattia ipsum adduxit. **T**ertia qua añ ceteros uirginī matri apparuisse credit licet hoc ab euāgelistis taceat hoc romana ecclesia apparere uidetur que statim ipsa die apud sanctam mariam celebrat stationem. **S**i enim hoc ideo non creditur qz null⁹ euangelista testatur consequēs ē ut p̄ resurrectionē nunq̄ sibi apparuerit qz ubi uel quando nullus euangelista edisserit. **S**ed absit ut talem matrem talis filius t̄i negligētia dehonorerit. **S**ed ideo forsā hic euangeliste subtraxerūt qz eorū fuit officū solūmodo resurrectionis testes inducere. matrem autem ad testificandum p̄ filio inducere n̄ deuit. **S**i enim uerba extraneorum feminarū deliramēta uisa sūt quantomagis matrē non p̄ filij amore crederēt delirare. hoc igitur euangeliste scribere noluerunt. sed p̄ constanti reliquerunt. **D**euit enim matrem prius letificare de resurrectione quā amplius ceteris constat doluisse de morte ne matrem pretereat q̄ sic alios cōsolari festinat hoc etiam ambrosius testat in libro. iij. de uirginibus dicens uidit mater resurrectionē dñi et p̄mo uidit et credidit uidit maria magdalena quous adhuc ista nutaret. **S**ed ultius q̄ agēs de cristi apparitione sic dicit semp uirgo manens hoc se uisibus astās luce palā dominus prius obtulit. **D**e. vij. autem et ultimo qliter. s. p̄es qui erāt ī limbo

xps eduxit et qd ibi egerit euangelium ap-
te non explanauit Augustus tamen in quodam
sermone et nichodemus in suo euangelio aliter
habet ostendit. **A**nt enim .s. augustinus .mox ut
xps spiritum sanctum descendit vincta sue deitatis anima ad
inferos profunda descendit. **C**umque tenebrarum
tenuum .q. quodam de profundis splendens ac ter-
ribiliter attigisset aspicientes eum in pie ac tar-
taree legiones territe inquirere cepit dice-
tes. **v**n est iste .t. fortis .t. terribilis .t. t. splen-
dens .t. t. p. clarus. **A**udivit ille qui nobis si-
ditus fuit nunquam nobis talem mortuum misit
nunquam inferis talia munera destinavit .
quod est iste qui sic intrepidus nostros sine
ingredis et non solum nostra supplicia non
ueretur .v. etiam alios de nostris vinctis
absolvit ecce ipsi qui sibi nostris solebant
suspirare tormentis insultant nobis de peccato
salutis et non solum iam nichil verentur
sed in super nos minantur. **N**unquam huiusmodi sic mortui su-
perbierunt nec aliquando sic potuerunt leti esse
captivi ut quod huiusmodi istum adducere voluissent
o princeps noster perijt leticia tua in lucrum
aversa sunt gaudia tua. **D**um tu christum suspē-
dis in ligno ignoras quanta damna susti-
neas in inferno. **P**ro istas crudelium voces
infernalium ad imperium domini omnes ferrei con-
fracti sunt vincti et cetera innumerabiles
sanctorum propter eius gemitibus provoluti lacrima-
bili voce clamabant aduenisti redemptor
mundi aduenisti quem desiderantes cotidie
expectabamus descendisti pro nobis ad inferos.
Noli nobis deesse cum reversus fueris ad super-
os. **A**scende domine ihesu inferno expoliato
et auctore mortis suis vinculis irretito
redde iam leticia mundo. **S**uccurre inquit
iam seuas extingue penas et miserando resolu-
ue captivos dum huiusmodi es absolute reos dum de-
scenderis defende tuos huiusmodi augustinus .i. euangelio
autem nichodemus legit quod carinus et leuitus
filius simeonis semis cum christo resurrexerunt
et ane et cyprius et nichodemus et iosephus

et gamalieli ab eis adiurati que christus
apud inferos gessit narrauerunt dicen-
tes. **C**um essemus cum omnibus patribus
nostris patriarchis in caligine tenebra-
rum subito factus est aureus sol color
purpureusque et regalis lux illustrans su-
per nos. **I**statimque adam humani generis
pater exultavit dicens .lux ista auto-
ris est luminis sempiterni qui nobis pro-
misit mittere lumen coeternum suum et
exclamavit ysayas dicens hec est lux
patris filius dei sicut predictum est cum essem vi-
uus in terris populus qui ambulabat
in tenebris vidit lucem magnam. **T**unc
superuenit genitor noster symeon et ex-
ultans dixit glorificate dominum quia
ego christum infantem natum in mani-
bus suscepi in templo et compulsus spi-
ritu sancto dixi. **N**unc uiderunt oculi mei
salutare tuum. **Q**uod parasti et post
hoc superuenit quidam heremi cultor et
interrogatus a nobis quis esset dixit
ego sum io. qui christum baptizavi et ante
ipsum parare vias eius primum et ipsum ostē-
di digito dicens. **E**cce agnus dei et descen-
di nunciare uobis quod in primo est christum visita-
re nos. **T**unc seth dixit. **C**um uisisset ad por-
tas paradisi rogare dominum ut transmitteret
michi angelum suum ut daret michi de oleo
misericordie ut in ungerem corpus pa-
tris mei ad eum esset infirmus apparuit
michael angelus dei dicens. **N**oli laborare
lacrimis orando propter oleum ligni mis-
ericordie quod nullo modo poteris de illo
accipere nisi quando completi fuerint .v.
milia quingenti anni. **H**ec audientes omnes
patriarche et prophete exultauerunt mag-
na exultatione. **T**unc sathan princeps
et dux mortis dixit ad inferum prepara-
te suscipe ihesum qui se gloriatur christum
filium dei esse et homo est timens mortem
dicens tristis est anima mea usque ad mortem et

et multos q̄s fecit surdos sanauit et clau-
dos erexit. Respondens inferus dixit **S**i
potens es tu qualis ē homo ille ihesus
qui timens mortē potentie tue aduersat
Nam si dicat se timere mortem capere te
uult et ve tibi erit in sempiterna secula.
Cui sathan ego illum tēptauit et p̄p̄m
aduersū illū exātaui. iam lanceā exacuī
fel et acerū miscui lignum crucis p̄p̄raui
in p̄mo est mors eius ut perducam eū
ad te. **C**ui inferus coniuro te p̄ virtutes
tuas et meas ne p̄ducas eū ad me. Ego
enim cum audiui impiū verbi eius ore
mū nec ipsum lazarum cōtinere potui.
sed excrucians se vt aquila sup̄ omnem
agilitatem saliens exiuit a nobis. **E**t cū
hec loqueretur facta ē vox ut tonitruū
dicēs. **T**ollite portas principes v̄ras et
cleuam̄ porte eternas et introibit rex
glorie. **A**d hanc vocem concurrerunt
demonēs et hostia enca cum v̄tibz fer-
reis clauerūt. **T**unc dixit daniel nōne
ego p̄phetauit dicens ostendantur domino
et c. qz contriuit portas ereas et c. facta
est iterū uox ma. dicēs. **T**ollite por-
tas et c. vidēs infer⁹ qz duabz v̄tibz clamauerat.
q̄si ignorās dixit. **Q**uis ē iste rex gl̄e
Cui dauid. dominus fortis et potens
dominus potēs in p̄clio ipse est rex gl̄e
Tunc rex glorie sup̄uenit et eternas te
nebras illustrauit. et extendens domin⁹
manum et tenens dextram adē dixit **P**ax
tibi cum omnibus filiis iustis meis. **E**t
ascendit dominus ab inferis et omnes
sancti sunt eum secuti. **D**ominus autem
tenens manū adē dedit michaeli archā-
gelo et introduxit eos in paradisiū. **Q**ui
bus occurserunt duo viri vetusti dierū
et interrogati sunt a sanctis. qui estis
uos qui nobiscum ī inferis mortui nō-
dū fuistis et in paradiso corpore collocati
estis. **E**t respondit vnus ex eis ego sū

enoch qui huc translatus sum hic aut
est helias qui huc curru igneo assūpt⁹
est et adhuc mortem non gustauimus.
Sed in aduentu antichristi reseruati su-
mus cum eo p̄liaturi et ab eo occidēdi
et post triduum et dimidiū diē in nubibz
assumendi. **E**t cum hec diceret ecce
sup̄uenit alius uir portans in humeris
crucis signum. **Q**ui interrogatus quis
esset dixit ego latro fui et cum ihesu cru-
cifixus fui et credidi ipsum esse creatore
et orauit dicens memor esto mei domine
quando ueneris in regnum tuum. **T**unc
dixit michi amen dico tibi hodie mecum
eris in paradiso et dedit michi istud cru-
cis signum dicens. **H**oc portans ābula
in paradisiū et si non dimiserit te īgredi
angelus custos paradisi ostēde illi signū
crucis et dices ad illū. qz crist⁹ qui nūc
crucifixus est transmisit me et cū hoc fecis-
sem et dixissem angelo statim aperiens
introduxit me et ad dextram paradisi col-
locauit me. **C**ū hoc carin⁹ et leuā locuti
fuissem subito transfigurati sūt et āpli⁹
uisi non sunt. **G**regorius qz misenas et
aug⁹. secundū quosdam libros de hoc
eodem sic ait confestim eterna nox infer-
rorum cristo descendēte respēdit mox
feruginei iamitores talia int̄ se v̄mbro-
sa silentia metu incubāte submurmurāt
Quis namqz est iste terribilis et nimio
splendore chorusc⁹ nunq̄ talem noster
excepit tartarus. **N**unq̄ ī nostrā cauer-
nam talē euomuit mundus. **I**nuasor
est iste nō. debitor effractor est et destru-
ctor nō peccator. sed predator. **J**udicem
uidemus non supplicem. uenit pugnare
non succūbere eripere nō manere. **D**e *trōleando*
Secundus dicitur quasi se condēs
id est se honestate mox sponens
vel secundus dicitur quasi secundās id
est obsecundans id est mādatis domini

obtempans & sedus quasi secundum dux. fuit enim
suis dux quod ratione sensualitati bene profuit et
ipsas ad omne opus bonum produxit. vel se-
cundus dicitur respectu primi. due enim sunt vie
eius ad vitam prima per penitentiam lamentum
secunda per martirium. Iste autem martir procos non
solum iuit per primam sed etiam per secundam.

Ecundus miles strenuus et athleta
christi egregius martirque domini glo-
riosus in ciuitate astensem martirio
coronat. **C**irca gloriosa presidia prodita ci-
uitas illustrat et eo velut singulari pa-
trono letat. **B**eatus a beato calocero qui a sapientio
prefecto in ciuitate astensi in carcere te-
nebat fide christi edocuit. **C**um igitur beatus mar-
cia in fionensi ciuitate detineretur in carcere
sapientia illuc proficisci uoluit ut eum facer-
ret immolare. sedus autem tanquam causa solacii se-
cundus est profectus beatum marciam uidere desiderans.
Cum ergo extra ciuitatem astensem fuissent coluba
super secundum descendit et capiti eius insedit. cui
dixit sapientia uide sedem quod dii nostri te amant
ut etiam aues celestes ad te uisitandum trans-
mittant. **C**um autem ad tanagrum fluuium puenis-
sent uidit sedus angelum domini super aquam am-
bulantem et sibi dicens. sede fide habes. et sic
super ydolorum cultores ambulabis. **C**ui sa-
pientia fratrem sedem deos audio ad te loquentes.
Cui sedus ambule ad desideria cordis no-
stri. **C**um uero ad burnum flumen puenissent
angelus sicut ibidem sibi apparuit et dixit
sedem credis in deum an forte dubitas. **C**ui
sedus credo ueritatem passionis eius. **C**ui sa-
pientia quod est quod audio. **C**um autem terdonam in gre-
deretur marcia ad preceptum angeli de carcere
exiens sedus apparuit ei et dixit. **I**n sede
uia ueritatis et prope ut accipias palmam
fidei. sapientia dixit. quasi est beatus qui nobis quasi somni-
ans loquitur cui sedus. tibi somnium sed michi
amomicon et confortacione est. **P**ro beatus sedus mede-
olanus iuit et faustinus et iomita qui in carcere
detinebantur angelus domini ad se extra ciuitatem

adduxit et ab eis baptismum quidam ni-
be a quam prebente suscepit. **E**t ecce subi-
to columba de celo uenit corpus et sang-
tunem domini deferens ea faustino et iom-
ite tribuit. **D**edit autem faustinus cor-
pus et sanguinem domini secundo ut ad
marcianum deferret. **R**ediens igitur se-
cundus cum iam nox esset et ad ripam
padi uenisset angelus domini frenum
accipiens equi super padum ipsum trans-
uexit et usque ad terdonam in carcerem ad
marcianum eum introduxit. **D**editque
secundus marciano munus faustini et
ipse illud sumens dixit corpus et sang-
uis domini mecum sit in vitam eternam.
Tunc ad mandatum angeli secundus
de carcere exiit et ad suum hospicium
iuit. **P**ost hoc marcius capitalem sen-
tentiam accepit. **E**t secundus corpus eius
rapiens sepeliuit. **Q**uod audiens sapientia
us ipsum ad se uocauit et dixit quan-
tum uideo cristianum te esse profiteris.
Cui secundus. **V**ere cristianum profe-
teor me esse. **C**ui sapientia malam mor-
tem desideras. **C**ui secundus illa tibi potius
debetur. **C**umque sacrificare nollet sus-
sit eum expoliari. **S**tatimque angelus do-
mini ibi affuit et uentem sibi parauit.
Tunc sapientia eum in cuculeum suspensum tam
diu torquentem fecit donec eius brachia a suis
opagimibus soluerentur. **S**ed cum fuisset sanita-
ti a domino restitutus iussit eum in carce-
rem reduci ubi dum esset angelus domini
ad eum uenit et dixit. surge secunde
sequere me et ducam te ad creatorem tuum.
Tunc ipsum usque in ciuitatem astensem
produxit et eum in custodia ubi erat calo-
cerus et saluator cum eo posuit. **Q**uem
uidens secundus ad eius pedes se proiecit.
Cui saluator. **N**oli timere secunde quia
ego sum deus tuus qui te de omnibus malis
crispiam. **B**enedicensque eis ascendit in celum.

Mane igitur sapienter ad carcerem misit
 qui carcerem quod signatum inuenerunt
 secundum vero non inuenerunt. perges
 autem sapienter de terdonia ad ciuitatem
 athenam ut saltem calocerum pumiret iussit
 ut predictus calocerus sibi presentaret
 et ecce nunciauerunt sibi quod secundus cum
 calocero esset qui audito eos ad se adduca
 fecit eisque dixit quomodo dei nostri sunt
 uos esse contemptores suos uos insip
 mozi uolunt. Cum autem sacrificare nol
 lent picem cum resina liquari fecit et super
 eorum capita fundi et in os eorum iactari.
 Illi autem hoc tamquam aquam suauissimam
 cum magno desiderio bibebant et
 uoce clara dicebant. Quam dulcia fau
 ribus meis eloquia tua domine. Tunc sa
 pienter super eos dedit sententiam ut secundus
 in ciuitate athenam decollaretur calocerus
 vero albigan mitteretur et ibidem pumi
 reretur. Cum autem beatus secundus decol
 latus fuisset ecce angeli domini corpus
 egerunt et ipsum cum multis laudibus
 et cantu sepulture dederunt. passus est autem
 iij. kal. april. *De sancta maria egiptiaca*

Maria egiptiaca que peccatrix appel
 latur. xvij. annis in heremo artifi
 simam vitam duxit quam circa annos domini
 cc. lxx. tpe claudij intrauit. Quidam
 autem abbas nomine zozimas dum iordanem
 transisset et heremum magnam percureret
 si forte aliquem sanctum patrem inueni
 ret uidit quendam ambulans nudo
 migroque corpore et ex incendio solis exusto
 hoc autem erat maria egiptiaca statimque
 hec fugam arripuit et zozimas post eam
 velociter currere cepit. Tunc ait illa abbas
 zozima quid me persequeris. Ignosce
 michi non possum faciem meam ad te conuer
 tere eo quod mulier sum et nuda sed pallium
 tuum michi porrigere ut possim sine uerecundia
 te videre. Qui se nominari audiens stupefactus

deus pallium tribuit et in terram prostratus
 ut se benediceret rogauit. Cui illa ad te
 pater benedictio magis spectat quem sa
 cerdotij dignitas ornat. Ille ut audiuit
 quod nomen et officium eius sciret amplius
 mirabatur et se benedictio obmixtus precas
 batur. Tunc illa benedictus deus redemptor
 animarum nostrarum. Cumque illa ex
 tensis manibus oraret uidit eam quasi
 unius cubiti mensura eleuari a terra. Tunc
 senex dubitare cepit ne forte spiritus esset
 et fingendo orationem faceret. cui illa
 Satisfaciat tibi deus qui me peccatricem
 mulierem immundum spiritum existima
 masti. Tunc zozimas illam pro dominum
 coniurauit ut orationem suam ei narra
 re deberet. Cui illa. Ignosce michi pater
 quia si tibi statim meum narrauero uelut
 a serpente terzitus fugies et aures tue a
 sermionibus meis contaminabuntur et a
 a sordibus polluentur. Cumque ille uolenter
 instaret dixit. ego frater in egipto natus
 sum. xij. etatis mee anno et alexandriam
 ueni ibique. xvij. annis publice libidini
 me subiectus et nulli ullatenus me negaui.
 Cum autem homines regionis illius pro
 adoranda sancta cruce iherosolimam ascen
 deret rogauit nauas ut me secum mitterent
 proficisci. Cum uero me de nauulo requirerent
 dixi. non habeo fratres aliquid nauulum. sed
 pro nauulo corpus habeatis meum. Sicque
 sumpterunt me et corpus meum nauuli gra
 tia habuerunt. Cum autem iherosolimam per
 missem et pro adoranda cruce usque ad fores
 ecclesie cum alijs deuenissem. subito
 et inuisibiliter repulsam patior nec intus
 intrare permittor. Inter autem atque inter per
 ueni usque ad limen ianue et subito iniuria
 patiar repulse. Cum tamen omnes liberum ha
 berent aditum nec aliquod inueniret in
 pedimentum. Rediens igitur ad me et cog
 itans quod hoc michi obsecerum meorum

immutatē acaderet peccatū meū cepi manibus
fēdere. lacrimas amarissimas fūdere
et a cordis intimo gemitu suspirare Respi
ciensq; vidi sibi ymaginē bte v̄gis. m.
Tūc ipsas lacrimabilē exorare cepi vt
peccatorū meorū viam impetraret ⁊ ad ado
randa; crucē sanctā me ire pmitteret pro
mittēs me seculo abrenūciaturā et de cete
ro caste mansurā Cūq; h̄ orassē et i no
mie. b. v̄gis fiducia recepissē fores itez
ecclesie adij ⁊ sine aliq; impedimēto ecclesiam
iēu. Cū autē sanctā crucē deuotissime ado
rassē qd̄ am michi iij. nūmos f̄buit de q̄
bus iij. panes emi Audiuq; uocē di
cētē michi Si iordanē trāsiēris salua
eris. Iordanē igit̄ trāsiu et in h̄ desertū
veni vbi xvij. annis n̄lm̄ peccatū hoīez
uidēs mansi. Illi autē tres panes q̄s me
cum detuli mistar lapidis p̄ tpa durue
rūt et xvij. ānis michi ex h̄is comedē
do suffecerūt. Vestimēta autē mea iam du
dū putrefacta sūt. xvij. annis i h̄ deserto
a tēpta cōib; carnalib; molestata fui sed
nūc p̄ dei grā oēs viā. Ecce oīa opera
mea tibi narraui et rogo vt p̄ me ad
deū p̄ces fūdas. Tūc senex ad terrā p̄stra
t⁹ i famlā sua dnm̄ b̄ndixit. Cui illa ob
secro te ut i die dñice cene ad iordanē
redas ⁊ corp⁹ dñicū tecū feras Ego ibi
dē tibi occurrā et de manu tua corp⁹ sa
c̄p̄ suscipiā Rā a die q̄ huc xi omniō
nē dñi nō accepi. Rediēs igit̄ senex ad
mōasteriū uoluto āno dū die cene app̄
q̄ret tulit corp⁹ dñicū et vsq; ad ripam
iordanis viēns ex alia ripa m̄liere stā
tē p̄spexit Que sup̄ aquas facto crucis
signē iuit ⁊ ad senē vsq; p̄uenit Quā
uidēs senex obstupuit et ad pedes ei⁹ hū
lī se p̄strauit. Cui illa vide ne feceris cū
sacramēta dñica penes te hēas et sacerdo
tū dignitate refulgeas. sed obsecro vt
sequētī āno ad me pater redire digneris

Tūc illa facto signo crucis sup̄ iordanē
nis aquas iuit et heremi solitudinē peti
uit Senex vero ad suū mōasteriū rediēs
sequētī anno ad locū i q̄ p̄mo secum lo
cut⁹ fuerat venit et eam ibidē expirasse re
pit Qui lacrimari cepit et ipsam tange
re nō p̄sūpsit. Dixitq; int̄ se ego q̄dem
corp⁹ sc̄m̄ sancte sepelire uolebā s; timeo
ne h̄ sibi displiceat h̄ eo cogitāte uidit
iuxta caput. s. literas i tra descriptas ita
cōtinētes. sepeli 303ia marie corp⁹culū
redde terre puluerē suū et ora p̄ me ad
dñm̄ ad cui⁹ p̄ceptū sc̄da die ap̄t̄ reliq; h̄
sc̄m̄ Tūc senex pro certo q̄ mor̄ ut do
mini sacramētū accepit et ad desertum re
dit vitam finuit Illd̄q; desertum qd̄
303ias per xxx. dierum spaciū vix. am
bulauit illa in vna hora percurrit et ad
deum migrauit. Cumq; senex terram fo
deret sed neq̄ret vidit leonem ad se veni
entē mansuere dixitq; illi sancta huc mu
lier p̄cepit sepeliri corp⁹ suū et ego cū
sim senex fodere non possum nec etiā ap
tum habeo firmamētum Tu ergo terram
fode vt possimus ei⁹ corp⁹ sanctissimū
sepelire Tūc leo cepit fodere ⁊ aptam fo
ueam p̄parauit Quo pacto leo vt ag
nus mansuet⁹ abiit et senex ad suū mona
steriū gloriificās deum venit

De sancto Ambrosio
Ambrosius dicitur de ambra q̄
est species valde redolens et p̄
ciosa Ipse enim ecclesie valde preciosus
extitit et in dictis et in factis suis valde
redoluit. vel dicitur ambrosi⁹ ab ambra
et syos q̄ est deus q̄si ambra dei. Deus
nāq; p̄ eum q̄si per ambram vbiq; redo
let. fuit em̄ et est bonus odor cristi i oī
loco. vel dicit ab ambra q̄ ē p̄ lumis ⁊
sc̄ior q̄ ē puul⁹ q̄ p̄ i m̄toz filioz sp̄i
rituali generacōe luīos⁹ i sacre scripture
exposicōe et puul⁹ i sua hūili ouerfacōe

Vel sicut dicit in glossario. ambrosius odor
vel sapor carni celestis. Ambrosia esca
angelorum. ambrosium celeste mellis
fauum fuit enim celestis odor podosifera
famam. sapor per contemplationem in eternam
celestem mellis fauum per dulcem scripturarum
expositionem. Esca angelica per gloriosam
fruitionem. Eius vitam scripsit paulinus
nolanus episcopus ad augustinum.

Ambrosius filius ambrosii pres-
fecti romae cum in cunabulis in atri-
o pretorii esset positus et dormiret ex-
animatum subito vniuersae facie eius et os ita
compleuit ut quod in alueolum suum iniret
pariter et exiret. Que postea euolantes
in tantam aeris altitudinem subleuatae
sunt. ut humanis oculis minime uider-
rentur. Quo pacto territus pater ait. Si
uixerit infans iste aliquid magnum erit.
Postea cum adoleuisset et uideret matrem
et sororem sacram uirginem manus sac-
cerdotibus osculari ipse ludens sorori dex-
tram offerebat asserens et sibi id ab ea fi-
eri oportere. Illa uero ut adolascens
et nesciens quid diceret respuebat. Romae
igitur litteris eruditus cum a ualentino impatore
ad regendam liguriam consiliariusque puicam
directus est. Cumque mediolanum uenisset
et ibidem episcopus tunc deesset. conuenit
populum ut sibi de episcopo prouideret. Quod
cum inter arianos et catholicos de eligendo
episcopo sedicio non modica oriret illuc
ambrosius. causa seditionis presertim
et statim uox infantis insonuit. dicens
ambrosium episcopum. Cuius uocem omnes
unanimiter senserunt ambrosium episco-
pum acclamantes. Quo ille cognito ut
eos a se terrore remoueret ecclesiam
exiens tribunal conscendit et contra consue-
tudinem suam tormeta probris adhiberi
iussit. Quod cum faceret populum nichil

ominus acclamabat. peccatum tuum super
nos. Tunc ille turbatus domum rediit
et philosophiam profiteri uoluit. Quod
ut ne faceret reuocatus est publica merces
publice ad se ingredi fecit ut his uisis
ab eius electione populum reuocaret.
Sed cum nec proficeret sed semper populum
peccatum tuum super nos acclamare ualeret
fugam media nocte cepit. Cumque tunc
num pergere se putaret mane ad portam
curatis mediolanensis que romana dicitur
inuenitur. Qui inuentus cum custodiret
a populo missa relatio est ad clementis
finium imperatorem ualentianum. Qui
summo gaudio accepit quod iudices a se
directi ad sacerdotum perirentur. Leta-
batur enim probus prefectus quod uerbum
suum fuerat in eo adimpletum. Dixerat
enim cum proficere mandata donaret uade
age non ut iudex sed ut episcopus. Pendente
relatione iterum abscondit. sed inuenit
cum adhuc esset cathecuminus baptisatus
et vii. die in episcopalem cathedram sub-
limatur. Cum autem post annos iiii.
romam iussit et soror sua sacra uirgo eius
dextram oscularetur subridens ait ecce ut
dicebam tibi sacerdotis manum oscularis.
Cum autem in quandam curiam pro
quodam episcopo ordinando iussit. et
eius electioni iustina imperatrix et alij
heretici contradicerent uolentes ut aliqui
de sua secta ordinarentur una de arzia-
norum uirginibus impudentior ceteris
tribunal ascendit et beatum ambrosium
per uelamentum apprehendit uolens ipsum
ad partem mulierum trahere ut ab eis celsus
de ecclesia cum iniuria pelleretur. Cui
ambrosius ait. Et si ego indignus tanto
sacerdotio tibi tamen non uenit inquit
cumque sacerdotem manus inicere. Unde
timere debuisti iudicium dei ne tibi aliquid
contingat. Quod dictum exiit confirmatum.

niam die aliō mortuā ad sepulchꝝ vsqꝫ
deduxit gratiam p̄ contumelia rependens
Quō factum omnes perteruit **P**ost hoc
mediol' reuers' innumeras insidias a iustina
impatrie ptulit muneribus ⁊ bono
ribus aduersus eum populos erat ante
Cum ḡ multi eum ī exilium pellere miter
rentur vnus eoz ceteris infelicioꝝ itū
furorem excitatus est vt iuxta ecclesiam
domum sibi locaret ac in ea quadrigam
paratam haberet quo p̄curante iustina
facilius raptum ad exilium deportaret
sed dei iudicō ipso die quo eum rapere
arbitrabatur in eadem q̄driga de eadem
domo ī exilium pulsus est • **C**ui tamen
ambrosius reddens bona p̄ malis sūp̄e
tus et necessaria mīstrauit **C**ant' et offi
cium ī ecclesia mediol' celebrari instituit
Erant ⁊ tūc t̄pis mediolai mlti a demo
nib' obsessi qui se torqueri ab ambrosio
magis voab' clamabāt **I**ustina autē
et multi arrianoz cū simul habitarent
dicebant ambrosium pecunia hominē
comparare qui se ab imundis spiritib'
vexari mentirentur ⁊ ab ambrosio dice
rent se torqueri **T**unc subito vn' ex ill'
arrianis qui astabat arzept' a demonio
ī medium p̄siluit atqꝫ clamare cepit
vtnam sic torqueantur vt torqoz qui
nō credunt ambrosio • at illi confusi in
piscinam dimersum hominē necauerūt
Quidā heretic' acerzīm' disputator et
durus et inuertibil' ad fidem cū audiret
ambrosiū p̄dicantē uidit angelum
ad aures ei' loquentem verba que p̄p̄o
predicabat q̄ viso fidem quā p̄sequebat
cepit defendere • **Q**uidā aruspex demon
nes aduocabat et ipsos ad nocēdū am
brosio trāsmittēbat • sed reuersi demonē
renunciabant q̄ non solum ad ip̄sū sꝫ
nec etiā ad fores dom' sue appin̄q̄re va
lebant qm̄ ignis īsupabil' omne illud

edificium omuīret ut etiam lōge posite
virent • p̄dict' uero aruspex cū a iudice
p̄pter q̄dā maleficia torq̄ret clamabat
ampli' ab ambrosio se torq̄ri **Q**uendā
demoniacū mediol' ingredientē demon
dimisit egredientē iuasit • **I**nterrogatus
de hoc demō ait ambrosiū se timere • ali'
q̄dā nocte ei' cubiclū adijt vt gladio
ip̄sū necaret p̄ce ac p̄no a iustia iudic'
sed cū dextera gladium deuasset vt ip̄sum
percuteret continuo aruit manus eius
Quidam a demonio arzept' clamare
cepit ab ambrosio se torqueri • **C**ui am
brosius obmutescē dyabole qz nō te tor
quet ambrosi' sꝫ tua iudicia • qz illuc ho
miēs ascendere cōspicis • vnde tu turpiter
corruisti • nam ambrosi' nescit īflari • at
ille statim obmutuit **Q**uadam vice cū
beat' ambrosi' p̄ ciuitatē p̄geret quidā
casu lapsus est ⁊ ī terra p̄stratus iacebat
quod uidens alter ridere cepit • **C**ui am
brosi' et tu q̄ stas uide ne cadas • quo
dicto statim lapsum doluit suum q̄ riser
rat alienū • q̄dā etiā vice ambro • ad pa
laciū macedonij mḡri officoz vt p̄ q̄dā
itercederet ueit • sed cū fores clausas iue
nisset nec itran di copias h̄re potuisset ait
et tu q̄dē venies ad ecclesiaz ⁊ nō clausis
ianuis īgredi • sed ap̄tis ianuis nō uale
bis • **E**lapsedo aliq̄ tēpore metuēs inimicos
macedon' ad ecclesiaz fugit • et patētib'
ianuis aditū reperire non potuit • **F**uit
etiā tante abstinentie q̄ cotidie nisi ī
sabbato et die dominico et festis p̄cipuis
ieunabat • **T**ante etiā largitatis erat
q̄ omnia que habere poterat ecclesijs et
pauperib' nil sibi retinēs ēbuebat • t̄ate cō
pasiōis vt cū aliq̄s lap̄sū suū sibi cōfite
bat sic amarissime flebat q̄ illum sicut fle
re cōpellebant • t̄ate huilitatis ac laboris
ut libros q̄s dictabat p̄p̄a manu scribe
bat nisi cū infirmitate corporis ḡuaret

Tante autē pietatis et dulcedinis ut cū
 alcuius sancti sacerdotis p̄ ep̄i sibi obitū
 nūtiaret sic amarissime flebat ut vix cō
 solari valeret. Cū autē interrogaretur cur
 viros sanctos q̄ ad gloriā p̄ficerē
 bantur sic fleret aiebat. Ne puretis me
 flere q̄ recesserint sed q̄ me precesserint et
 q̄ difficile inuenitur qm̄ tam dignū eī
 officō habeatur. Tante etiam cōstante et
 fortitudinis q̄ impatoris p̄ principū vi
 cia nō palpabat sed eos uoce libera con
 stantissime arguebat. Quadā uice ut ai
 unt. cū beatus ambrosius romā p̄geret
 et in quadā uilla tuscie ap̄d quādam ho
 minem mimiū locupletem hospitatū fuis
 set illū hominē sup̄ statu suo sollicitate re
 quisuit. Cui ille r̄ndit status meū do
 ne semp̄ felix extitit et gloriofus. Ecce ei
 diuicijs infinitis habūdo seruos et famu
 las q̄ p̄les habeo copiam filiorū et nepo
 tū turbam possideo et om̄ia semp̄ ad vo
 ta habui nec ūq̄ michi aliqd̄ aduersum
 accidit p̄ qd̄ cōstaret euenit. Quod audi
 es ambrosius uolens obstupuit et hijs
 q̄ erant secū i cōmunitatu dixit. Surgite
 q̄to cū fugiamus q̄ dominus non ē
 in loco isto. Festinate filij festinate nec
 i fugiendo moram facite ne nos b̄ diuis
 na ulcō apprehendat et i peccatis illorū pa
 riter nos inuoluat. Cū ḡ fugerent et ali
 q̄tulū p̄cessissent subito se terra appe
 ruit et homines illū cū vniuersis q̄ ad il
 lum p̄tinebant ita absorbit ut n̄llū in
 de vestigiū remaneret. Qd̄ cernens am
 brosius dixit. Ecce fratres q̄ misericordi
 ter deus pat̄ cū b̄ aduersā tribuit et q̄ se
 uere irascit cū semp̄ p̄sp̄era clargit. In
 eodem autē loco fouea quādam p̄fundissi
 ma remansisse dicit q̄ vsq̄ hodie i huius
 facti testimoniu p̄seuerat. Cū autē ambro
 sius radicem omnium malorū auariciā me
 gis ac magis in hominibus crescere cerna

ret et maxime in his q̄ erant ip̄potestatibus
 cōstituti ap̄d q̄s om̄ia p̄cedo vendebant
 necnō et in his q̄ erant sacris ministerijs
 deputati uolens ingemuit et se de huius
 seculi erupna liberari misit ep̄oraui. q̄
 cū se id obtinuisse gauderet. reuelauit
 fratribus q̄ vsq̄ ad resurrectionem domi
 nicā secū esset. Ante uero paucos dies q̄
 lectulo detineret cū. pl. iij psalmos cum
 notario dictaret subito ip̄so uidere no
 tario in modū scuti breuis ignis caput
 ei operuit atq̄ paulatim p̄ os ei tāq̄
 in domū habitatorū itauit. Tūc facies ei
 tanq̄ nix effecta ē sed p̄ modū ad suā
 speciem reuersa est. Ip̄so igit die scribēdi
 et dictandi finem fecit nec ip̄sū psalmū
 explete potuit p̄ igit paucos dies infir
 mitate corporis laborare cepit. Tūc cor
 mes ytalie cū mediolani eēt nobles cō
 uocauit dicens q̄ tāto uiro recedere picu
 lum eēt ne ytalie interitus imineret. Ro
 gauerunt ut ad uix dei accederēt rogātes
 ut sibi adh̄ spaciū uiuēdi vno āno a do
 mino impetraret. Qd̄ ille ut ab illis audiuit
 r̄ndit nō ita int̄ uos uixi ut me uiuere
 pudeat nec mori timeo et bonū dominū
 habeam. Eo tēpore iij eius dyacom̄ inuicem
 conuenerūt tractantes int̄ se q̄s p̄ ei
 obitū bonū esset. Cū ḡ a loco in q̄ uir dei
 ambrosius iacebat longe esset et simplici
 anū ita silenter noīassent ut uix inuicem
 se audirēt ille ab eis longe positus tercio
 exclamauit. senex. sed bonū. Qd̄ audien
 tes territi fugerūt et nō nisi illū post ei
 obitū elegerūt. In loco autē in q̄ iacebat
 uidit ihesū ad se uientē et sibi uultu ala
 cri aridēte. Honoratū uero ep̄us uelut
 q̄ beati ambrosij obitū expectabat cū se so
 pori dedisset uocē tercio se clamantis audi
 uit. Surge q̄ mō est recessurū. Qui cō
 surgens mediolanū uentus uenit et ei do
 minia corporis sacrificium dedit. Morq̄

Ille manus in modum crucis expandit
et vltimū spiritū inter verba oris effla-
uit. Floruit circa annos domini. ccc. lxxix.
Cum autem in nocte pasche corp⁹ eius
ad ecclesiam fuisset delatum plurimi in-
fantes baptizati eum uiderunt ita ut ali-
qui eum sedentē in cathedra in tribunali
dicerent. Alij ascendentem digito suis
parentib⁹ demonstrarent. nōnnulli vero stel-
lam super corp⁹ eius se uidere narzarent.
Quidam presbiter cū in conuiuio cum
multis alijs esset et sancto ambrosio de-
trahere cepisset eo continuo ad lectū ducto
vitam finiuit. In vrbe karthaginenē cū
tres episcopi simul conuarent et vnus
eorū beato ambrosio detraxisset relatū est
quid illi presbitero q̄ sibi detraxerat ac-
cidisset. Quō cum ille vilipenderet subito
letale uulnus accepit et extremū conti-
nuo diem clausit. Notandum q̄ beatus
ambrosius in multis commendabilis fuisse
uidetur. Primo in liberalitate quia omnia
que habebat pauperū erant. Vnde refert
de seipso q̄ imperatori petenti basilicam
sic respondit et est in decreto. xxiiij. q.
viij. si a me petret q̄ meum esset id est fū-
dum meum. argentū meum et hui⁹mōi
meum non refrangeret q̄ q̄ omnia que
mea sūt pauperū sūt. Secūdo in mūdicate
pūritate. fuit enim virgo. vnde refert
Jero. cū dixisse v̄ginitatē nō solum esse
rim⁹ s; seruam⁹. Tercio in fidei firmitate
vnde dixit. cū impator petret basilicam
et ē in eodē capitulo p̄ri⁹ est ut animam
michi q̄ fidē auferat. Quarto in martirij
auditate. vnde legit in ep̄la sua de bas-
ilica nō edenda q̄ p̄posit⁹ valēntiam am-
brosio mādauit dicēs. tu stēpnis valē-
ntiam caput tibi tollo. Cui ambrosius
De⁹ pmittat tibi ut facias qd̄ miraris
atq; vltimā de⁹ auertat eos ab ecclesia in
me oīa tela sua ouertāt et meo sanguinē

sternū suū expleant. Quōto in orōis instan-
tia. vñ dicit de eo et habet in libro. xi. hy-
storie ecclesiastice. ambrosi⁹ aduersū re-
gimē furore nō se manu defendebat aut
telo. s; ieiunijs et continuatis vigilijs sibi al-
tari potē⁹ p̄ obsecōēs defensorē sibi atq;
eccleie deū pabat. Sexto in lacrimis. vñ dicit
a. i. hūit enim tria genera lacrimarū. s. lacri-
mas passionis p̄ aliorū culpis. vñ dicit
paulin⁹ de eo in legēda q̄ cū aliq̄s lapsū
sibi confitebatur sic amarissime flebat q̄ illū
flecte sicut spellebat. Lacrimas deuocōis p̄
eternis desiderijs. vñ sup̄ dētm̄ ē a paulino
q̄ cū interrogabatur cur sanctos q̄ moriebant
sic flecteret. rōdit ne me putatis flecte qz re-
cessit. s; qz me ad gloriā p̄cesserit. Lacri-
mas passionis p̄ aliorū iniurijs. vñ ip̄e
dicit de se et ē in decreto in superiorī cā aduer-
s⁹ milites gothos lacime mee arma sunt
mea. t̄tia eī mūnita sacerdotis sūt. alie nec
de⁹ nec possū resistere. Septimo in forti cō-
stācia. c⁹ constācia maxime in t̄b⁹ apparet.
p̄mo in defensione catholice veritatis. vñ
dicit in libro. xij. eccl̄stice hystorie q̄ iustia
m̄ valēntiam ipatoris arziāne hereseos
alapna debare cepit eccl̄sticū statū om̄inari
sacerdotib⁹ depulsiōēs et exilia. n̄ arminenē
salij decreta reuocarēt. q̄ bello eccleie mu-
z ac firmi ualidissim⁹ p̄stabat ambrosiū. in
eius q̄ p̄facōe sic de eo cātat t̄nta ambrosiū
v̄tute solidatū. constācie t̄nto munere celi-
t⁹ decorasti. ut p̄ eū exclusa torq̄rēt demo-
nia arziānoꝝ impietas p̄p̄ta tabesceret a c̄
secularium p̄m̄cipum colla tuo iugo sibi
a c̄ta redderet humilia. Secūdo intuitōne
ecclesiastice libertatis. vnde cum impator
auferre uellet quādam basilicam oppo-
suit se ambrosius contra ipatorē sicut
ipse testatur et est in decreto xxiiij. q̄stioe
vñ conuenioꝝ ipse a comitibus ut per
me basilice fieret matuta traditio di-
centib⁹ ipatorē iussisse iure suo edī debere

Rndi si matrimonium petit i uadite si cor-
 pus occurra. uultis in uicula imponite
 uultis in mortem uoluntatis e michi **N**o
 ego me uallabo ofusione ppor nec al-
 taria teneto uitam obsecras sed p alta-
 ribz gtius immolabor. mandat tradere
 basilica urgemur. igit pceptis regalibz
 b. sed ofluamur scripture sermoibz q
Rndit **T**aq vna ex insipientibz locuta
 es **N**oli guare te impator vt putas te i
 ea q diuina sut ius habere ad impatore
 palacia pertinent. ad sacerdotes ecclesie
Sanct nabothe vinea suo ppo cruore
 defendit. si ille vineam no tradidit sua
 nos tradem? xpi ecclesia tributum cesaris
 est non neges eccia. dei e cesari utiqz no
 donetur. si de me aliqd compelleres. aut
 posceres fundus aut dom? aut aur? aut
 argentum id q uiris mei eet libenter offer-
 re. **T**eplo dei nichil possu decerpere nec
 detrahere cu illd custodiendum no decer-
 pendu accepim **T**ercio in obiurgacoe
 vicij et omnis iniquitatis. vnde legis i hy-
 storia triptita in qda cronica q cu apd
 thesolicam orta sedicoe qdam iudices
 fuissent a ppo lapidati **T**heodosi? impa-
 tor indignatus iussit omis iterimi nocen-
 tes ab innocetibz non secernens vbi fere
 quinqz milia hoim sut occisi **C**u igitur
 impator mediolanu uenisset et ecclesia i
 trare uellet occurrit ei ambrosius ad ia-
 nuam etqz aditu phibuit dicens. **C**ur
 ipator post causa tanti furoris no agno-
 scis mole tue presumpcionis **H**ed forte
 recogniconem peccati phibet potestas i-
 perij **D**ecet te vt uincat ratio potestate
 pnceps es ipator sed ofruoz **Q**uibz
 g oculis aspicias connumis domi replu
 qbz pedibz calcabis sanctum pauimentu
Quomodo man? exides de qbz adh sang-
 uis stillat iniust? **Q**ua presumpcone ore
 tuo poctm sanguinis eius papies dum

furore tuoz sermonu tat? iuste sit sag-
 uis effusus. **R**ecede g recede ne sedo pec-
 cato por em nequam augere cotendas.
Suscipe uiculu q te domin? nunc liga-
 uit. est enim mediana maia sanitatis
His sermombz impator obediens gemens
 et fles ad regalia remeauit **C**um ergo
 diu i fletu mansisset Rufinus magister
 militu causa tante tristiae reqsiuit. **C**ui
 ille tu iqt mea mala no sentis qz seruis
 et medicantibz apta sunt templa michi
 vno ad ea ingressus no est **E**t b dicens
 singula uerba singultibz intrumpebat.
Cui Rufin? **C**urzo si uis ad ambro. vt
 tibi soluat uiculum q te ligauit **E**t ille
Non poteris suadere ambrosio qz no ve-
 rebit impialem potestate ut lege possit
 preuaricari diuina **S**z cu ille pmitterz
 q eum flecteret. cum impator ire pcece-
 pit et ipse p? paululu est secutus **M**ox
 aut vt ambrosius rufinum uidit ait.
Impudēca canum imitat? es. **O** rufine
 tante vicz neas autor existes q ne pu-
 dorem ex frote detrgens no erubescis oē
 maicestate lafre diuina. **C**umqz rufinus
 p impatore supplicasset q diceret eu seq
 supno zelo accensus. **A**mbrosius ait.
Ego tibi predico qm igredi eum sac li-
 mina phibeo. si vno potestate in tyrami-
 dem mutauerit nec libent suscipio **Q**d
 cu rufin? ipatori nua asset. pgam inqt
 ad eum vt iustas in facem cotumelias
 recipia **C**u g uenisset q sua solui uicula
 postulasset occurrens ambro. q igressu
 phibens ait. **Q**ua ptenaā ostēdisti p?
 tantas iniquitates **E**t ille tuū e imponere
 meum obrepere. **D**ez cu impator alle-
 garet q? dauid adulteriu q homicidiu
 omisisset. ait ambrosius **Q**ui secutus es
 erzantē seqre corrigentē. **N**o ita gratat
 impator suscepit q publicā ptenam
 agere no recusauit **C**u igit reconciliat?

ecclesiam intrasset et intra cancellos staret
requirit ambrosius quid ibi expectas
ret. Cui cum diceret se percipionem sa-
cerdotum ministeriorum expectare ait am-
brosius O impator interiora loca tantum
sacerdotibus sunt collocata. Egredere igitur
et hanc expectationem cum ceteris
communione habe. purpura namque im-
peratores facit non sacerdotes. Cui im-
perator protinus obediuit. Cum ergo
constantinopoli reuersus extra cancellos
staret mandauit eidem episcopo ut iret et ille ait
vix discere potui quod differat sit imperatoris et
sacerdotis. vix enim veritatis inuestigator
ambrosium namque solum noui uocari pontificem
Octauo in sana doctrina. eius namque doctri-
na habet altam profunditatem Iero. de rj.
doctrinibus ambrosii super profundum penna-
raptus et aetis uolucris quod diu in profundum in-
greditur fructum de alto capere uidetur firmam
soliditatem Iero ibidem eius omnis sententia fidei
et ecclesie et omnium uirtutum firme sunt colupne
elegantem uirtutem uenustate Augustinus in li-
bro de nup. et can. Pelagius heresiarcha
sic laudat ambrosium ut dicat beatus ambro-
sius episcopus in eius papue libris romana lucis
fides que scripturarum inter Latinos flos quidam
emittit et subdit Augustinus Cuius fides et puris-
simam in scripturis sensum ne inimicus quod au-
sus est reprehendere magnam auctoritatem quod
antiqui doctores sic Augustinus uerba sua per mag-
na auctoritate habent. unde refert Augustinus ad ia-
nuarium quod cum mihi eius mirata fuisset cur me-
diorum sabbato non ieiunaret et de hoc Augustinus
ambrosium interrogasset ait ambrosius Cum
ueno romam ieiunio sabbato Sic et tu ad
quam forte ecclesiam ueneris eius morem
serua si cuiquam non inde uis scandalum
esse nec quemquam tibi. et subdit Augustinus
ego de hac sententia etiam atque etiam cogi-
tans ita semper huic tamquam eam celesti oraculo
acceperim Vita et passio tiburij et uale

riani in passione sancte Cealie dñe

De sancto Georgio uirgine

Georgius dicitur a geos quod
est terra et orge quod est
colere quasi colens terram id est carnem
suam Augustinus autem in libro de
trinitate dicit quod bona terra est altitudi-
ne monicum temperamento collium
planicie camporum Prima enim est bo-
na ad uirentes herbas Secunda ad
vineas Tercia ad fruges Sic beatus
georgius fuit altus despiciens inferiora
et ideo habuit uirginitatis Temperatus
per discretionem et ideo habuit
uinum eterne iocunditatis. planus per
humilitatem et ideo protulit fruges bone
operationis Vel dicitur a gear quod
est sacrum et gyon quod est arena qua-
si sacra arena. fuit enim arena quia pro-
derosus morum grauitate minutus hu-
militate et sicus a carnali uoluptate
Vel dicitur a gear quod est sacrum et gyon
quod est luctatio quasi sacer luctator
quia luctatus est cum dracone et car-
nicifera Vel georgius dicitur a gero quod
est peregrinus et gir precatio et uel con-
siliator. Ipse enim fuit peregrinus in con-
temptu mundi precatio in corona mar-
tirij et consiliator in predicatione regi-
ni Eius legenda inter scripturas apo-
cristas in niceno concilio connumeratur
ex eo quod eius martirium certam relac-
onem non habet Nam in kalendario
Bede dicitur quod sit passus in persida ci-
uitate dyaspoli que prius lidda uoca-
batur et est iuxta Topen Alibi quod pas-
sus sit sub dyocleciano et maximiano
imperatoribus Alibi quod sit dyoclea-
no imperatore persarum presentibus lxxx. regi-
bus imperij sui hic quod sub dyoclea-
no preside imperantibus dyocleciano et maxi-
miano

Georgi⁹ tribunus genere apadoꝝ
 puenit q̄dam vice in puiciā sibi
 in ciuitate q̄ dicit silena iuxta quā ciuita-
 tem erat stagnū istar maris in q̄ draco
 pestifer latitabat qui sepe pplm cōt se ar-
 matū ī fugam onertat **F**latuq; filo ad
 muros ciuitatis accedens omnes inflic-
 ebat. **Q**uappter compulsi oues. duas
 oues cotidie sibi dabant ut eius furore
 sedarent **A**lioquin sic muros ciuitatis
 iuadebat ⁊ aerem inflicabat q̄ plurimi
 m̄ terribant. **C**ū ḡ iam oues pene defice-
 rent maxime cū hāz copiā habere non
 possent mito cōsilio ouē cū aduictō ho-
 mine tribuebant **C**ū igitur sorte omnis
 um filij et filie hominū darentur et fors
 neminem exaperet et iam pene omnes
 filij et filie popli essent consumpti q̄dam
 vice filia regis v̄nica sorte est deprehē-
 sa et draconi ad iudicata. **T**ūc rex tristis
 status ait **T**ollite aurū ⁊ argēum ⁊ dis-
 midiu regni mei ⁊ filiam meā michi dis-
 mittite ne taliter moriatur. **C**ui ppl⁹ cū
 furore r̄ndit **T**u o rex hoc edictum feci-
 sti et nūc omēs pueri nostri mortui sūt
 ⁊ tu us filiam tuam saluare. nisi ī filia
 tua cōpleueris quod in alijs ordinasti
 succendem⁹ te ⁊ domū tuā **Q**d rex uidēs
 cepit filiā suam flere dicens. heu me fi-
 lia mea dulcissima q̄d de te faciam aut
 q̄d dicam q̄ndo plus uidebo nuptias tu-
 as **E**t cōuersus ad pplm dixit oro ut in-
 ducas octo dierum lugendi michi filiā
 tribuatis **Q**d cū ppl⁹ admisisset in fine
 viij dierum reuersus ppl⁹ ē cū furore di-
 cens **Q**uare p̄dis pplm tuum ppter filiā
 tuam **E**n omēs afflatu draconis mori-
 mur **T**ūc rex uidēs q̄d non posset filiā
 liberare idcirco eā v̄stib; regalib; ⁊ aplex-
 atus eā cū lacrimis dixit. heu me filia
 mea dulcissima de te filios in regali gre-
 mio nutrire credebam et nūc vadis vt

81

a dracone deuoreris. heu me filia mea
 dulcissima sperabā ad tuas nuptias p̄re-
 cipes inuitare **P**alacū margaritis orna-
 re timpana ⁊ organa audire et nūc uas
 dis vt a dracone deuoreris ⁊ deosculās
 dimisit eā dicens. v̄tinā filia mea ego
 ante te mortu⁹ essem q̄ te sic amissem
Tūc illa p̄adit ad pedes patris. petens
 ab eo b̄ndictionem suam. **Q**uā cū pat-
 cū lacrimis benedixisset ad lacū p̄cessit
Quā beat⁹ georgi⁹ casu inde transiens
 vt plorantem uidit eam q̄d haberet in-
 terrogauit **E**t illa bone iuuenis uelociter
 equū ascende et fuge ne mecū p̄iter mori-
 aris **C**ui georgi⁹ **N**oli timere filia. sed
 dic michi q̄d b̄ prestolaris omnī plebe
 spectante. et illa. vt uideo bone iuuenis
 magnifica cordis es tu. sed cur mecum
 mori desideras fuge uelociter. cui georgi⁹
Hinc ego nō discedam donec michi q̄d
 habeas it̄mabis **C**ū ḡ totum sibi expo-
 fuisset ait georgius. filia noli timere. qz
 in xp̄i noīe te iuuabo **E**t illa. bone miles
 mecum non peas. sufficiat em̄ si sola pe-
 am nā me liberare nō posses et mecum
 p̄ires. **D**ū b̄ loquerētur ecce draco uen-
 ens caput de lacu leuauit. **T**ūc puella
 tremefacta dixit fuge bone domine fuge
 uelociter **T**ūc georgi⁹ equū ascendens
 cruce se m̄uens draconē cōtra se aduen-
 entem audacter aggredis et lanceā for-
 titer uibrans ⁊ se deo cōmēdans ipsū ḡ-
 uiter uulnerauit et ad terrā deiecit **D**ix-
 itq; puelle p̄cezonam tuā in collū dra-
 conis nichil dubitans filia **Q**d cū fecis-
 set seq̄batur eam uelut māfuetissim⁹ ca-
 mis **C**ū ḡ cum inuitatē duceret ppli b̄
 uidentes p̄ montes ⁊ colles fugere ceper-
 runt. dicentes. ve nobis qz iam omnes
 p̄ibim⁹ **T**ūc beatus georgi⁹ innuit eis
 dicens. nolite timere ad hoc em̄ me mi-
 sit domi⁹ ad uos vt a p̄nis uos liberare

draconis Tantūmodo i cristum credite
et vnusq; vestrum baptizetur et dra
conem istum occidam Tunc rex et om
nes populi baptizati sunt Beatus autē
georgius euaginato gladio draconem
occidit et ipsum extra ciuitatem efferri
pcepit Tūc quatuor parua bouū ipsum in
magnū cāpum foras duxerūt Baptizati
autē sūt i illa die .xx. **M**. exceptis puul
et mlierib; . Rex autē i honore brē marie
et bñ georgij ecclesiaz mire magnitudi
nis construxit De cui; altari fons viuus
emanat . cui; pot; om̄s lāquidos sanat
Rex vero īfinitam pecuniā bñ georgio
obtulit quā ille reape nolēs pauperib;
eā dari pcepit Tūc georgi; regē de iij.
breuiē instruxit sc; vt eccāz dei curam ha
beret . sacerdotes hōzaret . diuinū officū di
ligēter audiret et semp paupēz memor
ēet . et osculato rege inde recessit In aliq
b; tñ libris legit qd dū draco ad deuo
rādum puellā pgeret . georgius se cruce
mūit et draconē aggrediēs interfecit
Eo tempore impantibus dyocletano et
maximiano sub p̄sīde daciano tanta per
secucō xp̄ianoz fuit vt infra vnū mēsem
xviij. **M**. martirio coronarēt . vnde inter
tot tormentoz genera mlti xp̄iani deficere
bāt et ydol; p̄molabant Quod uidens
sauctus georgius tactus dolore cordis
ītrinsec; omnia q̄ habebat disperxit . mili
tarem habitum abiect . xp̄ianoz habitum
induit et in medium prosiliens ex
clamauit . omnes dij genarum demonia
domm; aut celos fecit Cui p̄ses iratus
dixit Quā p̄hūpcōe audes deos n̄ros de
moia appellare Dic tñ vnde es tu aut q̄
noie voceris Cui georgi; ait . georgi;
voco; ex nobili capado cū p̄sapia ori;
palestinā xp̄o fauēt deua s; oīa deserui
vt seruire posses liberi; deo celi . Cū autē
p̄ses eū ad se inclmare non posset iussit

eum in eculeum leuari et membra; eū
p; ei; vngul; lamari Appositis isup ad
latera facibus patentibus viscerum ri
mis sale plagas eius fricari iussit Eadē
nocte dominus cum ingenti lumine ei
apparuit et ipsum dulciter confortauit
Cuius melliflua uisione et allocuone
sic confortatus est vt pro nichilo duces
ret cruciatus . Videns dacianus qd eum
penis superare non posset quendam ma
gum accersiuit . ei; dixit cristiani suis
magyas artibus tormenta ludificant et
deozum nostrorum sacrificia paruipens
dunt Cui magus Si artes eius supera
re nequero capitis reus ero Ipse igit
tur maleficijs suis infectis et deozum su
ozum nominibus inuocatis venenum
vino immiscuit et sancto georgio sus
mendum porrexit Contra quod vir dei
signum crucis edidit Haustoq; eō mi
lesionis sensit Rursum magus priore
fortius venenum immiscuit quod vir
dei signo crucis edito sine lesione aliqua
totum bibit . Quo viso magus statim
ad pedes eius cecidit veniam lamēabi
liter petijt et se cristianum fieri postula
uit . Quem mox iudex decollari fecit
Sequenti die iussit georgium poni in
rota gladijs bis acutis vndique . cir
cumsepta . Sed statim rota frangitur
et georgius illesus p̄mitus inuenitur
Tunc iratus iussit eum in sartagine
plumbo liquefacto plenam proici . Qu
facto signo crucis in eam intrauit sed
virtute dei cepit in ea quasi in balneo
refoneri . Quod uidens dacianus cogi
tauit eum emollire blandicijs quem
mims suprare non poterat vel tormen
tis Dixitq; illi . Vides fili georgi; quan
te mansuerudinis sunt dij nostri qui te
blasphemum tam pacenter sustinere
pati nichilo; si ouerti uolueris indulgere

Age g̃ dilectissime fili qđ horroz vt super
 sticōne relicta dijs nostris sacrifices. ut
 magnos ab ipis ⁊ a nob̃ cōsequeris ho-
 nores. Cui georgi⁹ s̃brides ait. vt qđ a
 p̃napio nō magis michi p̃suasisti blan-
 dis sermoib⁹ q̃ tormētis. Ecce pat⁹ sum
 facere qđ horraris hac dātian⁹ p̃missio-
 ne delusus let⁹ efficit. Iussitq; sub vo-
 ce precois ut omēs ad se ouerirēt et ge-
 orgiū tādu reluctante tandem cedere
 et sacrificare uiderent. Ornata igit̃ tota
 ciuitate p̃re gaudio cū georgi⁹ ydoloꝝ
 tēplum sacrificatur⁹ mēret et omnes ibi-
 dem gaudentes astarent flexis gēmb⁹ do-
 minū exorauit vt templū cū ydolis sic
 omnino delrueret q̃rtum ad suū laudē
 et p̃p̃i ouersionem nichil de eo penit⁹ re-
 maneret. Statimq; ignis de celo descen-
 dens tēplū cū dijs ⁊ sacerdotib⁹ concrema-
 uit terzaq; se apiens omēs eoꝝ reliq̃as
 deglutuit. **Hic** exclamat ambrosius
 ī p̃facōne dicens georgi⁹ fidelissim⁹ miles
 xp̃i. dum xp̃ianitatis p̃fessio silencio te-
 geretur sol⁹ inter xp̃icolos intrepid⁹ de-
 filium est cōfessus. Cui ⁊ tantam cōstan-
 tiam g̃ra diuina cōcessit. vt ⁊ tirācie po-
 testatis p̃cepta cōtēpneret ⁊ innumerabi-
 liū non formidaret tormenta penarum.
O felix ⁊ inclit⁹ domini p̃eliatōꝝ. quem
 non solū tēporalis regni blanda non p̃-
 suasit p̃missio s; p̃secutore deluso symu-
 lacoꝝ eius portenta ī abyssum deiecit.
Hec ambrosius. hoc audiens dātianus
 georgiū ad se adduci fecit eiq; dixit. q̃
 malicia tua pessime hoim̃ q̃ tantū facinus
 cōmisisti. Cui geor. ne credas rex sic esse
 sed mecum p̃ge et itez me immolare ui-
 de. Cui ille. intelligo fraudem tuā qz uis
 me facere absorberi. sicut templū ⁊ deos
 meos absorberi fecisti. Cui georgius dic
 michi miser. Dij tui q̃ se iuuare nō potu-
 erunt quomodo te iuuabūt. **Irac⁹** rex mi-

nis dixit alexandrie uxori sue. Deficiēs
 moriar qz ab h̃ homie me supatū cerno.
Cui illa tyrāne crudelis et carmifer nūc
 qđ nō dixi tibi sepi⁹ ne xp̃ians molest⁹
 eēs qz de⁹ eoꝝ p̃ ipis pugnaret. ⁊ nūc
 scias me uelle fieri xp̃ianā. **Stupefact⁹**
 rex ait. heu p̃ch dolor. **Quid** et tu es se-
 ducta. fecitq; eam p̃ capillos suspendi
 ⁊ flagellis durissime cedi. **Que** dū cede-
 ret dixit georgio. georgi lumen verita-
 tis. quo putas puemā nōdū aqua bap-
 tismi renata. Cui georgi⁹. **Nichil** hesites
 filia qz sanguinis tui effusio. baptism⁹
 tibi reputabitur et corona. **Tunc** illa
 orans ad dnm̃ emisit spiritū. **Huc** atte-
 statur ambrosius. ī p̃facōne dicens. ob
 h̃ et gencaum regina p̃laz crudeli a viro
 dicta sententia. nondū baptismi g̃ra
 cōsecuta gloriose passiomis meruit pal-
 mā. vnde nec dñbitare possū qz rosea
 p̃fusa sanguinis vnda reseratas poli ias-
 nuas ingredi metuit. regnūq; possidere
 celoꝝ. h̃ ambrosius. **Sequenti** vero die
 georgi⁹ tālem accepit sententiā. vt p̃ to-
 tam ciuitatē traheret. postmodū capite
 puniretur. **Orauit** autē ad dominū vt q̃-
 cūq; eius imploraret auxilium penarum
 sue cōsequeret effectum. **Diuina** autem
 uox ad eum venit. qz sic fieret ut orauit
Cōplera oracōne capitis abasiōe mar-
 tiriū cōsumauit. **Sub** dyocleano ⁊
 maximiano. qui ceperūt circa animum
 domini. cc. lxxxvij. **Dātianus** autem cū
 de loco in quo decollatus ē ad palaciū
 rediret. ignis de celo cecidit. et ipsum
 cum ministris suis consumpsit. **Refert**
 gregorius. tironensis qđ cum qđam
 quasdam reliquas sancti georgi⁹ de-
 ferrent et in quodam oratorio hospitati
 fuisset mane nullatenus capsam moue-
 re potuerunt. donec ibidem reliq̃az p̃ti-
 culam dimiserunt. **Legitur** in hystoria

antiochena q̄ cum cristiani ad obside-
dum ir̄m p̄gerent quidam iuuenis spes
cosissim⁹ cuiusdā sacerdoti apparuit q̄ sanctū
georgiū ducē xp̄ianorū cē se dicens mo-
nuerit ut eius reliquias secum ī ir̄m depo-
narēt et ip̄e cū eis esset. Cū autē ir̄m ob-
sedissent et saracenis per scalas resistētis
b̄ ascendere nō auderent beat⁹ georgius
armis albis idurus ⁊ cruce rubea īsignit⁹
apparuit inuens ut post se securi ascen-
derent et ciuitatem obtinerent Qui ex h̄
animati c̄itatem ceperunt ⁊ saracenos
occiderunt

De sancto Marco

Marcus interpretatur sublimis
mandato. certus. declinatus et
amarus Sublimis mandato
racōe perfectiōnis ī vita q̄ non solum
seruauit mādāta om̄ia s; etiā s̄blimia
sicut sūt cōsilia Cert⁹ racōe certitudis in-
doctrina euāgelij sui certā edidit utpote
quam a petro magistro suo didicit Des-
clinatus racōe profunde humilitatis
Nam p̄pter nimiam humilitatem pollis-
cem sibi amputasse dicitur ut sacerdotio
re p̄bus haberetur. Amarus racōe pene
acerbitatis quia ubiq; p̄ ciuitatem trac-
tus fuit et inter hec tormenta spiritum
tradidit Vel marcus dicitur a marco q̄
est malleus maior qui quidem eodem
ictu ferrum domat. Neoldiam ge-
nerat. in eadem firmat. sic marcus vnicā
doctrina sui euāgelij domat hereticorū
perfidiam. dilatat laudem diuinam. con-
firmat ecclesiam

Marcus euāgelista leuiticus ge-
nerē. ⁊ sacerdos petri apostoli
in baptismo filius atq; in di-
uino sermone discipulus cum ip̄so bea-
to petro romam profectus est Cum autē
petrus ibidem euangelium predicaret ro-
gauerunt fideles qui erant rome beatum
marcum ut euangelium ad perpetuam fir-

delium memoriam deberet describere Qd
ille quidem ut ex ore magistri sui beati
petri audierat fidei stilo conscripsit. Pe-
trus autem illud diligenter exammans
ubi omnem veritatem plene conspexit
reapiendum ab omnibus fidelibus con-
probauit. Videns autem petrus marcum
cōstantē ī fide ipsum aq̄legiaz destina-
tū ubi verbū dei predicans innumeras gen-
tium multitudines ad fidem xp̄i conuer-
tit ac euāgelium suum similiter ibidem
conscripsisse dicit qd̄ quidē vsq; hodie in
aq̄legiē ecclesia ostendit et deuocōne
ōgrua reseruatur Tandem beatus marcus
aq̄legiē. quem sc̄z ermagonā quē ad
fidem cristi conuertit ac romam ad petrum
adduxit ut eum aq̄legiē ī episcopum cō-
secraret Suscepto itaq; ermagonas pō-
tificatus officio cum aquilegiē. eccle-
siam optime gubernasset tandem ab in-
fidelibus capitur et ibidem martirio coro-
natur Marcus vero a b̄to petro alexan-
driam missus est et ibi primus verbum
dei predicauit. In primo autem ī. roitu
suo alexandriam ut ait philo. disertis-
simus uideorum maxima multitudo in
fide et deuocōne ⁊ continēte obserua-
tione adunata est Pappas q̄z Jeropo-
litian⁹ episcopus ualde preclara eius p̄-
comia p̄apuo deluadat stilo. petrus uero
damian⁹ sic ait de eo Tātaq; eidem ap̄d
alexandriā grāam prerogauit ut om-
nes qui tunc ad fidei rudimenta conflue-
rēt. mox p̄ obtinendam ac totius sancte
ouerfacōnis īstantiā tāq; ad monastice
perfectiōnis fastigium puolarent ad qd̄
nō modo permirauculoz prodigijs. nō
mō p̄dicacōnis eloq̄ijs. sed etiā eximijs
puocabat exēplis et īfra. factū ē autē ut
post mortem ad ytaliam Deinde sic
reuerſ⁹ ut terra ī q̄ datū ē sibi euāgelium
scribere sac̄s mereret ei⁹ reliquias possidere

Beata es o alexandriā. triumphali hoc
 sanguine purpurata felix et tu ytaliam cor
 poris huius thesauro diues effecta. Tūc
 autē humilitatis dicit fuisse ut pollicem
 sibi amputauerit ne ad ordinem sacer
 dotij posset humano iudicio promoueri
Dextamen dispositio dei et auctoritas
 sancti petri preualuit quod ipsum alexandri
 am episcopum destinauit. **M**ox autem ut
 alexandriam est ingressus subito calca
 mentum eius ruptum est atque solutum quod
 in spiritu intelligens ait. Vre expeditum
 fecit dominus iter meum. nec me sathanas
 impedire poterit quem ab opibus mor
 tuis dominus iam absoluit. **V**idens autem
 marcus quendam uicem consuetam eidem cal
 camentum tradidit corrigendum. **Q**uod cum
 faceret sinistra manu grauius uulnera
 ac fortiter exclamare cepit. **V**nus deus. quo
 audito uir dei ait. Vere prosperum fecit dominus
 iter meum factoque luto ex sputo manum
 eius unxit et continuo sanitatem recepit
Videns homo ille tantam eius efficaciam
 in domum suam illum introduxit. et quis
 esset unde periclitari cepit. at ille se domi
 num ihesu seruum confessus est. **C**ui ille ait. **V**el
 lem ego uidere eum. **E**t marcus ego eum
 tibi demonstrabo. **I**ncipiensque marcus ce
 lsum ei euangelizauit et ipsum cum tota do
 mo sua baptizauit. **A**udientes autem uiri ci
 uitatis illius quendam galileum quod deorum sacri
 ficia contempneret aduenisse ei insidias pos
 fuerunt quod ille cognoscens hominem illum
 quem curauerat quod dicebatur amianus ibi
 dem episcopum ordinauit et ipse per bapo
 lim pergit. et cum ibidem duobus annis stetit
 set iter alexandriam rediit qui et iuxta
 mare in rupibus ecclesiam construxerat in
 loco quod dicitur bucculi et fideles ibidem mul
 tiplicatos inuenit pontifices autem tem
 plo eum apprehendere conabantur. **C**um
 autem insolentia paschali beatus marcus

missam celebraret detinerentur illuc omnes
 et fune in collo eius misso ipsum per ciuitas
 tem traherent dicentes. trahamus bubalum
 ad loca bucculi. **C**arnes autem eius in ter
 ram fluebant et sanguine lapides rigaba
 tur. **P**ost hoc in carcere recluditur et ibidem
 ab angelo confortatur. **S**ed et ipse dominus
 ihesus christus eum uisitauit eumque conforta
 uit dicens. pax tibi marce euangelista
 meus noli timere. quia ego tecum sum ut
 erua te mane ergo factum funem iterum collo eius
 immittunt et huc illucque raptim eum pertra
 hunt exclamantes. **T**rahitte bubalum ad lo
 ca bucculi. **I**pse autem dum traheretur gratias
 agebat dicens. **I**n manus tuas domine spiri
 tum meum et hoc dicens spiritum exhalauit
 sub nerone quod cepit circa annum domini 107
Cum autem pagani eum uellent oburere subi
 to aer turbatur grando exoritur tonitrua in
 tonant. fulguraque corruscant ita. ut quilibet
 uellet euadere miseretur et sanctum corpus
 ibidem intactum reliquerunt. christiani uero
 corpus eius rapuerunt et in ecclesia cum om
 ni reuerentia sepelierunt. **F**uit autem forma
 beati marci huius longi nasi subducto
 supalio pulchris oculis recaluaster pro
 lixa. barba. habitudinis optime etatis
 medie. canis aspersus affectione omnines
 gratia dei plenus. **B**eatus autem ambrosius
 de eo sic ait. **D**um beatus marcus innume
 ris coruscaret miraculis contigit ut furor
 cui calcamentum tradiderat corrigendum
 sinistra sibi in eius labore perderet manum
Hic cum inflicto uulnere unus deus cla
 mauit dei famulus audiens letus affuit
 luto ex sputo factum accepit eiusque ma
 num unxit sanatusque illico reddidit et
 labori contra dedit. **I**lius cuius nempe pre
 dicabat euangelium simul imitatur mira
 culum cecum uidelicet a natiuitate illuminati
 a domino factum hoc ambrosius. **A**nno
 ab incarnatione domini. cccc. lxxviii tempore

leonis imperatoris veneti corpus sancti
marci De alexandria uenetas trans-
tulerunt ubi ecclesia in honore sancti
marci mire pulchritudinis fabricata est.
Quidam namque mercatores veneti
qui alexandriam perreperant duos pre-
sbiteros custodes corporis sancti mar-
ci precibus et promissionibus induxerunt
ut occulte corpus illud tolli permitte-
rent et uenetas transportarent. Verum
cum corpus de tumulo leuaretur tantus
odor totam alexandriam sic perfudit ut
omnes unde tanta prodiret odoris fu-
auitas mirarentur. Cum autem nau-
garent et qualiter corpus sancti marci
deferrent alijs nauibus reuelassent vnus
illoz ait. forsitan alicuius egyptij cor-
pus uobis datum deferretis et sancti mar-
ci corpus uos deferre putatis. Continuo
igitur nauis in qua erat corpus san-
cti marci per seipsam mira celeritate se-
uertit et in nauem in qua ille residebat
insurgens lateris partem fregit non
prius illam dimittens donec omnes se
ibidem corpus esse beati marci credere
acclamarent. Cum quadam nocte nau-
ues cursu velocissimo ducerent et nauis
tempestate conquassata et tenebris obuo-
luta quo pergerent ignorarent sanctus
marcus cuidam monacho custodi cor-
poris sui apparuit dicens Dic omnibus
istis ut velociter uela deponant. quia
non longe a terra distant. Quibus
depositis mane facto se iuxta quendam insu-
lam iuenerunt. Verum cum per littora di-
uersa transirent et sanctum thesaurum
omnibus occultarent uenientes incole
conclamabant o quod beati estis qui san-
cti marci corpus portatis. Simite ut
ipsum suppliciter adoremus. Quidam
nauta adhuc omnino incredulus a de-
mone arripitur et tam diu vexatur do-

ne ad corpus adductus se credere con-
fiteatur qui liberatus gloriam deo dedit
et beatum marcum in deuotione magna
deinceps habuit. **Q**uodam tempore
dum corpus sancti marci intra quan-
dam columpnam de lapidibus mar-
moreis factam paucis conscijs esset res-
positum ut ibi cautius seruaretur con-
tingit ut testibus illis ex hac luce subla-
tis. nemo ubi nam sanctus esset the-
saurus posset cognoscere. nec aliqui-
bus indicijs inuenire. **F**it ex hoc plau-
ctus in clericis. Desolatio ingens in
layas. **M**eror imminet vniuersis. for-
midabat siquidem plebs deuota. **N**e
patronus tam inelitus furtive fuisset sub-
latus. **I**deoque ieiunium solenne indit-
atur. **P**rocessio sollempnior ordinatur.
Et ecce cunctis uidentibus et stupenti-
bus lapides a columpna prostrati et
archam ubi corpus eius latebat omni-
bus euidenter ostendunt. **M**ox deuot-
as laudes agunt creatori omnium qui
suum eis dignatus est reuelare patro-
num. **S**icque dies illustrata tanti pro-
digij gloria annis decurrentibus po-
steris fit festiua. **D**um quidam merc-
catores veneti super quandam nauem
saracenorum alexandriam pergerent et
immensum periculum euidenter uiderent
Mox super scapham ascendunt et fun-
nem precidunt. **S**tatimque nauis vi-
fluctuum resoluta perijt et vniuersos
saracenos vnda vorax inuoluit. **U**nus
autem ex eis beatum marcum inuo-
cans quo potuit se astripit quod si suum
sibi conferret auxilium et sacrum bapti-
sma susciperet et ipsius limina uisitaret
Mox sibi uir splendidus quidam appa-
ruit qui ereptum de fluctibus in scapha
cum ceteris collocauit. **I**lle autem alexandriam ue-
niens sed liberatori suo ingratus existens

nec sancti marci festinat ad limina nec
 nre fidei suscipit sacramenta **C**iu denuo
 marc⁹ apparuit et ipſū ſua iſtitudine
 increpauit Rediēs igitur ad ſe venetas
 venit et ibidem ſacro baptiſmatis fonte
 renatus et marc⁹ appellatus ⁊ i cēſtum
 pfecte credidit et in bonis opib⁹ vitam
 finiuit **V**ir quōdā dū inſūmitate cāmpam
 lis ſancti marci de venecijs quōdā operis
 exerceret ſubito cadit in pūde mēbrati
 toto corpore lamiatuſ in ipſo tamē caſu
 ſuo ſancti marci non immemor eius pa
 trocinium implozauit. q̄ cadens eſt inſpe
 rato cuiſdā ligno p̄minent ſubſtitit ⁊ da
 to fune illeſus euasit et ad opus p̄ſti
 num cōſūmandū deuot⁹ aſſurgit. quōdā
 cui⁹dā nobilis p̄mortalis temporaliter
 ſeruus dum voto aſtric⁹ corpus ſancti
 marci uſitare uellet ſ; a domino ſuo li
 cenciā obtinere non poſſet tandem tē
 morem carnalis domini timori celeſtis
 poſtpoſuit ⁊ inſalutato dñō ad ſanctum
 uſitandū deuotus acceſſit. **Q**uōd domin⁹
 egre ferens ipſū reuerſum exoculari mā
 dauit fauent q̄toq̄ crudeli domino cru
 deliores ſatellit⁹ et dei ſamulum ſanctū
 marcum iuocantem ad terram picunt
 et acutos palos oculis effodient⁹ appo
 nūt **S**ed nichil paloz⁹ p̄ficiēbāt cona
 mine q̄ in ſe tabeſcebant ſubita fraccōe
Iubet igit⁹ vt ſecuri⁹ ceura frangantur
 et pedes p̄cedant ſed indomabile ferrū
 ſecurium p̄tin⁹ molleſcit i plumbū **J**u
 bet malleis ferreis os et dentes cōtundi
 ſed ferrum ſue uirtutis obliuiſcit et dei
 potentia ebētat **Q**uod dominus uidēs
 et ſtupens ueniam pecijit et cū ſeruo ſepul
 chz ſancti marci deuocōe ſedula uſita
 uit **M**iles quidam i p̄elio ſic uulnera
 tus i brachio vt man⁹ a brachio depen
 deret adeo ut ipſam p̄cedendam media
 et amici cōſulerent ille uero erubeſcens

fieri mancus qui ōſueuit haberi tā p̄b
 manum i locum ſuū iſtitutam panis
 ſue medicamenti ligari fecit **I**nuoca
 uit igit⁹ beati marci ſuffragia ⁊ manus
 cōtinuo fuit ſanitati p̄ſtine reſtituta ſola
 tamen acatrix remanſit et in tanti mira
 celi teſtimōm et i tal⁹ beneficij momimētū
Vir quidā de ciuitate mantue falſo ab
 inuidis accuſatus i carcerem ē recluſus
 q̄ cū .xl. dies pegiſſet ibidē et nimio aſſi
 ceretur tedio tādē triduanō ieiunio ſe
 in acerans beati marci patrocinū iuoca
 uit qui ſibi apparens iubet vt de carcere
 ſecur⁹ abſcedat **I**lle uero dormitans p̄e
 tedio neglexit parere iuſſionib⁹ ſancti
 exiſtimans illuſionib⁹ ſe deludī. **D**einde
 ſecundo et tandem tercio ſibi apparuit et
 eadē ſimiliter ip̄auit **Q**ui ad ſe rediēs et
 hoſtium apertum cōſpiciens de carcere ſe
 curus exijt et iſtar ſtuppe conpedes mox
 cōfregit **I**bat igitur die media p̄ medū
 cuſtodū ceteroz⁹q; omnium .ita vt ipſe
 cū eos uidens a nemine uideretur **Q**ui
 ueniens ad ſancti marci tumulū exſol
 uit deuote debitū ḡaaz **C**ū totam apuli
 am ſterilitas magna iuaderet nec terrā
 illā benedictōis pluuiā irrigaret reue
 latū eſt q̄ tali plaga p̄cutitur eo q̄ ibi
 ſancti marci feſtiuitas nō colatur **O**ū
 igitur ſanctum marcū iuocarent. et fe
 ſtū eiu⁹ feſtiue ſe celebraturos p̄mitterēt
 ſterilitatem ab eis marcus depulit et in
 ſup habundantiā miniſtrauit dans eis
 ſalubrem aerem et pluuiā congruentem

De ſancto Marcellino

Marcellin⁹ annis .ix. et m̄ſibus
 .iiij. romanā eccleſiā rexit. **H**ic
 iuſſu dyocleciāni et maximiani capis
 et ad ſacrificandū adduſ **C**ū aut non
 aſſentiret et ex hoc diuerſoz⁹ tormentoz⁹
 genera ſuſtinere deberet metu paſſionis
 duo grana incenſi i ſacrificō poſuit. tūc